

A-85 ხელნაწერის აღწერილობა (შეადგინა რამაზ ხალვაშმა)

მოცულობა, მასალა: ხელნაწერის ზომა 14×11 სმ, მოცულობა – 385 ფურცელი, საწერი მასალა – ეტრატი, ყდა – ტყავადაკრული ხე.

ხელი: ნუსხური, დასაწყისები და სათაურები – სინგურით.

გადამწერი: ბასილი (166r).

რედაქტორი და ავტორ-შემდგენელი: ტბელ აბუსერისძე (351r).

თარიღი: 1233 წელი.

გადანერის ადგილი: გელათი.

დაცულობის ადგილი: ხიხათა წმ. გიორგის ეკლესია (XIII-XVI სს.); საფარის წმ. საბას ლავრა, სადაც სვიმონ კარგარეთელმა, ამბერკი იშხნელის დაკვეთით, აღადგინა და განაწესა ხელნაწერი: დაუმატა ქალაქდზე ნაწერი (386r-488v) ფურცლები (XVI-XVII სს.); გელათის მონასტერი (1640-1699 წწ.); მოსკოვი (1699-1764 წწ.); სვეტიცხოველი (1764-1888 წწ.); საეკლესიო მუზეუმი, სადაც №85 მიანიჭეს (1888-1921 წწ.); თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (1921-1930 წწ.); საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა განყოფილება (1930-1958 წწ.); კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი – ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი (1958 წლიდან დღემდე).

1. ძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი:

ჴმად ა, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (1r-9v)

ჴმად ბ, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (9v-16v)

ჴმად გ, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (16v-20r)

ჴმად დ, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (20r-30v)

ჴმად ა გუერდი, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (30v-34r)

ჴმად ბ გუერდი, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (34r-38v)

ჴმად გ გუერდი, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (38v-41v)

ჴმად დ გუერდი, უგალობდითსა – აღიდებდითსა (41v-49v).

შენიშვნები: 1. ერთვის **ტბელ აბუსერისძის კომენტარი:** „ესე ამას ჴემოსა „გიხაროდენსა“ ჴედა“ (49r).

კომენტარში აღნიშნულია, რომ, გადამწერის შეცდომის გამო, ღმრთისმშობლისა „ვითარცა ცისკარი ბრწყინვალე“ ჩამოშორდა თავის ძლისპირს „გიხაროდენ, სასანთლეო ბრწყინვალე“ (48v).

2. ხელნაწერში წარმოდგენილია ირმოლოგიონის გამოკრებილი რედაქცია, ისევე როგორც K-22 და K-564 კრებულებში (**ინგოროყვა 1965: 80-84**). K-22 ხელნაწერის ზანდუკში აღნიშნულია, რომ ხელნაწერში შეტანილი ირმოლოგიონი სრულია, რაც, სავარაუდოდ მის სტრუქტურულ მთლიანობას გულისხმობს (8 ხმა × 9 გალობა): „ძლისპირნი გალობათანი ქ-თავე ჴმათა ჴედა მათითა ღმრთისმშობლისადთა სრულად და დაუკლებელად, რომელნი საჴმარ არიან და ახალთა თუქ-ჴარაკრიტორთა შინა მოიცლენ“ (K-22, 237v). დამოწმებულ ცნობაში, ასევე, აღნიშნულია, რომ ირმოლოგიონი ეწყარება „თვენსა“ და „ჴარალიტონს“

2. სეკდენბერი იღ. ამაღლებად ჴატიოსნის ჴუარისად. დ გუერდი. „სიღრმე მენამული-სად“. – ჴუარი დასახა მოსე კუერთხისა ცემითა... 49v-51r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია გიორგი მთანმიდელის სექტემბრის „თვენში“ (**თვენი 2007: 232-237**).

3. გალობანი სახელსა ჴედა ყოველთა წმიდათასა, რომელთა ჴსენებასა აღვასრულებთ წელიწადსა შინა. „ზღუად მენამული“. – ჴამთა და წელთა ჴელმწიფებითა ღმერთმთავრობითთა... 51r-52v.

შენიშვნა: ქრისტეფორე მიტილინელის გალექსილი საეკლესიო კალენდრის ადაჴტირებული თარგმანი: I, III-VI გალობები შესრულებულია იოანე პეტრიწის, ხოლო VII-IX გალობები – მისი ძმის, ჴავლეს, მიერ (**კეკელიძე 1980: 288-289**).

ტექსტი წინამდებარე წიგნში იბეჭდება (იხ. მე-3 დანართი).

4. გალობანი ბზობისანი. გალობად ა. ჴმად დ. „იხილვა“. – იხილვის უფსკრულთ წაყრონი უცხო... 53r-v.

შენიშვნა: რომანოზ მელოდოსის ჰიმნოგრაფიული კანონი. დედანი აკროსტიქელია: „გალობანი ბაიაობისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ: ოსანნა ქრისტე კურთხეული ღმერთი“ (Sin.70, 172v-174v). თარგმანის სათაური იგივეა წარმოდგენილი K-22 ხელნაწერში. ტექსტი ქართულად აკროსტიქის გარეშეა თარგმნილი.

„გალობანი ბზობისანი“, ხელნაწერში წარმოდგენილი მომდევნო 6 საგალობლის მსგავსად, ეფრემ მცირის მიერ ნათარგმნი „მარხვანის“ ციკლს ეკუთვნის (შდრ.: **აღწერილობა 1979: 40-43**); Paris 5 ხელნაწერში (255r-256r), რომელიც, ლ. ხაჩიძის აზრით, ეფრემ მცირის ავტოგრაფს ემყარება (**ხაჩიძე 2010: 124**).

5. დიდსა ორშაბათსა, ცისკრად, ხუედრნი, გალობად, ჳმად ა. „რომელმან განაწმოს“. – სლვად უჩუეველისა და მღელვარისა ზღვისა... 54r-55r.

შენიშვნა: ხუედრნი (ტრიოდირნი, სამფსალმუნი) ეფრემ მცირის მიერ ნათარგმნი „მარხვანიდან“ (1, მე-8 და მე-9 გალობები). შდრ.: „სამფსალმუნი დიდისა ორშაბათისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ“ (Sin.Geo.O.70, 178r-179r). თარგმნილია აკროსტიქის გარეშე. ავტორი – კოზმა იერუსალიმელი A-85 ხელნაწერში არ არის მითითებული.

Paris 5 ხელნაწერი ერთმანეთისგან მიჯნავს ეფრემ მცირის „სამფსალმუნს“ (მოყვანილია ტექსტი – 256r) და გიორგი მთაწმიდელის „ხუედრნს“ (დასახელებულია მხოლოდ სათაური – 256v). A-85 ხელნაწერში მხოლოდ ეფრემ მცირის მიერ ნათარგმნი „სამფსალმუნი“ ტექსტია წარმოდგენილი (სათაურით „ხუედრნი“). ტბელ აბუსერისძე სამშაბათის ორფსალმუნისა და ოთხშაბათის სამფსალმუნის შემთხვევებშიც ზოგად დასახელებას („ხუედრნი“) ანიჭებს უპირატესობას. ეფრემ მცირის თარგმანი, A-85 ხელნაწერის მსგავსად, K-22-შიცაა წარმოდგენილი სათაურით „სამფსალმუნი დიდისა ორშაბათისანი“ (K-22, 140v-141r).

6. [დიდსა] სამშაბათსა, ხუედრნი, ჳმად ბ. გალობად ჭ(8). „ბრძანებასა უსჯულოდ“. – ბრძანებასა მას მძლავრებრივსა... 55r.

შენიშვნა: დიდი სამშაბათის ხუედრნის (დიოდირნი, ორფსალმუნი) ტექსტი ეფრემ მცირის მიერ ნათარგმნი „მარხვანის“ კრებულიდან მომდინარეობს (მე-8 და მე-9 გალობები), სადაც საგალობლის სათაურია „ორფსალმუნი დიდისა სამშაბათისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ“ (Sin.Geo.O.70, 186v-187r). ქართულ თარგმანს აკროსტიქი არ აქვს. ავტორი – კოზმა იერუსალიმელი – A-85 ხელნაწერში არ არის მითითებული. საგალობელი შეტანილია K-22 ხელნაწერშიც: „ორფსალმუნი დიდისა სამშაბათისანი“ (K-22, 141r).

7. დიდსა ოთხშაბათსა, ცისკრად, ხუედრნი, გალობად გ, ჳმად ბ. „კლდესა ზედა“. – ამოთათვს შესაკრებელი უსჯულოთად... 55r-56r.

შენიშვნა: ხუედრნი (ტრიოდირნი, სამფსალმუნი) მომდინარეობს ეფრემ მცირის მიერ ნათარგმნი „მარხვანიდან“ (1, მე-8 და მე-9 გალობები): „სამფსალმუნი დიდისა ოთხშაბათისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ“ (Sin.Geo.O.70, 191v-191v). ტექსტი თარგმნილია აკროსტიქის გარეშე. ავტორი – კოზმა იერუსალიმელი – A-85 ხელნაწერში მითითებული არ არის. შეტანილია K-22 ხელნაწერშიც: „სამფსალმუნი დიდისა ოთხშაბათისანი“ (K-22, 141r-142r).

8. გალობანი დიდისა ხუთშაბათისანი. გალობად ა, ჳმად ბ გუერდი. „ზლუად მენამულ“. – მოკუეთილი ჰკუეთს... 56r-57v.

შენიშვნა: შდრ.: „გალობანი წმიდისა და დიდისა ხუთშაბათისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ“ (Sin.Geo.O.70, 199r-201v). თარგმნილია აკროსტიქის გარეშე. ჰიმნოგრაფიული კანონის ავტორი – კოზმა იერუსალიმელი – A-85 ხელნაწერში მითითებული არ არის. „გალობათა“ ტექსტი მოყვანილია სრულად. საგალობელი შეტანილია K-22 ხელნაწერშიც (K-22, 142r-143v).

9. სამფსალმუნი დიდისა პარასკევისნი, გალობად ე, ჳმად ბ გუერდი. – შენდა აღვიმსთობთ მონყალებისათვს... 57v-58v.

შენიშვნა: ხუედრნი (ტრიოდირნი, სამფსალმუნი) ეფრემ მცირის „მარხვანიდან“ (1, მე-8 და მე-9 გალობები). ავტორი – კოზმა იერუსალიმელი – A-85 ხელნაწერში მითითებული არ არის. გალობა აკროსტიქის გარეშეა თარგმნილი. შდრ.: Sin.Geo.O.70, 219r-219r. შეტანილია K-22 ხელნაწერშიც (K-22, 143v-144v).

10. გალობანი დიდისა შაბათისნი. [ბ გუერდი]. უგალობდითსა. „რომელმან დაფარა“. – მ შენ, მაცთურო ჯოჯოხეთო ბნელო... 58v-61r.

შენიშვნა: ჰიმნოგრაფიული კანონი „მარხვანიდან“. ტექსტი მოყვანილია სრულად. ავტორი – კოზმა იერუსალიმელი – A-85 ხელნაწერში მითითებული არ არის. შდრ.: Sin.Geo.O.70, 233r-236r.

11ა. დიდსა პარასკევსა „დიდებასა“ ზედა. – შენ გარეშემოსელი ნათლისად, ვითარცა სამოსლისად, გარდამოგვსნა იოსებ ძელით თანა ნიკოდემოსითურთ და გიხილა რაჲ მკუდარი შიშუელი... 60r.

შენიშვნა: მსგავსი დასაწყისი („შენ, რომელმანცა შეიმოსე ნათელი, ვითარცა სამოსელი, შიშუელი რაჲ გიხილა ჯუარსა ზედა, უთესლოდ მშობელმან შენმან“... შდრ.: ფს. 103.2), მაგრამ განსხვავებული შინაარსი აქვს Sin.Geo.O.70-ში (232r) შეტანილ სტიქარონს. A-85 ხელნაწერი მარხვანის ეფრემ მცირისეულ რედაქციას მისდევს, სადაც შეტანილია „უფალო ღალადყავსა, დიდებასა ზედა. ჴმად ა გუერდი. – შენ გარეშემოსველი ნათლისად...“ (Paris 5, 267v-268r). შდრ.: „დიდებად, ანდა, ა გუერდი: შენ შემოსელი“ (ტიპიკონი 2005: 122).

11ბ. პეტრეს და პავლეს იბაკოდ: რომელმანმე დილეგმან არაჲ შეგინყნარა... 60v.

შენიშვნა: პეტრე-პავლობის (29 ივნისი) მწუხრებზე შესასრულებელი იბაკო. ტექსტი დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 278).

11გ. კვრიაკესა დღეთასა „ანდა მარადისი“ სამარადისოდ:

უმეტესად კურთხეულ ხარ შენ,
ღმრთისმშობელო ქალწულო,
რამეთუ
შენგან მობილისა მიერ
ჯორცითა ჯოჯოხეთი წარმოიტყუევნა
და ადამ გამოიჭსნა,
ევა განთავისუფლდა,
წყევად პირველი განქარდა,
სიკუდილი მოიკლა
და ჩუენ გავცხოველდით,
ამისთვსცა ვღალადებთ და ვიტყვთ:
კურთხეულ არს ქრისტე ღმერთი ჩუენი,
რომელმან ესრეთ სათნო იჩინა. 60v.

11დ. იბაკოდ მარიამობისად: გინატრის შენ... 60v-61r.

შენიშვნა: მარიამობის (15 აგვისტო) მწუხრებზე შესასრულებელი იბაკო. ტექსტი დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 317).

11ე. მჭდომარენი წმიდათა ორმოცთანი. – მოვედით ყოველნი... 61r.

შენიშვნები: 1. ერთვის **ტბელ აბუსერისძის კომენტარი:** „ამათ წმიდათა რადგან არ დაგვწერია, რომლი-საცაღა მოწამისად გინდა, ნაცვალად მას გალობდით და სადაცა სხვასა აჯსენებდნენ, მას აღგილსა ესრეთ ბრძანებდი: „წმიდანო ორმოცნო“. ერთი მჭდომარე „უფალო ღალადყავი“ „დიდებად“ და მეორე – სტიქარონად“ (61r).

2. „მჭდომარენი“ შედის გიორგი მთაწმიდელის „თვენში“ (Sin. 9:9 – აღწერილობა 1979: 202).

11. უწყებაჲ ჯერ-არს უამთა და წელთათჳს:

თუენი წელიწდისანი **იბ** (12). კვრიაკენი **ნბ** (52), დღენი **ტფ** (365) და ნაოთხალი პირველ დღისად, რომელ არს სამი უამი და ამის მიერ იქმნების ნაკი. უამნი დღეთანი **წტპ** (4380), ღამისანი **წტპ** (4380), ერთ რიცხუად – **ჯღ** (8760). უკუეთუ გინდეს ცნობად ნაკისად, თუ სადაჲთ მოვალს, დასაბამსა ოდენ ქმნა ღმერთმან ნათელი და განაწესა უამნი **გ** (3). უამი იყო ნათლისად **ზ** (7), მათ დღეთა უმეტესი გარეგან და უფლისა ჯუარცუმასა უკუნ-ილო ბნელმან. ხოლო სული წმიდისა მოსლვასა, დღესა მარტვრისა უკუ მოიღო ნათელმან სამი იგი უამი და რაჲ წელ **გ-გ** (3-3) უამი დაერთვის და წელსა **დ** (4) განსრულებების **იბ** (12) უამად და იქმნების დღედ, რომელი დაერთვის ფეხერვალსა და ამას ეწოდების ნაკი.

მოთხრობად სულ მცირე ვასილოღრაფისაგან რიცხუთათჳს დასაბამითგან გარდასრულთა წელთაჲსა, არამედ მისითგან წყლით რღუნამდე გარდაჴდეს წელნი **ცსმზ** (2242). წყლით რღუნიტგან ვიდრე გოდლის შენებადმდე **ფჳე** (525). გოდლის შენებითგან ვიდრე აბრაჴამისამდე – **ფჳე** (525), აბრაჴამისითგან ვიდრე გამოსლვამდე ძეთა ისრაჴლისათა ეგვჴტით – **ჴჳე** (425). ეგვჴტით გამოსლვითგან სოლომონის ტაძრისა შენებადმდე – **ქჳზ**¹ (687), ტაძრის შენებითგან ვიდრე ტყუეობადმდე ისრაელთა – **ჴჳე** (425). ტყუეობითგან ვიდრე

¹ ნუსხაშია „ღჳიზ“.

ალექსანდრეს მეფობამდე – **ტმ** (368). ალესანდრეს მეფობიდან ვიდრე ქრისტემდე – **ტგ** (303). ერთბაშად ხუთათას ხუთასი. ქრისტესითგან ვიდრე დიდის კოსტანტინეს მეფობამდე – **ტმ** (368). კოსტანტინესგან ვიდრე მიხაელ მეფისა თეოფილეს ძისამდე – **ფმე** (545). მიხაელ მეფისაგან ვიდრე ალექსი კომიანოსისამდე – **სმე** (245). ალექსისითგან ვიდრე დღეს-დღედ დღემდე – **რდ** (160). ხოლო დასაბამითგან ვიდრე დღენდელად დღემდე გარდაჰდის წელი **ხლოე** (6775) და ან ამას წელსა შინა ვართ, ოდეს ესე დაიწერა, ქრონიკონი მეთათცამეტე მოქცეულ იყო **ტ** ოთხმოცდა მეთორმეტე (დასაბამითგან 6776)“. – 61v.

შენიშვნა: „ვასილოლრაფის“ დათარიღებებში შეუსაბამობებია:

ა) დედნის თარიღი, ტექსტის მიხედვით, 1318 წელია:

$368+545+245+160=1318$.

ბ) ქართული დასაბამითგან – 1171 წელი:

$6775-5604=1171$.

გ) ქართული ქრონიკონით ($12 \times 532 + 392 = 6776$) – 1172 წელი:

$6776-5604=1172$.

11ა. < დიდი ინდიქტიონის 92-წლიანი ცხრილი (377-468 ქრონ., 1157-1248 წწ.) > – 62r-63v.

შენიშვნა: ერთვის ტექსტისავე ხელით შესრულებული კინკლოსური მინაწერები:

ტგ (1156 წ.) – „აქა ძე დიმიტრი მეფისა გიორგი მეფე იქმნა“ (62r);

უდ (1184 წ.) – „აქა გიორგი მეფე მიიცვალა“ (62v);

უმ (1187 წ.) – „კ (20) და გ (3) დიდი თოვლი მოვიდა“ (62v);

უკდ (1204 წ.) – „აქა დანუქს კოსტან[ტინოპოლი] ჰრომთა“ (63r);

უკვ (1206 წ.) – „აქა მიიცვალა თამარ და მეორესა წელსა მეფედ იქმნა ძე მისი გიორგი“ (63r).

მინაწერები გამოქვეყნებულია (**მცირე ქრონიკები, 1968: 26**).

12. ძლისპირნი და ღმრთისმშობლისანი „უფალო ღალადყავისი“ (64r-100v).

ჴმად ა: „შენ სიტყუად დაუსაბამოდ“: – „[შეცას] განწესებულთა ძალთა სიქადულო“, – „ღმრთისა სიტყუსა დედასა“²; „იმევე ქალწულისაგან“: – „ქალწულსა უბიწოსა, რომელმან“, „ჴეშმარიტებად აღმოსცენდა ქუეყანით“: – „ქალწულო ღირსო, რომელმან გვშეგ“, „ქრისტე კაცთმოყუარე“: – „დავითის ძირთაგან მორჩი კეთილი“, „სიტყუო მხოლოო მხოლოდსა მამისაო“: – „მშობელო უწრწნელად“, „ეჴა, დიდებული საკვრველი, რამეთუ მალღისა“: – „ეჴა, დიდებული საკვრველი, რამეთუ ქალწული“, – „სამწესხონი ლოცვანი ჴეენნი“, „რომელმან ნებსით ჴუარცმად დაითმინა“, „რაჴამს დაემსჴალე ძელსა“, „რაჴამს დაენერგა ძელი ადგილსა მას თხემისასა“, „დიდება მალღლსა შინა გუესმა ჴეენ ბეთლემით“: – „ოდეს განწორციელდა ღმერთი“, – „ერთი სამებისაგანი შეიწყნარე, ღმრთისმშობელო“, „ბეთლემად მოისწრაფეს მწყემსთა“, „რაჴამს იორდანეს ნათელს იღებდ შენ მაცხოვარო“: – „ცხორებად სოფლისად მამისაგან პირველ უდედოდ შობილი“, „მოვედით ჴეენცა ქებად იგი საღმრთოდ“, „სასწაულთამოქმედი კუერთხი“, „რომელი შეიკრა მჴურთა მით სამკვდროდა“: – „რად-მე შევწირით შენდა, ღმრთისმშობელო“, „მწესრი შაბათსა მას დაფლვისასა, რომელი განთენდებოდა ერთშაბათად“, „ვითარმედ გაქებდეთ შენ, დიდებული“, „მშობელი შენი ღმრთისა სიტყუაო“, „რომელი ბჴეთა ჴმულთა მონაფეთა კრებულსა თანა შეხუედი“: – „ქრისტე დაიმკვდრე, შენ, ნეტარო თომა მოციქულო“, – „დღე ახალკვრიაკე, დღე ნათელითა განბრწყინვებული“, „შემდგომად რვა დღისა აღდგომისა შენისა“: – „შუდ-ნათელითა შემოსულისა აღდგომისა წარ-რად-ჴდეს“, – „შ მიუწდომელსა ძლიერებასა შენსა, ქრისტე“, „ეჴა, ვითარ ბაგეთა ჴორციელთა გამოთქჴან ქებად შენი“: – „პირისპირ ეტყუდე შენ ღმერთსა შენსა“, – „საიდუმლოდ უაღრეს ბუნებათა იხილე ქებასა შინა“, „სათნო-იყავ, მჴსნელო, ჴორციელად“, „ჴუარი აღემართა თხემისა ადგილსა“: – „შენ გიცნობთ, ქალწულო, სასოებად და მეოხად“, „დიდი მღდელთმოდღუარი დიდებით დიდებასა აღწევნული“: – „დიდი ღმრთისმეტყუელი, უხილავთა მხილველი“, – „უბიწოდ ტარიგი იგი ქრისტესი იოსტინა დიდი“, „რადსა მწუხარე ხართ თქუენ მნათობნო“: – „ან შესცვალე გლოვად სიხარულად“, „გიხაროდენ, მონაშენო ღმრთისა მიერ“, „ეჴა, მჴნესა და მოთმინესა სულსა შენსა“: – „მოიწინა ღდესას-წაული შენი“, – „ბაგეთაგან შენთა გარდამოიყა მაღლი“, „აქებდეთ ცანი ძალთა თანა“, „ქალწულთა კრებულისათჴს დღეს“, „წმიდად ეკლესიად მოსლვასა მას ქრისტესსა ჴკითხვიდა ოდესმე წინაგსწარმეტყუელთა“, „სულმან ძუელ ოდესმე სატუერებად ყო ტაძრისად“: – „მოვედით, მორწმუნენო, სულისა წმიდისა მიერ აღბეჭდილნო“, „გიხაროდენ

² A-85 ხელნაწერში ყველა ძლისპირი „წითლური“ ასომთავრულით იწყება. დეფისის შემდეგ დაბეჭდილი დასდებლების მთავრული ასოები შესრულებულია ტექსტისავე შავი მელნით, რითაც ირმოლოგიონში მარკირებულია „ღმრთის-მშობლისანი“ და „გერნი“.

წმიდაო გიორგი“; „გიორგი, მკვდარი მეუფისა“; „მადლი საკრველებათა ზენთა უაღრეს არს“: – „სოფლისა ამის ღელვად აღძრული ოხრითა დააყდეს წმიდითა“, – „ბრწყინავს მადლი სინმიდეთა ზენთა“; „ღუაწლისა მძლეთა წმიდათა მონამეთა“; „სახედ ირემთა ხვდოდეთ თქვენ მათა მალალთა“; „რომელი ეჩვენა მოსეს პირად მთასა სინასა“; „მოსლვად ზენი ქეყანად, ძეო მხოლოდობილო“; „გარდამატებულსა ნათელსა შინა“; „მოსრულსა ჩემდა მომავალსა კუალად“; „საღმრთოთა წამისყოფითა მოიწინეს“; „ქალწულმან მუცლად-ილო ღმერთი“; „უღირდა მხედველთა სიტყვსათა“; „ჯერ-იყო მისსა, რომელმან უზემთაეს ბუნებათა შვა უხრწნელად“; „გიხაროდენ მშობელო უკუდავისა ბუნებისა უფალო“; „ნათელი ნათლისაგან გამოჩნდა“: – „გიხაროდენ, მშობელო მაცხოვარისაო“; „კაცო ღმრთისაო და მონაო სარწმუნოებისაო“ (64r-72r).

ჴმად ბ: „რომელი იქებინ“: – „საღმრთოთა გალობითა“; „ზეცით ქეყანად“; „გუნდი მარტვლთა“: – „ქრისტეს ღედაო, ყოვლად სანატრელო“; „რომელი იშვა“: – „ცოდვად და წყევად“; „შენ სიბრძნე და სიტყუად“: – „შენ, ყოვლადწმიდაო ქალწულო“; „მამისაგან შობილმან“: – „გიხაროდენ, ქალწულო მარიამ“; „გიხილეს რად ქრისტე“: – „შენ, ქალწულო, გნატრიან“; „თქვენ წინაგწარმეტყუელნი“: – „შენთვს მოასწავებს“; „სასონარკუეთილმან ცხორებისაგან“: – „წინაგწარმეტყუელთა ქადაგებული“; „გამოუკულებელი ყოველთა“: – „ღმრთისმშობელო ღიდებულო“; „ზეცისა სიძეო ქრისტე“; „ინებე გამოჴსნად“: – „დგა რად იოვანე“, – „რადჟამს შეახო ჴელი“; „სჯულმან მან წინაგწარმან“: – „განათლდებოდეთ, ძმანო“, – „ჴყად ეკლესიად, ქრისტე“; „ან ძალნი ცათანი“: – „უფალი საბაოთ მსგავს ჩუენდა იქმნა“; „მიქაელ ძალთა მთავარო“; „ანგელოზთა ღდეს წინა“: – „არად შეინუა საშოა ზენი“; „პირველითგან იყო სიტყუად მამისა“: – „გარდაჴჴდა მცნებასა“; „ვერ გულისჴმა-ყვეს“: – „კარავმან აბრაჴამისმან“; „რადმე შეგწირთ ზენდა, ქრისტე“; „წარჴდა სახე სჯულთა მათ“; „უფალი იესუ იშვა ჩუენთჴს“; „ღდეს ქრისტე იშვების ბეთლემს“; „მიხედნეთ შინაგანითა“; „რომელმან სისხლითა“: – „კრებული გალობის მეტყუელთადა“, – „ვითარ ჰუენიერ არს ადგილი“; „ძესა მას ქუხილისასა“; „მდინარენი იგი ღმრთისმეტყუელებისანი“; „მორწმუნისა განმა-ბრძნებელო“; „თავსა მას მოციქულთასა“; „ეჴა გვრგვინო ქებისანო“: – „ეჴა მოვედით ჰუენიერნო“, – „ეჴა სულისა გალობანო“; „ღირსო მამაო, ვითარცა მდინარეთა“: – „ღირსო მამაო, ვითარცა წყალმან“, – „ღირსო მამაო, შერი საღმრთო“; „იხარებდ ღდეს იერუსალიმ“ (72r-78r).

ჴმად გ: „ქერუბინთა მიერ ქებული“: – „კურთხეულო შორის ღედათა“; „ჴუართა ზენითა, ქრისტე“: – „შობითა ზენითა ღირსო“; „უპირატესი ჟამთად სიტყუად“: – „უბინოო მშობელო“; „მოვედით თქვენ, წარმართნო“: – „მორწმუნეთა ზღუდეო და სიქადულო“; „შენ, უფალო ძალთაო“: – „ღრუბელი სულმცირე“; „ადამის მოძიებად გარდამოჴედ“: – „ღედაო ქრისტესაო“; „სიტყუად მამისად ზეცით“: – „ვინ შეუძლოს ღირსად“; „ჴუარსა ზედა იხილეს რად“; „ვითარცა-იგი პირველადვე“; „საჴსენებელსა, უფალო, წმიდათა“; „ღდეს სასწაულად ყოველთა იხილვნეს ენანი“: – „ღდეს ნუგეშისმცემელი“: – „ღდეს შეიმოსენ ძალსა“; „ნუმცა ვემსგავსებით, ჴ ძმანო“; „გულისჴმა-ყვით ამაოებად ჩუენი“; „აღწონეს ოცდაათი იგი ვერცხლი“; „უფლისა იესუჴს შობასა ჩუენთჴს ბეთლემს“; „უფლისა იესუჴს შობისა ჩუენთჴს წმიდისა“; „ღიდ არს მადლი იგი“; „მიგჴბადიდეთ, ერნო, ღუაწლსა“; „საიდუმლოა ზენი, ღმრთისმშობელო“: – „ასულო სიონისაო“; „ზეცით მოიწინეს“ (78r-80v).

ჴმად დ: „სამწებროსა ამას გალობასა“: – „სიტყუად ღმრთისად დაუტევენელი“; „ცანი ცათანი ძალითურთ“: – „უზემთაეს აღემატა ბუნებისაგან“; „რომელი მოხუედ ზეცით“: – „რომელმან ჴმევ უთესლოდ“; „ღმრთისმშობელო, უზემთაეს ხარი ზენ“; „ხისა მიერ ადამ შეცთომილი“: – „ვითარცა ღმრთისმშობელ ხარ“; „თანასწორმან მამისამან“: – „მჴნეო შორის მონამეთა“, – „საღმრთოთა წერილთა მიერ“; „მოგიცემიეს, ღმერთო, სასწაულად“: – „მოვედით ვადიდებდეთ სამოთხესა“; „რაჟამს მოწყალე ექმნა“: – „რომელსა ქადაგებდეს მამადმთავარნი“; „შემსგავსებულად ქალაქსა სამეფოსა“; „ნათელმან დაულამებელმან დაბადებულთა“: – „ტაძრისა დაკრძალულისა“; „ღმერთშემოსილო ხარიტონ“: – „ღმერთშემოსილო ხარიტონ, ზენ“, – „ღმერთშემოსილო ხარიტონ, სათნოებითა“; „სატეურებისა ღდესა სულიერად“; „შენ უზემთაესო ქერუბინთა“; „ღმერთი არადვინ იხილა“; „რომელი მოველინე მამისა მიერ“: – „მიზგი ხარ კეთილთადა“; „დამრთველი ცათად დამბადებელი“: – „ქალწულო ღირსო მიმადლებულო“; „სიტყუად მამისად ზეცით მოსრული“: – „გიხაროდენი ზენდა მოილო“; „ამაო არს ცხორებად ჩუენი“; „გუეკიცხვეს ჩუენ საწუთროდ“; „რომელმან დამალა ტალანტი იგი“; „ღდეს უფლისათჴს მწარე იგი“; „კლდენი განსქდეს ქრისტე რაჟამს“; „ცხოველსა მას მეუფესა“; „მოსეს ზე ოდეს კუერთხითა მით“; „ადიმაღლენით საცნობელნი თქუენნი“; „ნათელს-იღებს ღდეს ქრისტე“; „დალაყათუ ენასა კაცობრივსა“; „დიდების-მეტყუელებს ყოველი ენად“; „დედოფალი უბინოა ნათელი სოფლისადა“; „საჴსენებელი მართლისა ქებით აღესრულების“; „ბჴენი რვალისანი შემესრენ“; „ანგელოზებრი მოქალაქეობად აჩუენე“; „სიონ, ქალაქო სულიერო“ (80v-85r).

ჴმად ე გუერდი: „რომელი ქებულ ხარ ქერობინთა“: – „ევედრე ძესა ზენსა“; „სუფევს ღმერთი წარმართთა ზედა“: – „საღმრთოსა ტაკუკსა წმიდასა“; „შენ, სიტყუაო ღმრთისაო“: – „შენდა მიმართ მოვივლიდით“; „რაჟამს ჰეინყალვოდეს მეფჴ ღიდებისადა“: – „შენ სიქადულო“; „მამისა თანა ჴდომარე“: – „გიხაროდენ ზენ უმეტესო“; „საბა ნეტარო, ანგელოზთა თანაზიარო“: – „საბა ნეტარო ვარსკულავო“, – „საბა ნეტარო სიქადულო მონაზონთაო“;

„ღირსო მამაო ჰოვე კეთილი“: – „ღირსო მამაო, ძალითა სულისა“, – „ღირსო მამაო, უკუეთუმცა“, – „ჯორცნი განჰკაფენ და სიტყუად“, „მოვედით, აღვიდეთ მთასა“: – „საშინელი და უფროდსად დიდებული“, „სიბრძნე ღმრთისად მოვიდა“: – „სიტყუად ღმრთისად გვშვა ჯორცითა“, „ლბილ იყვნეს სიტყუანი“, „მე განვწირე სული ჩემი“, „[ვითარცა] მეზუერე იგი გლადადებ“, „მადლიერნი ღღეს ახოვანებითა“: – „მოვედით, ერნო და საშინელი“, – „აღვიარებდეთ სარწმუნოებით“ (85r-87v).

ჴმაჲ ბ გუერდი: „შენ ღმერთი გარდამოჴედ ქუეყანად მამისაგან“: – „ღმრთისმშობელო დედაო მჴსნელისაო“, „ჴუართა შენითა, ქრისტე, ვიქადით“: – „გიხაროდენ, ქალწულო უბიქო“, „უფალო, მოძიებად წარწყმედილობათჴს მოივლინე“: – „უფალო, საჴსენებელსა მონამეთასა“, – „უფალო, მთისაგან წმიდისა ქალწულისა“, „ნაწილად კეთილთა, რომელ უყვენ, ქრისტე“, „ყოველი სასოებაჲ მათი და“, „უფალო, მოსლვაჲმან სულისაჲმან“: – „უფალო, ვერს გულისჴმა-ყოფს წარმართთა“: – „უფალო, მეუფეო ცათაო, სულო ნუგეშისმცემელო“: „უფალი ამაღლდა ზეცად“: – „უფალო, ამაღლებასა შენსა მოციქულნი“, – „უფალო, ამაღლებასა შენსა განკვრდეს“, „რომელი იცავ ჩჴვილთა და ზრდი მათ“, „იხარება აბრაჴამ პირველ საშუებელითა“, „აღზრდილმან მცირედ უზეშთაეს“, „უტყუებაჲ მამისად წინამორბედისა შენისა“, „კაცთათჴს კაც იქმნა“, „დაიძინა საფლავსა შინა, ვითარცა“: – „სათნო-იყო მალაღმან სიკეთე შენი“, „იუდა მზაკვარმან და მიმცემელმან“, „იუდა უღმრთომან, უფალო, რომელმან“, „შენთჴს შეკრბა სიმრავლე ჴურიათაჲ“, „ნეტარ არს, რომელმან“, „თქვენ, სულიერნო ძმანო“, „ღღეს მჴდომარემან საყდართა“: – „ღღეს წმიდა იქმნებიან ოთხნი კიდენი“, „ესე არს ღღე უფლისაჲ“, – „ღღეს ძელი გამობრწყინდა“, „დაღაცათუ ღმრთისა მიერ ქებულთა“: – „ღღეს ნერგი უკუდავებისაჲ“, „განიდევნა ადამ სამოთხისაგან“, „დაჴდა ადამ წინამე სამოთხისა მის“, „ადამ გამოვარდა სამოთხისაგან“ (87v-91v).

ჴმაჲ გ გუერდი: „წიაღნი მამისანი არაჲ“, „ღღე ვნებისად შესცვალე ღამედ“: – „დაიტიე საშოსა ღმრთისა სიტყუად“, „რაჲმე გასწიროს შენ, სანატრელო“, „ახუჴმასა ბაგეთასა“, „ღღეს აღდგა ქრისტე საფლავით“: – „შენ გნატრით ყოვლადწმიდაო“, „ღღესა მას შობისასა“: – „ქალწულსა და მშობელსა უბიწოსა“, „საღმრთოდ სჴული მოიწია“, „იხილეთღა, აწ უმადლონო“, „ზარგანჴდილი იქმნენ“, „ამაღლდა ზეცად“: – „გიხაროდენ, ქალწულო“, „ნუგეშისმცემელად გუაჴეს“, „მჴდომარე ეტლთა ქერობინთა“: – „ქუეყანად და უთესლოდ გამოსჩნდი“, „რაჴამს-იგი აღემატა უღმრთოდ“: – „ვინაჲ-იგი გამოვიდა სჴული ახალი“, – „რაჴამს-იგი აღეტყინა კერპომსახურებაჲ“, „მოლუჴანენო წმიდანო, ცხოვარნო მეტყუელნო“, „ჴამნი ჩუენნი“, „შეუხებელმან საღმრთომან ცეცხლმან“, „მოსლვაჲ შენი, ქრისტე ღმერთო“ (91v-93v).

ჴმაჲ დ გუერდი: „კრებულნი უჯორცოთაჲ და ძალნი ცათანი“: – „მეცლად-იღე სიტყუად მამისაჲ“, „ქრისტე, მეუფეო, მოსლვაჲმან შენმან“: – „ქრისტეს მონამენი ყოველთა ადგილთა“, – „ქრისტეს დედა იქმენ გამოუცდელიო ქორწინებითა“, „უფალო, პირველ საუკუნეთა სიტყუად, ძე შენი“: – „უფალო, დაღაცათუ სამსჴავროსა მას“, – „უფალო, დაღაცათუ ქალწულისაგან შობაჲ“, „არაჲ დააკლდი საყდართა მამისათა“: – „აღძრვაჲ ბაგეთა მეტყუელთაჲ მოუძღურდების“, „ზეცით ქუეყანად კაცთმოყუარებისა“, „ლახუარსა განმღებელსა გუერდისა“, „ჴ სასწაული საკვრვე-ლთაჲ, რამეთუ“: – „გიხაროდენ, ღმრთისა სამოთხეო“, – „ჴ დიდებულისა იღუმალებაჲ“, „მომიჴსენენ ჩუენ, ქრისტე“: – „შენ დანიელ პირველვე ლოდად“, „ცხოვრების მომცემელსა მას საფლავსა“, – „კრებული უსხეულოთაჲ და სიმრავლე“, „იხილის მეუფებაჲ შენი ღმრთეებრი“: – „დედოფალსა დამტვრთველსა ნათლისასა“, „ღმრთის-მშობელო ნუ უგულვებელს-მყოფ“, „იყავ შენ ქუეყანასა, იესუ, რომელი საუკუნითგან“: – „იტვრთე წიაღითა სიტყუად ღმრთისაჲ“, „ვითარმედ გხადოდიო თქვენ წმიდანო“: – „ვითარმედ გჴადაგებდეთ, ღმრთისმშობელო“, „უფალო, ლაზარეს საფლავისა გენება ხილვაჲ“, – „უფალო, სამარესა მას ზედა ლაზარესასა“, – „უფალო, ჴმამან შენმან შემუსრა ქუესკნელისა მეუფებაჲ“, – „გიხაროდენ, ღმრთისა დამტევნელო“, „ეტყვდე შენ, უფალო, წინაგსწარ მართას“: – „შენ გნატრიან, ქალწულო, ნათესავთა“, „მიქაელ მთავარანგელოზო, ცეცხლისფერთა“: – „ხილვაჲ შენი ბრწყინვალე არს“, – „დიდ არს ჴელმწიფებაჲ შენი“, „მონაფეო მაცხოვარისაო, მღღელთმოდღუარო“, „სიყრმისა ჴასაკმან და უძღურებაჲმან“, „ჴ დიდებულო ბრძენო დაღაცათუ“: – „საყუარელო ქრისტესო და მეგობარო, იოსებ“, – „იოსებ სანატრელო, მიუნდომელ“, „მოვედით, მორწმუნენო, განათლებულნი“, „ღღეს უჯორცონი აღიდებენ შენსა“: – „გიხაროდენ, ღმრთისმშობელო მარიამ“, „რომელმან ედემს შინა ოდესმე ხე იგი“: – „რომელნი სამოთხით საშუებლისაჲ“, „ნესტუსა დაჴბერე, საბრალობელო ჴმითა“: – „მოლუჴნე იყავ სარწმუნოებისათჴს“, – „ეჴა, ფუტკარო სულიერო“, „ვითარცა მონათა უჴმართა“, „უდაბნოთა შინა იორდანისათა“, „ვაროზ დიდებულო ქრისტეს მონამეო ტრფიალებითა“, „შენ ორნი გვრგვნი ქრისტემან შეგითხზნა“, „დიდებულ ხარ მაღლითა ქადაგებითა“: – „უხრწნელო ქალწულო, ღმრთისმშობელო“ „წინამორბედო ქრისტესო, მსგავსად ნათლისა“, „შენ, დიდებულო ნათლისმცემელო“, „იხარებდ უფლისა მიმართ, ქალაქო თესალონიკეო“, „შუენიერებითა გულებისაჲთა, მოვედით“, „ძღღვისა გულებითა ვღღესასწაულობდეთ“, „რაჴამს მიხედით, მჴნეო გიორგი“, „არაჲ ზარ-სცემდა გონებასა შენსა“, „იოვანეს, დიდსა მას ქადაგსა“, „ჴმაჲ სიხარულისა მღღაღღებელი სინათლისაჲ“, „ყოველთა სიხარული ღღეს“, „ანგელოზისა ხარებითა“, „იხარებდ, ქალაქო ღირსო სიონ და“, „ძე დაუსაბამოდ ჴმითა აღსასრულსა“, „შე-

რად-ხუდ შენ წმიდად ქალაქად“; „მოვიდა მცხნელი წმიდად ქალაქად“; „მოვედით ჩუენდა ყოველნი“; „ქერუბინთა ზედა მკდომარეო“; „პირველ ჯუარცუმისა შენისა“; „წარიყვანა ქრისტემან პეტრე, იაკობ და იოვანე“; „მთასა თაბორსა ფერი იცვალე, მაცხოვარ“; „მთად იგი პირველ აღმურიოთა და კუამლიოთა“; „პირველდამწყებასა ჟამთასა და შესაქმმედ“; „ჰ დიდებული, ვინ მომცეს ჩუენ სიტყუად“ (93v-100v).

შენიშვნა: K-22 ხელნაწერში „უფალო ღალადყავის“ ირმოლოგიონებს ახლავს განმარტება: „ძლისპირნი „უფალო ღალატყავისნი“ ქ-თავე ჯმათა ზედა, ვითა უნდან, სამ-სამითა გერითა დაუკლებელად“ (K-22, 237v).

13. ათორმეტნი დიდისა პარასკევისანი (100v-101v).

[დასდებელი] ა. ჯმად დ გუერდი: „დღეს ტაძრისა იგი კრეტსაბმელი სამხილებელად განიპო უსჯულოთა მათ...“

დასდებელი ბ. მეორე. ჯმად დ გუერდი: „ვითარცა ცხოვარი კლვად მიიგუარე, ქრისტე მეუფეო, და ვითარცა კრავი უმანკო...“

დასდებელი გ. ჯმად დ გუერდი: „უშჯულოთა შენთა შემპყრობელთა მიშუებითა ესრეთ ეტყოდე, უფალო: ღალატათუ მწყემსი...“

დასდებელი დ. ჯმად დ გუერდი: „შიშისათჳს ჰურიათაჲსა საყუარელმან და მეგობარმან შენმან პეტრე უვარ-გყო...“

[დასდებელი] ე. ჯმად დ გუერდი: „უპირატეს პატიოსანისა ჯუარისა მჯედართა მიერ კიცხვისათჳს...“

[დასდებელი] ვ. ჯმად ა გუერდი: „მოსლვასა შესა ჯუარცუმად ესრეთ ეტყოდე, უფალო: რომლისა საქმისათჳს...“

დასდებელი ზ. ჯმად ა გუერდი: „მოვედით ქრისტეშემოსილნო ერნო და ვიხილოთ რად იზრახა იუდა...“

[დასდებელი] ჟ. ჯმად დ გუერდი: „ესრეთ ეტყოდე, უფალო, ჰურიათა: ერო ჩემო, რადთა შეგანუხენ თქუენ...“

დასდებელი თ. ჯმად დ გუერდი: „სჯულისმდებელნო ისრაქლისანო ჰურიანო, ფარისეველნო...“

დასდებელი ი. ჯმად დ გუერდი: „საშინელ იყო ხილვად ცათა და ქუეყანისა შემოქმედი ძელსა დამოკიდებული...“

დასდებელი ია. ჯმად ბ: „ოდეს ჯუარსა შემსჯულეს უსჯულოთა მათ მეუფე დიდებისად, ღალატყო მათდა...“

დასდებელი იბ. ჯმად ბ გუერდი: „დღეს დამოეკიდების ძელსა, რომელმან ქუეყანად წყალთა ზედა...“

შენიშვნა: დიდი პარასკევის 12-ვე დასდებელი „დიდ სვინაქსარში“ სრულადაა შეტანილი (დიდი სვინაქსარი

2018: 358, 362-365). ხელნაწერ A-85-ის გადამწერს ტექსტი შეცდომებით გადაუწერს. შესაბამისად, კრებულის ამ მონაკვეთში შესწორებები ბევრია (სავარაუდოდ, ტექსტს თავად ტბელ აბუსერისძე ასწორებდა). გარდა ამისა, დასდებულების ტექსტს ახლავს მუსიკალური ნიშნები – ნევმები და გვიანდელი განმარტებები (სტრიქონების ზემოთ). K-22 ხელნაწერის ბანდუკში „ათორმეტნი“ (74r-76v) ერთადაა დასახელებული: „ათორმეტნი სამნივე: პარასკევისანი, ქრისტეშობისანი, განცხადებისანი“ (K-22, 237v).

14. ათორმეტნი ქრისტეს შობისანი (101v-102v).

1) დასდებელი. ჯმად დ გუერდი: „ბეთლემ, განეშადე! შეიმკვებოდენ ბაგად. ქუაბო, შეინყნარე, ჯემმარიტებად მოვიდა...“ (2)

2) ჯმად დ გუერდი: „ესრეთ ეტყოდა იოსებ ქალწულსა: მარიამ, რად არს ბრალი ესე, რომელსა ვხედავ შენ შორის? უმეცარ ვარ, განვკვრდები და...“ (1)

3) ჯმად ა გუერდი: „იხარებდინ ცანი და იშუებდინ ქუეყანად...“

4) ჯმად ბ: „ესე არს ღმერთი ჩუენი და არავინ არს სხუად...“

5) ჯმად გ: „იოსებ, გვთხარ ჩუენ, ვითარ რომელი-იგი ტაძრისაგან მიითუალე...“

6) ჯმად დ გუერდი: „უპირატეს პატიოსანისა შობისა შენისა ძრწოლით ხედვიდეს საიდუმლოსა, უფალო, ზეცისა ძალნი...“ (3)

7) ჯმად ა: „მოვედით მორწმუნენო და ავმალღდეო...“

8) ჯმად დ: „ისმინე, ცაო, და ყურად იღე, ქუეყანაო...“

9) ჯმად ა გუერდი: „მოვედით ქრისტეშემოსილნო ერნო...“ (4)

10) ჯმად დ გუერდი: „განკვრდა ჰეროდე იხილა რად, იხილა რად მოგუთა სარწმუნოებად და გულისწყრომითა ძლეული ჟამსა გამოიკითხვდა. დედანი უშვილო იქმნებოდეს...“

11) „ოდეს ჯუარსა შე“. ჯმად ბ: „ოდეს მწუხარებასა შეეპყრა იოსებ, ქალწულმან წმიდამან ღალად-ყო მისა მიმართ...“ (5)

12) „დღეს დამოეკიდების“. ბ გუერდი: დღეს იშვების ქალწულისაგან, რომელსა ბრჭყალითა... (6).

შენიშვნა: ქრისტეშობის 12-ვე დასდებელი „დიდ სვინაქსარში“ სრულადაა შეტანილი (გვ. 106-107, 109, 111, 113). ტბელ აბუსერისძე მათ რიცხვს ექვსამდე ამცირებს (ფრჩხილებში მითითებულია ამ ექვსი დასდებულის რიგით ნომერი A-85 ხელნაწერში). ნევმები და გვიანდელი კომენტარები (სტრიქონს ზემოთ) ქრისტეშობის „ათორმეტებსაც“ ახლავს.

15. ათორმეტნი განცხადებისანი (102v-103r).

1) ჳმად **ღ** გუერდი. „დღეს ტაძრისა იგი“: „დღეს წყალთა იგი ბუნებად წმიდა იქმნების და განათლდების იორდანე...“ (1)

2) ჳმად **ღ** გუერდი. „ვითარცა ცხოვარი კლვად“: „ვითარცა კაცი მდინარედ მოხუედ, ქრისტე მეუფეო და მონებრისა...“ (2)

3) ჳმად **ღ** გუერდი: „მსგავსად ჳმისა მის, რომელი ღალადებდა უდაბნოსა ჳედა...“

4) ჳმად **ღ**: „სამებაჲმან ღმერთჲმან ჳუენჲმან თავი თჳსი დღეს განუყოფელად გამოგვცხადა“

5) ჳმად **ა** გუერდი. „მოსლვასა“: „მოსლვასა ჳენსა ჳორცითა იორდანეს...“ (3)

6) ჳმად **ღ** გუერდი: „სჳულისმდებელნო“: „წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა, წინაგწარმეტყუელისა...“ (4)

7) ჳმად **ღ** გუერდი: „ესრეთ ეტყოდე უფალო, იოვანეს: წინაწარმეტყუელო...“ (5)

8) ჳმად **ა** გუერდი. „ჳელნი ჳენნი, რომელნი ჳეახენ უხრწნელსა მას თავსა მეუფისასა...“

9) ჳმად **ბ** გუერდი: „დღეს დავითის წინაწარმეტყუელებად აღესრულების...“

10) ჳმად **გ** გუერდი: „საშინელ იყო ხილვად ცისა...“ (6)

11) ჳმად **ბ** გუერდი: „რაჟამს წინამორბედჲმან იხილა...“

12) ჳმად **ბ** გუერდი: „დღეს ნათელს-იღებს იორდანეს...“

ჳენიჳენა: ნათლისღების 12-ვე დასდებელი „დიდ სვინაქსარჲ“ სრულადაა ჳეტანილი (**დიდი სვინაქსარი**: 129-134). ტბელ აბუსერისძე მათ რიცხვსაც ექვსამდე ამცირებს (ფრჩხილებში მითითებულია ამ ექვსი დას-დებლის რიგით ნომერი A-85 ხელნაწერში). ნევემები და გვიანდელი კომენტარები (სტრიქონს ჳემოთ) განცხა-დების „ათორმეტებსაც“ ახლავს.

16. ათერთმეტთა აღდგომისა საცისკროთა სახარებათა სტიქარონნი (103r-105r).

1) „ხოლო ათერთმ...“ [მთ. 28.16-20]. „რადსა მწუხარე“ – წარვიდეს რად მთად მონაფენი...

2) „და ვითარცა გარდაჳდა...“ [მრ. 16.1-8]. „დღეს ქრისტე ი“. – მარიამის თანა ნელსაცხებელითა მოვიდეს დედანი... [103v]

3) „აღდგა იესუ პირველსა მას...“ [მრ. 16.9-20]. „უფლისა იესუეს შობასა ჳუენთჳს“. – მაგდანელი რად მარიამ ახარებდა...

4) „ერთსა მას შაბათსა“ [ლ. 24.1-12]. „ცხოველსა მას მე“. – ცისკარსა მსთუად მოიწინეს...

5) „[ხოლო] პეტრე აღდგა“ [ლ. 24.12-35]. **[ღ]** გუერდი. „სიბრძნე“. – ჳ ბრძენთა მათ განკითხვითა ჳენითა, ქრისტე... [104r]

6) „აღდგა იესუ მკდრეთით“ [ლ. 24.36-52]. **ბ** გუერდი. „ყოველი სასოებად“. – ჳენ ხარ, ქრისტე, მჳეღობად საღმრთოდ...

7) „ერთსა მას შაბათსა“ [ი. 20.1-10]. **გ** გუერდი. „მჳდომარე“. – ვიღრე ჳენითა იყო, საფლავად მოვიდა მარიამ...

8) „მარიამ დგა სა“ [ი. 20.11-18]. „რომელმან ედემს შინა ოდეს“. **ღ** გუერდისად. – ცრემლნი მჳურვალენი მარიამისნი... [104v]

9) „და ვითარცა ჳემწუხრ“ [ი. 20.19-31]. **ღ** გუერდი. „მოვედით, მორწმუნენო“. – მწუხრი ერთშაბათსა მას მონაფეთა შორის...

10) „მას ჟამსა შინა გამოუც“ [ი. 21.1-14]. „ნესტუსა“. – ჳმედგომად მჳუდრეთითა აღდგომისა ჳენისა...

11) „მას ჟამსა გამო“ [ი. 21.15-25]. **ღ** გუერდი. „მთასა თაბორსა“. – გამოუცხადა თავი თჳსი მაცხოვარმან მონაფეთა....

ჳენიჳენები: 1. სტიქარონები იგალობება საცისკრო სახარებების ჳემდეგ. გიორგი მთაწმიდელის მიერ ნათარგმნი პარაკლიტონის ნუსხების (Ath. 45, A-93) მიხედვით, მათი ავტორი კონსტანტინე მეფეა (**აღწერილობა** 1987: 167; **აღწერილობა** 1973: 346).

2. ჳანდუკში აღდგომის „ათერთმეტთა სახარებათა“ სტიქარონების ჳემდეგ დასახელებულია „აქებდითსა დიდებისანი“, რომელიც A-85 ხელნაწერში ცალკე არ არის ჳეტანილი. ანალოგიური სათაურისა და შინაარსისაა K-22 ხელნაწერში წარმოდგენილი „მოსართავნი საუფლოთა დღესასწაულთანი, აქებდითსა დიდებასა ჳედა სათქუემელნი“: **განცხადებისად**: „დღეს ქრისტე მამისა მიერ ძედ...“; **მარიამობისად**: „დღეს ქრისტე, ძე ღმრთისად...“; **ხარებისად**: „დღეს სიტყუა მაღლისად...“; **ბზობისად**: „დღეს ქრისტე მჳდომარე...“; **აღვსებისად**: „დღეს ქრისტე აღდგების...“; **ახალკურიაკისად**: „დღეს ქრისტე ჳემოვალს...“; **ამაღლებისად**: „დღეს ქრისტე ჳორცითა...“; **სულისწმინდის მოსლვისად**: „დღეს ცხოველსმყოფელი სული; **ჳუარის გამოჩინებისად**: „დღეს ჳუარი...“; **იოვანეს შობისად**: „[დღეს იოვანე ნათლისმცემელი]...“; **თავის ჳოვნისად**: „დღეს წინამსრბოლისა...“; **პეტრე-ჳავლეთად**: „დღეს პეტრეს და ჳავლეს...“; **ფერისცვალებისად**: „დღეს ქრისტე...“; **ღმრთისმშობელის მიცვალებისად**: „[დღეს...“; **იოვანეს თავის კვეთისად**: „დღეს ნათლისმცემელსა...“; **ღმრთისმშობელის შობისად**: „დღეს ქალწული წმიდა...“; **ენკენიისად**:

„დღეს ტაძარი წმიდად...“; **ჯუართამაღლებისად**: „დღეს ცხოველსმყოფელი ძელი...“; **იოვანე მახარებელისად**: „დღეს მახარებელი იოვანე...“; **მთავარანგელოზთად**: „დღეს [დიდთა მნათობთა]...“; **ტაძრად მიყვანებისად**: „დღეს [სამისა]...“; **დიდსა ხუთშაბათსა**: „სერობასა საიდუმლოსა...“ (K-22, 149v-151r).

17. გამოავლინენი ია (11). სახარებანი ია (11). და ღმრთისმშობელისად მასვე ზედა (105r-106r).

- ა) „მჯდომარე“. გ გუერდი: მოწაფეთა თანა მივინინეთ, ერნო...
- ბ) ლოდსა მას რად გარდაგორვებულსა...
- გ) ქრისტეს აღდგომისა ნუმცა ვინ არს ურწმუნო...
- გ) სათნოებათა მიერ განვბრწყინდეთ, ერნო...
- ე) ქრისტე ღმერთი, გზად ცხოვრებისად...
- ვ) რადთა აჩუენო ბუნებად კაცობრივი...
- ზ) ჰრქუა რად მარიამ აღებად იგი უფლისად...
- ჟ) ორნი ანგელოზნი იხილნა დღეს მარიამ...
- თ) შე-რად-ხუედ, მაცხოვარო, კართა მათ...
- ი) ტბასა მას ზედა რად ტიბერიისასა...
- ია) შემდგომად წმიდისა აღდგომისა სამგზის რად ჰკითხა...

შენიშვნები: 1. საცისკრო სახარებებისთვის განკუთვნილი გამოავლინების სრული კომპლექტის მთარგმნელი გიორგი მთაწმიდელია. ტექსტი შეტანილია „დიდ სვინაქსარში“, ასევე, პარაკლიტონის ნუსხებში (A-94, Sin. 67, 77). გიორგი მთაწმიდელის ავტოგრაფული პარაკლიტონის (Ath.45, 3r) მიხედვით, გამოავლინების ავტორი კოსტანტინე მეფეა (**აღწერილობა 1987: 167**).

გამოავლინეთა ტექსტი ორჯერ გამოიცა (**დიდი სვინაქსარი 2018: 458-460; ტიპიკონი 2005: 154-156**).

18. ოხითანი აღდგომისანი რვა ჯმათა ზედა (106r-107v).

ჯმად ა:

რაჟამს ლოდი იგი დაბეჭდულ იყო ჰურიათა მიერ და მჯედარნი სცვიდეს უხრწნელსა გუამსა შენსა, ხოლო შენ აღსდგე მესამესა დღესა, და მოანიჭე სოფელსა მშვიდობად, ამისთვისა ძალნი ცათანი გილაღადებენ შენ, ცხოვრების მომცემელი: დიდებად აღდგომასა შენსა, ქრისტე, დიდებად სუფევასა შენსა, დიდებად განგებულებასა შენსა, მხოლოდო კაცთმოყუარე.

გაბრიელ გილაღადა ქალწულსა „გიხაროდენ“, ხოლო ჯმასა მას თანა განჯორციელდა ყოველთა მეუფე შენ შორის წმიდასა მაგას კიდობანსა, ვითარცა თქუა მართალმან დავით: იხილვე უვრცელეს ცათა, იტვრთე რად დამბადებელი შენი, დიდებად, რომელი დაემკვდრა შენ თანა, დიდებად, რომელი გამოვიდა შენგან, დიდებად, რომელი იქმს შენ მიერ ყოველთა ზედა საკვრველთა.

ჯმად ბ:

რაჟამს შთაჰვედ საფლავად ცხოვრებად ეგე უკუდავი, მაშინ ჯოჯოხეთი შეაძრწუნე ელვითა მით ღმთეებისა შენისადთა, ხოლო რაჟამს მკუდარნი ქუესკნელით აღმოიყვანენ, მაშინ ყოველნი ძალნი ცათანი ღაღადებდეს: ცხოვრების მომცემელი ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!

უფროდსად კურთხეულ ხარ შენ, ყოვლად წმიდაო ღმრთისმშობელო ქალწულო, რამეთუ ჯუარითა ძისა შენისადთა დაიჯნა ჯოჯოხეთი, მოკუდა სიკუდილითა სიკუდილი, მკუდარნი აღვდევით და ცხოვრებისა ღირს-ვიქმენით, და სამოთხე მოვიღეთ, პირველი იგი საშუებელი, ამისთვისა მადლობით უღაღადებთ ქრისტესა ღმერთსა ჩუენსა, მხოლოსა მრავალმოწყალესა

ჯმად გ:

იხარებდინ ცანი და იშუებდინ ქუეყანად, რამეთუ ჰყო სიმტკიცე მკლავითა თჳსითა უფალმან, დათრგუნა სიკუდილითა სიკუდილი, და პიმშო ექმნა შესუენებულთა, მუცლისაგან ჯოჯოხეთისა მიჯსნა ჩუენ, და მოანიჭა სოფელსა დიდი წყალობად.

შენ, შუამდგომელსა ცხოვრებისა ჩუენისასა, გიგალობთ, ღმრთისმშობელო ქალწულო, რამეთუ ჯორციითა მით, რომელ შენგან მიიხუნა ძემან შენმან და ღმერთმან ჩუენმან, ჯუარითა ვნებად თავს-იდვა, და მოანიჭა სოფელსა დიდი წყალობად.

ჯმად დ:

ბრწყინვალე იგი აღდგომისა ქადაგებად ანგელოზისაგან ისწავეს უფლისა მოწაფეთა დედათა, და პირველი იგი³ წყევად განადგდეს და მოციქულთა სიხარულით ეტყოდეს: დაიჭსნა სიკუდილი, რამეთუ აღდგა ქრისტე მკუდრეთით და მოანიჭა სოფელსა დიდი წყალობად.

რომელი საუკუნიტგან დაფარულ-იყო, და ანგელოზთაგან უცნაურ საიდუმლოდ შენ მიერ, ღმრთისმშობელო, ქუეყანისათა გამოეცხადა, ღმერთი შეურევნელად შენგან განჯორციელდა, ჯუარცმად ნეტსით თავს-იდვა, რომლისათვისცა აღადგინა პირველდაბადებულნი, და იჭსნა მან სიკუდილისაგან სულნი ჩუენნი.

ჴმად ა გუერდი:

თანა-დაუსაბამოსა მას სიტყუასა მამისა და ყოვლად წმიდისა სულისასა, რომელი იშვა ქალწულისაგან ცხორებად ჩუენდა, უგალობდეთ, მორწმუნენო, და თაყუანის-ესცემდეთ, რამეთუ სათნო-იჩინა ჴორცითა აღსლუვად ჴუარსა ზედა, სიკუდილი დათრგუნა და აღადგინა მკუდარნი დიდებულთა მით აღდგომითა თვისითა.

გიხაროდენ, ბჴეო განუღებელო, გიხაროდენ, ზღუდეო და მფარველო, რომელნი მოივლტიან შენდა სარწმუნოებით; გიხაროდენ, მკუდროო ნავთაყუდელო ცხორებისა ჩუენისაო, რომელმან ჰშევ ჴორცითა დამბადებელი შები და თაყუანის-სცემენ შობილსა შენგან.

ჴმად ბ გუერდი:

ანგელოზთა ძალნი დიდებულსა საფლავსა შენსა ზედა გამოჩნდეს, და მცველნი იგი მკუდარ-იქმნენს, დგა მარიამ საფლავსა მას თანა და ეძიებდა შემურვად უხრწნელსა გუამსა შენსა, ხოლო შენ წარმოსტყუენ ჴოჯოხეთი, და არად გევნო მის მიერ, ახარე ქალწულსა ცხორებად საუკუნოდ, რომელი აღდეგ მკუდრეთით, უფალო, დიდებად შენდა!

ღმრთისმშობელო ქალწულო, მეოხ გუეყავ წინაშე ძისა შენისა და ღმრთისა ჩუენისა, რომელი ნეტსით თვისით დაემსჭუალა ჴუარსა და აღდგა მკდრეთით ქრისტე ღმერთი ჩუენი ცხორებისათვის სულთა ჩუენთადასა.

ჴმად გ გუერდი:

დაჴსენ ჴუარითა შენითა სიკუდილი და განუღე ავაზასა სამოთხე, და მენელსაცხებლეთა მათ გლოვად შესცვალე სიხარულად და მოციქულთა უბრძანე ხარებად, ვითარმედ აღდგა უფალო, რომელსა აქუს დიდი წყალობად.

ვითარცა ჩუენისა აღდგომისა საუნჯე ხარ, ღმრთისმშობელო უბინოო, რომელნი შენდა მოივლტიან მღვმისაგან და უფსკრულისა ცოდვათადასა აღმოიყვანენ, რამეთუ შენ თანამდებნი ცოდვისანი იჭსნენი, ჰშევ რად უფალო, პირველ შობისა – ქალწულო და შემდგომად შობისა – კუალად ქალწულო.

ჴმად დ გუერდი:

მაღლით გარდამოჴედ მაცხოვარო ჩუენო, ჴუარცმად დაითმინე, სამისა დღისა დაფლვად, რადთა ჩუენ განმათავისუფლენ ცოდვათა ჩუენთაგან, ცხორებაო და აღდგომაო ჩუენო, უფალო, დიდებად შენდა!

რომელი ჩუენთვის იშევ, ქრისტე, ქალწულისაგან და ჴუარცმად დაითმინე, სახიერ, რომელმან სიკუდილითა სიკუდილი მოაკუდინე და აღდგომად აჩუენე, ვითარცა ღმერთ ხარ, ნუ უგულებელს-ჰყოფ, რომელი შექმნეს ჴელთა შენთა, არამედ აჩუენე კაცთმოყუარებად შენი, მოწყალე, მიიღე, რომელმან გშვა შენ, ღმრთისმშობელისაგან ვედრებად ჩუენთვის და აცხოვნე, მაცხოვარო ჩუენო, ერი განწირული.

შენიშვნა: „ოხითანი აღდგომისანი“ გამოცემულია (დიდი სვინაქსარი 2018: 461-462).

19. იბაკონი აღდგომისანი რვა ჴმათა ზედა (107v-109v)

ჴმად ა:

აღსდექ საფლავით, მაცხოვარ, ვითარცა ღმერთ ხარ დიდებით და შენთანა აღადგინე ყოველი სოფელი. ვინაცა კაცთა ბუნებად გიგალობს შენ, ვითარცა ღმერთსა, რამეთუ სიკუდილი უჩინო იქმნა, ხოლო ადამ განსცხრების, მეუფეო, და ევა განჯსნილი საკრველთაგან, იხარებს და ღაღადებს: შენ ხარ ქრისტე [108r] ღმერთი, რომელმან მოანიჭე აღდგომად, უფალო, დიდებად შენდა!

მკუდრეთით აღდგომილსა ქრისტესა მესამესა დღესა უგალობდეთ, ვითარცა ღმერთსა ყოვლადძლიერსა, რამეთუ ბჴენი ჴოჯოხეთისანი შემუსრნა და საუკუნიტგანნი მკუდარნი საფლავითგან აღადგინა და ჩუენ ცხორებად მოგუანიჭა, ხოლო მენელსაცხებლეთა დედათა ერეენა მხოლოდ, ვითარცა სათნო-იყო და მიანიჭა მათ პირველი სიხარული და მოციქულთა ხარებად წარავლინა მეუფემან ცხორებისა მომცემელმან, ვინაცა პატიოსანთა მათ დედათა სასწაული ძლევისად მოწაფეთა მიუთხრეს და აღდგომად მჴსნელისად ახარეს. ამისთვისცა იგლოვს ჴოჯო-ხეთი და გოდებს სიკუდილი და იხარებს სოფელი და განსცხრების ყოველი დაბადებული: ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!

ჴმად ბ:

³ პირველი იგი] პირობად A-85.

აღსდევ საფლავით, მაცხოვარ, ყოვლადძლიერო და ჯოჯოხეთმან რად იხილა საკრველებად ესე, განცვრდა, ხოლო მკუდარნი შენ მიერ განცხოველდეს და აღდგინებთა ამისთჳსა უხარის ყოველთა დაბადებულსა და ადამ მხიარულ არს და ყოველი სოფელი მარადის გიგალობს შენ: ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

შენ ხარ, ქრისტე, ნათელი დაბნელებულთად, შენ ხარ აღდგომა და ცხველსმოყვანილი მოკუდავთად, რომელმან მოჰკალ სიმტკიცე სიკუდილისად და შეჰმუსრენ ბჭენი ჯოჯოხეთისანი და აღადგინენ მკუდარნი დაღინყებულნი. ამისთჳსა, რომელი-ესე ვიხილეთ ნიში აღდგინებისა შენისად, გადიდებთ შენ მხოლოსა და ჩუენ თანა იხარებს ყოველი დაბადებული აღდგომისა შენისათჳს, კაცთმოყუარე და ყოველნი ღმრთის-გმეტყუელებთ და უგალობთ წყალობათა შენთა უფსკრულსა და სიმდაბლესა შენსა აურაცხელსა, ქრისტე ღმერთო.

ჴმად გ:

დღეს აღსდევ საფლავისაგან, მოწყალე, და გამოგვჴსნენ ბჭეთაგან სიკუდილისთა, დღეს ადამს უხარის და განსცხრების ევა წინაგნარმეტყუელთა თანა და მამადმთავართა, რამეთუ აღსდევ, ცხოვრების მომცემელო, და ჩუენ შენ თანა აღმადგინენ საფლავითგან, ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

საფლავნი დაცარიელნა ქრისტემან ღმერთმან და მკუდარნი აღადგინნა სამართაგან. მოვედით, მორწმუნენო, მოციქულთა თანა და მენელსაცხებლეთა მივისწრაფოთ მისსა და სარწმუნოებით უღალადოთ, რომელი მოგუანჩჭებს ჩუენ, ცოდვილთა, შენდობასა. ყოველნი უკუე სიხარულით შეუვრდეთ, რომელი აღდგა მკუდრეთით და დაარღვა სიმტკიცე წყუდიადმემოსილისა სიკუდილისად და მკუდარნი აღადგინნა, ვითარცა მეუფემან და მჴსნელმან და მადლობით ესრეთ უღალადებდეთ: რომელმან აღმადგინენ აღდგომითა შენითა, ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

ჴმად დ: ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

მჴსნელმან ჩუენმან და მაცხოვარმან დაჰჴსნნა საკრველნი სიკუდილისანი და საფლავთაგან აღადგინნა ადამიანნი და შეფქვნა ბჭენი ჯოჯოხეთისანი და ვითარცა მეუფე აღდგა მესამესა დღესა, ამისთჳს მადლობით უღალადებთ.

ქრისტე მეუფე, რომელი აღდგა მკუდრეთით და აღმობრწყინდა სამართ ღმრთივბრწყინვალედ მესამესა დღესა და ბჭენი ჯოჯოხეთისანი შემუსრნა, ვითარცა ღმერთმან მფლობელმან სიკუდილსამან და ჴელმწიფებით ჯოჯოხეთ წარმოტყუენა და საწერტელი სიკუდილისად დათრგუნა. მოვედით, მორწმუნენო, ძრწოლით თაყუანის-ვსცემდეთ და ღმერთქმნილისა თანა მადლობით უღალადებდეთ გალობასა და ქებასა ღმრთივბრწყინვალესა შემუსრვილითა გულითა და ვიტყოდით: დიდება აღდგომასა შენსა, ქველისმოქმედო ყოველთა უფალო, დამდაბლებულო და მჴსნელო, რომელი ვითარცა მეუფე აღსდევ მესამესა დღესა, ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

ჴმად ა გუერდი:

ჯოჯოხეთად შთაჴედ, მაცხოვარო ჩუენო, და შეჰმუსრენ ბჭენი მისნი, ვითარცა ყოვლადძლიერმან და ვითარცა დამდაბებულმან, მკუდარნი შენ თანა აღადგინენ და შეჰფქვენ საწერტელი სიკუდილისად, ხოლო ადამ წყევისაგან განათავისუფლე, კაცთმოყუარე. ამისთჳს მადლობით გიღალადებთ: ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა, რომელმან უაცხოვნენ ჩუენ აღდგომითა შენითა!

სამ დღე დაფლავითა შენითა მყოფნი ჯოჯოხეთისანი აღადგინენ და საფლავი განანათლე და წყუდიადისაგან ნათელად წარუქდელო მათ, კაცთმოყუარე და ცხორებად უკუდავი მიაწიჭე, ვინაჲცა ვიხილა რად ადამ დასჯილმან, წინაგნარმეტყუელთა თანა, ვითარცა მძლესა და ცხორების მომცემელსა, სიხარულით გიგალობდა, ხოლო აწ ყოველნი მორწმუნენი განსცხრებიან და ქებასა შეგასხმენ, მაცხოვარო სოფლისაო, რომელმან იჴსნენ ქუესკნელით მღალადებელნი. გუაცხოვნენ ჩუენ, უფალო, რომელი აღსდევ მკუდრეთით, ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

ჴმად ბ გუერდი:

რომელმან განმაცხოველებელითა მკლავითა უფკრულთგან ჯოჯოხეთისათა აღადგინნა მკუდარნი, ქრისტემან ღმერთმან ცხორებისა მომცემელმან და თავადი აღდგა საფლავით მესამესა დღესა, უგალობდეთ და ვიტყოდით: შენ ხარ ყოველთა მაცხოვარი, აღდგომა და ცხორებად და სიხარული დაბადებულთად, ყოვლად ძლიერო უფალო, დიდება შენდა!

ჴუარცუმასა შენსა და დაფლვასა უგალობთ, ცხორების მომცემელო, რამეთუ ჯოჯოხეთი შეჰკარ, უკუდაო, ვითარცა ღმერთმან ყოვლად ძლიერმან და მკუდარნი აღადგინენ და ბჭენი სიკუდილისანი შეჰმუსრენ და მძლავრებად ჯოჯოხეთისად დაარღვე, ვინაჲცა ნაშობნი ქუეყანისანი წადიერებით დიდების-გმეტყუელებთ შენ, რომელი აღსდევ და მოჰკალ მტერი სულთა მმუსრველი და აღადგინენ ყოველნი, რომელთა ჰრწმენა შენდამი და სოფელი იჴსენ გესლისაგან გუელისა წარმწყმედელისა და ისართა მათ მისთაგან მაკუდინებელთა, ყოველისა შემძლებელო, ამისთჳს უგალობთ მორწმუნენი აღდგომასა შენსა, რომლითა-იგი აღმადგინენ ჩუენ, აღდგომაო და ცხორებაო და სიხარულო დაბადებულთაო, ქრისტე ღმერთო, დიდება შენდა!

ჴმად გ გუერდი:

ჯოჯოხეთისა ბჭეთაგან განათავისუფლეს ბუნებად კაცთად, შენ მიერ დაბადებული, ქრისტე ღმერთო, ცხორების მომნიჭებელი და კაცთმოყუარეო, რამეთუ შენ ხარ ღმერთი ჩუენი მრავალმონყალე, რომელი აღსდევ მესამესა დღესა და აღადგინე მოკუდავებად ჩუენი, რამეთუ შენ ხარ ჭეშმარიტად აღდგომა და ცხორებად მორწმუნეთად, ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!

ვითარცა ღმერთ ხარ, საფლავნი დააცარიელენ, მკვნილო, და არსებად კაცთად მომწყდარი აღადგინე, ქრისტე, და ვითარცა მსხუერპლი მამისად შესწირე წყევისა იგი თანანადები ბუნებად და მენელსაცხებლეთა დედათა „გიხაროდენი“ მიაგებე და მათ მიერ მოციქულთა სიხარული მიჰვინე, ვითარცა ღმერთმან და რადთა იხილენ მეტიცა დიდებად შენი, კაცთმოყუარე, ხოლო ესმა რად ხარებად, რომელი იგი პირველითგან აღგეთქუა მათდა, ჰრწმენა მათ აღდგომად შენი, აღდგომა და ცხორებად მორწმუნეთად, ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!

ჴმად **ღ** გუერდი:

აღ-რად-სდევ, მკვნილო, საფლავით და მკუდარნი აღადგინენ საფლავთაგან და სიმტკიცე სიკუდილისად შეჰმუსრე და ადამ განაცხოველე და ევა მხიარულ-ჰყავ აღდგომითა შენითა, ვინაჲცა კიდენი სოფლისანი დღესასწაულობენ მკუდრეთით აღდგომისა შენისათჳს, მრავალმონყალე ქრისტე ღმერთო!

ჯოჯოხეთისა მეფობად იავარ-ჰყავ და მკუდარნი აღადგინენ უკუდაო და დედათა მენელსაცხებლეთა რად შეემთხვე, მწუხარებად მათი სიხარულად გარდასცვალე და სასწაული ძლევისად მათ მიერ მოციქულთა აუწყე, ამისთჳსცა განსცხრების ყოველი სოფელი მკუდრეთით აღდგომისა შენისათჳს, მრავალმონყალე ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!

შენიშვნა: იბაკოებს ახლავს იკოსები. K-22 ხელნაწერის ზანდუკში ეწოდება „იბაკონი აღდგომისანი იკოსითა“. გიორგი მთაწმიდელის პარაკლიტონში (Sin. Geo. O. 67, XIII ს.) იბაკოების ავტორად დასახელებულია რომანოზ მელოდოსი (**აღწერილობა 1979: 113**). ტექსტის ფრაგმენტი გამოცემულია (**ყაუხიშვილი 1963: 143**).

20. რ ე ა ჴ მ ა ნ ი ფ ე რ ი ს ც ვ ა ლ ე ბ ი ს ა ნ ი (110r-v).

ჴმად **ა**. „ღმერთო, მოხედენ“. – უპირატესი მზისა და მთიებისად, ქრისტე მეუფე, ჴორციელად გამოჩნდა და კაცთა შორის აღიზარდა წყალობით...

ჴმად **ბ**. „ღმრთისა მიმართ ვღალაღებ“. – და აქა დღეს საიდუმლოდ სახე სამებისად...

ჴმად **გ**. „მოსავთა შენთა“. – აღიყვანნა და ჴორციელთა ბუნებისა ფერი მცირედ ოდენ დაფარა და მათ წინაშე ღმრთივბრწყინვალედ ფერი იცვალა საკრველად;

ჴმად **დ**. „დანთქენ ვნებანი“. – რადთა პირველისა მის შეუნიერებისა სიკეთე მცირედ რადმე გამოუცხადოს მათ...

ჴმად **ე** გუერდი. „რომელმან დააფუძნე“. – და თავნი წინადაწარმეტყუელთანი დიდებულნი მოსე და ელია მსწრაფლ წარმოადგინნა...

ჴმად **ზ** გუერდი. „რომელმან განვლო ზღუად“. – [ვ]ინაჲცა ღრუბელი სახედ კარვისა აგრილებდა ბრწყინვალედ ზეგარდმო...

ჴმად **გ** გუერდი. „რაჟამს ესმა მოსლ“. – მოვავლინე რომელთაცა ნათელ-იღონ სახელითა მამისა და ძისადთა და ცხოველისა სულისა წმიდისადთა და აღიარონ, ვითარმედ ერთ არს ძალი ღმრთეებისად;

ჴმად **დ** გუერდი. „არად დააკლდი“. – მაგისი უკუქ ისმინეთ, არამედ, ჴ ქრისტე ღმერთო, ჩუენცა განგუანათლენ ნათლითა შენითა და დიდებითა...

შენიშვნები: 1. „[რ]ეა ჴმანი სამნივე – ფერისცვალებისანი, მარიამობისანი, თავისკუქთისანი“ ცალკე დასახელებადაა გამოტანილი ხელნაწერ K-22-ის ზანდუკშიც (237v). რვახმები „გალობათა“ ძლისპირებზეა აგებული და ეძღვნება აგვისტოს თვის საუფლო და დიდ დღესასწაულებს: ფესისცვალებას (6 აგვისტო), ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის მიძინებას (15 აგვისტო) და იოანე ნათლისმცემლის თავისკვეთას (29 აგვისტო);

2. ფერისცვალების „რეა ჴმანი“ შეტანილია K-22 ხელნაწერშიც სახელწოდებით „გერი რეა ჴმად“ (82r), ასევე, – XII-XIII საუკუნის სინურ ხელნაწერში – Sin. 69 (**აღწერილობა 1979: 251**);

21. რ ე ა ჴ მ ა ნ ი მ ა რ ი ა მ ო ბ ი ს ა ნ ი (110v).

ჴმად **ა**. „წინადაწარმეტყუელი იჴსენ“. – საღმრთოვთა წამისყოფითა ყოვლით კერძო მოციქულნი...

ჴმად **ბ**. „ზღვსა ღელვით“. – და მყის შემკრებს შენდა...

ჴმად **გ**. „დამკვდრებად იო“. – ზესკნელნი ძალნი თჳსისა...

ჴმად **დ**. „ზღუად უვა“. – შიშით და მოწინებით და...

ჴმად **ე** გუერდი. „მიუძლუ“. – რამეთუ ჴეშმარიტად ესე არს...

ჴმად **ზ** გუერდი. „შენდა აღვიმს“. – და თუალთა მიდგომად...

ჴმად **გ** გუერდი. „და ევედრებოდა“. – ამისთჳს, უხრწნელო...

ჴმად **დ** გუერდი. „არად დააკლდი“. – რომლისა თანა...

შენიშვნა: რვა ჴმანი მარიაშობისანი შეტანილია K-22 (82r-v) და Sin. 69 ხელნაწერში (აღწერილობა 1979: 251).

22. რვა ჴმანი თავისკუეთისანი (110v-112r).

ჴმად **ა**. „რომელი ჴორცითა გამოჩ“. – დღეს უღმრთოთა სახითა მშობელმან მკლველობისამან უსჯულოდსა მის შეყოფისაგან ყოვლად ბილწი ასული აღჴურა მზაკუერებით მოკლვად ღმრთისაგან გამორჩეულისა და უაღრესისა წინაგსწარმეტყუელთასა;

[ჴმად **ა** გუერდი]. „და უკანადსკენელ“. – რამეთუ რაჴამს სერობასა და სასმურსა უსჯულოსა აღასრულებდა...

ჴმად **ბ**. „მიუწდომელად“. – და სასწაულთა საუნჯე და უფსკრული, თავი საღმრთოდას...

ჴმად **ბ** გუერდი. „და ბჴე აღმოსავალი“. – და როგვისა უწესოდსა სასყიდელად განლიგებულმან...

ჴმად **გ**. „ვითარ-იგი მათ“. – ხოლო არადვე დასცხრა დიდი ქადაგი ქრისტეს მოსლვისად, ღმრთისმეტყუელი ნეტარი...

ჴმად **გ** გუერდი. „რომელთა მიერ წარმართ“. – მ შობად მკლველი წინაგსწარმეტყუელისად და მ სასუმარი სისხლითა აღვსებული...

ჴმად **დ**. „მოსეს და ელიაგს მიერ“. – ხოლო ჩუენ ღმრთივგონიერად დღეს წინამორბედისა ყოვლად დიდებულისა ამის თავისა მოკუეთასა...

ჴმად **დ** გუერდი. „ვითარმედ შენ უფლებს ცხ“. – ვითარცა დღესასწაულსა უქმნელებისასა...

შენიშვნა: რვა ჴმანი თავისკუეთისანი შეტანილია K-22 (82v-83r) და Sin. 69 ხელნაწერში – Sin. 69 (აღწერილობა 1979: 252).

22ა. < წმიდისა დიმიტრისი, უფალო ღაღადყავი > (112r).

„სიბრძნე წმიდისა დიმიტრისი“. – ყოვლად წმიდად და საწაღელი [სული] შენი, ყოვლად ქებულო, მკვდრ არს ზეცისა იერუსალჴმსა, რომლისა...

„მჴდომარე“. – გეტჴრთა ჴუარი მჴართა ჴედა...

შენიშვნა: ახლავს **ტბელ აბუსერისძის კომენტარი:** „ესე ქუემოთ დავიწყე ყოველი. აჴა მზასა ჴედა დავწერეთ ცარიელად დარჩომილსა. მევე... ელმან... ქუემო“ (112r).

კომენტარში აღნიშნულია, რომ წმ. დიმიტრის „უფალო ღაღადყავის“ (301v-304v) გაგრძელებით ტბელ აბუსერისძეს 111v-112r გვერდებზე დარჩენილი ცარიელი ადგილი შეუვსია. წმ. დიმიტრის საგალობლის გაგრძელება ხელნაწერში შეტანილია სხვა ხელითა და მელნით და როგორც ვარაუდობენ, ტბელ აბუსერისძის ავტოგრაფს უნდა წარმოადგენდეს (იხ. **აბუსერისძე ტბელი, 1998: 316-317, 320-321**).

23. სტიქარონნი საწელნიწდონი საუფლოთა დღესასწაულთანი და საჩინოთა წმიდათანი (112r-166r).

თუესა სეკდენბერსა ა. სტიქარონნი ინდიკტიონისანი ყოველთა სწერია სრულიად (112r-113r).

ჴმად **ა**: „მშობელი შენი“. – „ქრისტე, ღმერთო ჩუენო“ (ტექსტი); ჴმად **ბ** [გუერდი]: „წარჴდა სახე“. – „რომელმან სიბრძნით“ (ტექსტი); „რომელმან სისხლ“. – „საკვრველ ხარ, ღმერთო“ (ტექსტი); „დიდებისმეტყუელეს“. – „სუფევად შენი, ქრისტე“ (ტექსტი); **ა** გუერდი: „ღირსო მამაო“. – „ქრისტე მაცხოვარ შემოსლვად“ (ტექსტი); **ბ** გუერდი: „კაცთათჴს“. – „სიტყუაო დაუსაბამოო, რომელმან“ (ტექსტი); **გ**: „მივჴბადიდეო“. – „უწინარეს ყოველთა“ (ტექსტი).

მასვე დღესა წმიდისა სჴმეონ ჴალაბელისად⁴ (113r).

ჴმად **ბ**: „რომელმან სისხლ“. – „ძირთაგან კეთილთა ნაყოფი“ (ტექსტი); ჴმად **ბ**: „სასოწარკუეთილ“. – „საღმრთოდ მაღლი“ (ტექსტი);

იბაკოდ **ბ**: „ზენათ ძიებად ჴენათა შეერთებული“ (ტექსტი);

ოხითად [ი]ნდიკტიონისად, ჴმად **ბ**: „ყოვლისა დაბადებულისა“ (ტექსტი);

სჴმეონისი, ჴმად **ა**: „სუეტ მოთმინებისა“ (ტექსტი).

ბ. წმიდისა მოწამისა მამადსი და ჴსენებად წმიდისა იოვანე მმარხველისად (113r).

ჴმად **ა**: „სასწაულთა მოჴ“. – „ტაბლისა საღმრთოდას წინაშე“ (ტექსტი);

ლიტანიისად ჴმად **დ**: „მოწამემან შენმან, უფალო“ (ტექსტი);

მღდელთმთავრისად **დ**: „სინოფოებიოთა“ (ტექსტი);

„კანონად სარწ“⁵.

⁴ შდრ.: „დაწყებად ინდიკტიონისად და ჴსენებად წმიდისა სჴმეონ ჴალაბელისად“ (Sin.10, 170r).

გ. წმიდისა ანთიმე მღდელმონამისაჲ ნიკომიდიელ ეპისკოპოსისაჲ. და ღირსისა მამისა თეოქოსტესი, რომელი იყო თანამოღუაწე დიდისა ეფთჳმისი (113v-114r).

ა გუერდი: „მადლიერნი დღეს“. – „სამღდელოჲ იგი კუართი“ (ტექსტი); ბ გუერდი: „დაღაცათუ ღმრთი“. – „მღდელთმოძღუარმან სჯულიერად“ (ტექსტი);
ლიტანიისაჲ ჳმად დ: „საქმით მიემსგავსე“ (ტექსტი);
მონამისაჲ დ გუერდი: „ცრემლოთა მდინარითა“ (ტექსტი).

დ. წმიდისა მღდელმონამისა ბაბულადისი, ანტიოქელ მთავარეპისკოპოსისაჲ და მის თანა სამთა ჩჳლთაჲ. და წმიდისა მღდელმონამისა ბაბულადისი, რომელი იყო მოძღუარი ნიკომიდიელთაჲ, და ჳ და ოთხთა მონაფეთა მისთაჲ. და წმიდათა მონამეთა ერმინიოს და ევტჳქისი, ძმათა ფილიპე მოციქულისა, ერთისა შჳდთაგანისთაჲ. და წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა და ღმრთისმხილველისა მოსესი, რომელი იყო უწინარეს ქრისტეს მოსლჳვისა ჩჳჳ და ხუთთა (114r-114v).

ჳმად დ. „ნათელმან დაუ“. – „სათნოებითა კიდობანი“ (ტექსტი); „სასონარჳ“. – „წარ-რად-სდევ დალიჭსა“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ დ: „საქმით მიე“.

მოსესი ბ. – „წინაღსწარმეტყუელისა შენისა, უფალო, საჳსენებელსა ვდღესასწაულობთ, მისითა მეოხებითა აცხოვნენ სულნი ჩუენნი.

ე. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ბაქარია წინამორბედისა მამისაჲ (114v).

„სასონარჳ“. – „მსხუერპლითა სჯულიერთა“ (ტექსტი)⁶; დ გუერდი. „მთასა თაბორსა“. – „აჳა, ესერა მოგუხედნა“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ დ გუერდი: „მღდელობისა სამკაულითა“ (ტექსტი).

ვ. ჳსენებაჲ ხონეს ქმნილისა საკურველებისაჲ მთავარანგელოზისა მიქაელის მიერ (114v-115r).

ჳმად ბ. „რომელმან სისხლით“. – „რომლისა შესხმითა ზეცათა“ (ტექსტი); დ. „დედოფალი უბიწოჲ“. – „სადაცა შენ არს“ (ტექსტი)⁷.

მასჳე დღესა ევდჳქსიადისი (115r).

ჳმად ბ. „წარჳდა სახე სჯულისა“. – „ნათელი მზისა“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ დ გუერდი: „ზეცისა მჳედრობა“.

ზ. წინა დღე არს ღმრთისმშობლისა შობისაჲ. და წმიდისა მონამისა სოზონისი (115r).

ლიტანიისაჲ დ: „ძირისაგან იესესისა“ (ტექსტი);

წმიდისაჲ: „მონამემან შენმან, უფალო, ღუაწლ“.

ჴ. შობაჲ ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ (115r-116r).

ჳმად ა. „ნათელი ნათლ“. – „მოვედით, მორწმუნენო“ (ტექსტი); ბ. „მდინარენი იგი“. – „დასაბამი ცხოვრებისა ჩუენისაჲ“ (ტექსტი)⁸.

დ გუერდი: „დღეს უჳორცონი“. – „დედობრივი კადნიერებაჲ“ (ტექსტი); დ გუერდი: „ელემი“. – „ყოვლად დიდებულსა შობასა“ (ტექსტი)⁹.

იბაკოჲ: იოვაკიმ და ანნა უმვილოებისა ყუედრებითა და ადამ და ევა ხრწნილებისა და სიკუდილისაგან განთავისუფლდეს. აწ, უხრწნელო, წმიდასა ამას შობასა შენსა ამას დღესასწაულობს ერი შენი¹⁰.

ოხითაჲ ა: „შობამან შენმან, ღმრთისმშობელო“ (ტექსტი).

თ. წმიდათა მართალთა იოვაკიმ და ანნადისი (116r).

ლიტანიისაჲ: „შობამან შენმან, ღმრთის“.

ი. წმიდათა მონამეთა მინოდორა, მიტროდორა და ნიმფოდორადისი (116r).

⁵ ტროპარები, რომლებსაც ფრჩხილებში არ აქვს მინერილი „ტექსტი“, ხელნაწერში მხოლოდ დასაწყისებითაა წარმოდგენილი.

⁶ აშიაზე მითითებულია ავტორი „კჳპრიანე“.

⁷ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გიორგი“.

⁸ აშიაზე მითითებულია ავტორი „სერგი“.

შენიშვნა: დასდებელს მოსდევს **ტბელ აბუსერისძის კომენტარი:** „დღეს მჳდომარე“, „ესე არს დღე“, „დაღაცათუ“ – ესე სამნივე უკუანა სწერიან ძლისპირთა შინა. სრულად ბრძანებით მუნით“ (115v).

⁹ აშიაზე მითითებულია ორივე დასდებლის ავტორი „გერმანოს“.

¹⁰ აშიაზე მითითებულია დასდებლის ავტორი „ეფრემ“.

ლიტანიისად: „შობამან შ“.

ია. წმიდისა თეოდორა ალექსანდრიელისად (116r).

განგებად ღღესასწაულისად და წმიდისად, „შობამან“.

იბ. წმიდისა მღვდელმონამისა ავტუნიომოქსი (116r).

ლიტანიისად: „შობამან შენმან“.

იგ. ენკენიად წმიდისა ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისა აღსადგომელისად¹¹. და წინა ღღე ჯუარისად (116r).

ჴმად **ა.** – „ანგელოზთა გალობასა შევსწირავთ შენდა“ (ტექსტი); ჴმად **ბ.** „ღღეს ქრისტე იშ“. – „ღღესა სატფურებასა ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისასა“ (ტექსტი); სხუად **ღ.** „ცხოველსა მას მეუ“. – „განახლდების ღღეს წარმართთა ეკლესიად დიდებული“ (ტექსტი); **გ** გუერდი. „რაჟამს-იგი“. – „[ქე]რობინად გიწოდოთ შენ, არამედ უადრეს მათსა იქმენ“ (ტექსტი).

წმიდისა ნათლისმცემელისა – სატფურებასა¹² (116v).

ჴმად **ა** გუერდი. „მადლიერნი ღღეს“. – „შენ მოციქულთა სიქადულო და მარტვლთა შენთა“ (ტექსტი); „კაცთათჳს კაც“. – „განწყობილი ანგელოზთად და გუნდი მოციქულთად“ (ტექსტი);

ლიტანიისად ენკენიასა: „ვითარცა ზენადსა სამყაროჲსა შეუნიერებად გამოაჩინე“ (ტექსტი).

იდ. ყოვლად მსოფლიოჲ ამალღებად პატიოსანისა ჴუარისად და დაძინებად წმიდათაგანისა მამისა ჩუენისა იოვანე ოქროპირისად (116v-119r).

ლიტანიისად: „აცხოვნე ერი“;

წმიდისად. „პირისა შენისა მადლი“.

ა. „სახელ ირემთა“. – „ნერგი უკუდავებისად – ცხოველსმყოფელი ჴუარი შენი, ქრისტე, თხემისა ადგილმან აღმოგვცენა ჩუენ ღღეს“ (ტექსტი); „უღირდა“. – „თხემისა ადგილსა“ (ტექსტი)¹³; „თავსა მას მოც“. – „მამათმთავარმან იაკობ“ (ტექსტი); „პირველითგან“. – „ქუეყანასა შინა“ (ტექსტი); „რომელი იშვა“. – „ჯუარსა საღმრთოსა თაყვანის-ვსცემდეთ“ (ტექსტი); **აქებდითსა, დიდებაჲ, ანდა.** **ბ.** „ღღეს ქრისტე იშ“. – „ღღეს ჴუარი უბინოდ ცხოველსმყოფელი ამალღების“ (ტექსტი)¹⁴; **გ.** „მივჴბაძვიდე“. – „ქრისტე ღმერთო ჩუენო, რომელმან“ (ტექსტი); „ცხოველს“. – „პატიოსანისა ჴუარისა ძლიერებაჲ, ქრისტე“ (ტექსტი); **დ.** „დიდებისმეტყუელე“. – „ნათელმან ბრწყინვალეთა ვარსკულავთამან და სახემან“ (ტექსტი)¹⁵; ჴმად **ღ.** „იხარებდ იერუსალიმ“. – „შემოგვრბეთ და განვანესოთ ღღეს“ (ტექსტი)¹⁶; „კაცთათჳს“. – „ღღეს მოვალს ჴუარი ქრისტესი“ (ტექსტი); **გ** გუერდი. „რაჟამს-იგი აღებატა“. – **ლეონ**¹⁷ – „განჴკრთა ყოველი დიდებული, გიხილეს რად“ (ტექსტი); „პირველ დაწყებ“. – „რომელმანმე გონებამ შეუძლოს“ (ტექსტი)¹⁸; „იხარებდ, ქალაქო ღირსო სი“. – „ძელად იხილვების ბუნებითა ჴუარი“ (ტექსტი);

იბაკოდ: „რომელი ამალღდი ჴუარსა ზედა ნეფსით“ (ტექსტი).

იე. წმიდისა ღიღისა მონამისა ნიკიტადსი (119r).

ლიტანიისად: „აცხოვნე, უფალო“;

წმიდისად: „მონამემან შენმან“;

ჴმად **გ.** „მივჴბაძვ“. – „ნათლითა მით ქრისტეს“ (ტექსტი)¹⁹.

¹¹ + და წმიდისა მღვდელმონამისა კორნილიოს ასისტავისად (შიო-მღვიმის ტიპიკონი).

¹² **შენიშვნა:** ენკენიის ღღეს (13 სექტემბერი) იოანე ნათლისმცემლის ხსენება ტიპიკონში არ არის შეტანილი. ტბელ აბუსერისძეს ის სიტყვასიტყვით აქვს გადმოტანილი „თვენის“ ტექსტიდან: „წმიდისა იოვანე ნათლისმცემელისად სატფურებასა“ (თვენი 2007: 203).

¹³ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერმანოს“.

¹⁴ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ლეონ“.

¹⁵ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ლეონ“.

¹⁶ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანდრია“.

შენიშვნა: სტიქარონს მოსდევს ტბელ აბუსერისძის კომენტარი: „ღღეს წმიდა იქმნებიან“, „ღღეს ძელი გამობრწ“, „ღღეს ნერგი უკუდავ“, „მოვედით, ერნო და საშინელ“ – ესენი უკუანა, „უფალო ღაღადყავთა“ შინა, დამიწერიან, მუნით ბრძანებით მამანო“ (118r).

დასახელებული დასდებლები „თვენისად“ „უფალო ღაღადყავის“ ძლისპირთა კრებულშია შეტანილი.

¹⁷ ავტორის სახელი „ლეონ[ტი]“ ამის ნაცვლად ტექსტშია ჩართული.

¹⁸ აშიაზე მითითებულია ავტორი „თეოფანე“.

¹⁹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „თეოფანე“.

ივ. წმიდისა და დიდისა მოწამისა ევფემიადისი (119r-119v).

ლიტანიისად: „აცხოვნე, უფალო“;

წმიდისად: „ტარიგი შენი“;

სხუად წმიდისადვე **გ.** – „ვითარცა გაქუნდა სული“ (ტექსტი);

ჴმად **გ.** „დღესასწაულად ყოველთ“. – „ჴეშმარიტებისა ტაკუკი“ (ტექსტი)²⁰; „მივჴბაძვიდეთ“. – „მოწამისა კრებად“ (ტექსტი); „შენ უზეშთაესო“. – „სისხლთა შენთა მდინართა“ (ტექსტი); „დალაყათუ“. – „მარჴუენით მაცხოვარისა დღეს“ (ტექსტი); **დ** გუერდი. „ნესტესა დაჴბერე“. – „ყოველი ენად აღიძარნ“ (ტექსტი).

იზ. წმიდისა სოფიადისი და ასულთა მისთად (119v).

განგებად დღესასწაულისად და წმიდათად.

იჴ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ევმენი ღორტინელ ეპისკოპოსისად (119v).

განგებად დღესასწაულისად და წმიდისად.

ით. წმიდათა მოწამეთა ტროფიმე, დორიმენდონ და საგატისი (119v).

განგებად დღესასწაულისად და წმიდათად.

კ. წმიდისა და დიდისა მოწამისა ევსტათისი და სახლეულთა მისთად (120r).

ლიტანიისად: „აცხოვნე, უფალო, ერი შენი“;

წმიდათად: „მოწამეთა შენთა, უფალო, ღუანლსა შინა“;

„რომელმან სისხლითა“. – „მეორემან იობ – ევსტათი“ (ტექსტი); **დ.** „დიდებისმეტყუელებს“. – „ვინ არად ჴნატრიდეს“ (ტექსტი)²¹; „დალაყათუ“. – „ანდამატა უმტკიცესო“ (ტექსტი).

კა. წმიდისა მღღელმოწამისა და მოციქულისა კოდრატესი მალნისიას და წმიდისა იონა წინაღწარმეტყუელისად²². ამას დღესა წარიგზავნების დღესასწაული (120r-120v).

ა. „რადსა მჴუხარე“. – „ვითარცა მსახური და ქადაგი საღმრთოდ“ (ტექსტი); **ბ.** „რადმე შევწირ“. – „ქადაგად სინანულისა“ (ტექსტი).

კბ. წმიდისა ფოკა მღღელმოწამისად (120v).

ლიტანიისად: „საქმით მიემსგავსე მოციქულთა და საყდარსა“;

„შენ უზეშთაესო“. **დ.** – „აღმოივსე წყართა“ (ტექსტი).

კვ. მუცლადღებად წმიდისა იოვანე ნათლისმცემელისად (120v-121r).

ჴმად **ა.** „მადლი საკურველებათად“. – „მოვედით დღეს, მორწმუნეთა ერნო, ვდღესასწაულობდეთ“ (ტექსტი);

ჴმად **ბ** გუერდი. „დღეს მჴდომარე“. – „ელისაბედ მუცლად-ილო წინამორბედი“ (ტექსტი); „ესე არს“. – „ეტყოდა ელისაბედ ქალწულსა“ (ტექსტი); „დალაყათუ“. – „ეჴა, საღმრთოდ სასწაული“ (ტექსტი);

ლიტანიისად **დ:** „პირველ არა-მშობელი ბერნი“ (ტექსტი);

სხუად: „იოანე იჴვა ბერწისაგან და მამად“.

კდ. წმიდისა პირველმოწამისა თეკლადისი (121r).

ლიტანიისად „ტარიგი შენი იესუ“ – **სუნაქსარისად**;

ჴმად **ა.** – „რომელი დაემორჩილე სიტყუასა ჴავლესსა“ (ტექსტი); **ანდრია**²³ – **ა.** „მშობელი შენი“. – „მოლუანებისა ასპარეზი დღეს“ (ტექსტი)²⁴; **ბ.** „რომელმან სისხლითა“ – „რომელმან შეჴვედრე“ (ტექსტი)²⁵; „მიჴბაძვე“. – „ბუნებათა წარჴჴდა სიმჴნე შენი“ (ტექსტი); **დ:** „ღმერთი არადვინ“. – „მწყობრნი მგალობელნი“ (ტექსტი); **ა** გუერდი. „მადლიერნი“. – „მოლუანებისა სტადიონი რად განემზადების“ (ტექსტი)²⁶; **ბ** გუერდი. „დალაყათუ“. – „მოლუანებისა სიმჴნითა ძლიერითა“ (ტექსტი).

კე. ღირსისა დედისა ჩუენისა ევფროსინესი და წმიდისა ჴაფნოტისი²⁷ (122r).

ლიტანიისად: „შენ მიერ, საკურველო დედაო“ (ტექსტი).

ბ. „რომელმან სისხლითა“. – „სინმიდე მალალი წმიდისა“ (ტექსტი).

²⁰ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერ[მანოს]“.

²¹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანდრია“.

²² – და წმიდისა იონა წინაღწარმეტყუელისად (შოო-მღვიმის ტიპიკონი). შდრ.: თვენი 2007: 303.

²³ ავტორის სახელი „ანდრია“ აშის ნაცვლად ტექსტშია ჩართული.

²⁴ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანდრ[ია]“.

²⁵ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერმ[ანოს]“.

²⁶ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ეფრემ“.

²⁷ – და ჴაფნოტისი (შოო-მღვიმის ტიპიკონი). შდრ.: თვენი 2007: 346.

კვ. მიცვალებად წმიდისა იოვანე მახარებელისად (122r-123r).

ლიტანიისად: „მოციქულო ქრისტეს ღმრთისაო“ (ტექსტი);

ა. „სასწაულთა მოქმ“. – „გამოუთქმელთა საიდუმლოთა მხილველო“ (ტექსტი); ბ. „რომელი იშვა მამის“. – „ქრისტეს ქადაგო ქალწულო“ (ტექსტი);

„ძესა მას ქუხი“; „მდინარე“; „თავსა მას მოციქულთა“²⁸.

„მიეგზადე“. – „პირველითგან იყო სიტყუად და სიტყუად იგი“ (ტექსტი)²⁹; დ. „დიდებისმეტყუელ“. – „მიეყრდენ მკერდსა საღმრთოსა მოძღურისა შენისასა“ (ტექსტი); ე. გუერდი. „ღირსო მამაო“. – „ერნო, მოვედით, მიიღეთ დღეს ნათელი ღმრთისმცნეიერებისად“ (ტექსტი); „დალაყათუ“. – „მოციქულო უფლისაო“ (ტექსტი)³⁰.

იბაკოდ ბ: დიდებათა შენთა, ქალწულო, ვინ-მე მიუთხრობს? ღუარ ხარ ნიშთა და წყარო კურნებათა და მვედრებელ გამოცხნად სულთა ჩუენთა, ღმრთისმეტყუელი და ქრისტეს საყუარელი³¹.

კვ. წმიდისა მონამისა კალისტრატესი და მისთა თანათად (123r).

ალელუიად.

კვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ხარიტონისი (123r).

ლიტანიისად: „ცრემლთა მდინარითა უდაბნოდ“.

კთ. წმიდისა მამისა ჩუენისა კვრიაკომ განმორებულისად (123r).

[ლიტანიისად] ბ: უდაბნოდსა მოქალაქედ და ჴორცითა ანგელოზად და სასწაულთა მოქმედად გამოსჩნდი, ღმერთმემოსილო მამაო წმიდაო [კვრიაკომ]. მარხვისა და მღვდარებისა და ლოცვისა მაღლი ზეცით მოიღე და ჴკურნებ უძღურთა და სულთა, რომელნი სარწმუნოებით შენდა მოივლტიან. დიდებად, რომელმან მოგცა შენ ძალი; დიდებად, რომელმან გვრგვონსან გყო შენ; დიდებად, რომელი იქმს შენ მიერ ყოველთა ზედა საკვრველსა.

ლ. წმიდისა მღდელმონამისა გრიგოლი დიდისა, სომხითისა ებისკოპოსისად (123r-123v).

ლიტანიისად: „საქმით მიემსგავსე მოციქულთ“.

„დღეს მჯდომ“. – ვინ შეუძლოს ჴეროვნებით შენთა სათნოებათა ძლევისა გამოთქმად, დიდებულო, ანუ რომელმან პირმან გამოთქუნეს სიმჴენი იგი წამებისა შენისანი, ღირსო გრიგოლი, რამეთუ ორთავე ამათ შინა ზეშთა ცნობისა განთქმულ იქმენ და ორკერძოვე ღუანლისა მძლედ გამოსჩნდი, არამედ ნუ დასცხრები ვედრებად ქრისტესა, რადთა აცხოვნეს სულნი ჩუენნი, მ დიდო მღდელმონამეო, ვითარცა გაქუს კადნიერებად.

„ესე არს დღე უფლისად“. – „ნისლსა მას შეუვალსა“ (ტექსტი); „დალაყათუ“. – „ბრწყინვალესა რიფსიმეს დღეს, გაიანეს, თანამონუნენო, პატივ-ვსცემდეთ“ (ტექსტი).

თუესა ოკდონბერსა აქუს დღე ლ~ა (31). დღეთა აქუს ჟამი ი~ა (11), და ღამეთა – ჟამი ი~გ (13).

ა. წმიდისა მოციქულისა ანანიადისი და ღირსისა რომანოზ³² მგალობელისად (123v-124r).

ლიტანიისად გ: „მოციქულო წმიდაო“³³; „პავლეს უპირატესისა მოციქულისა“ (ტექსტი); ა: „მაღლი საკვრველებათა“ (ტექსტი); „ჴური რჩეული პავლე მოციქული“³⁴ (ტექსტი); დ: „ცხოველსა მას“. – „სავანედ ღუანლოთა“ (ტექსტი);

ბ. წმიდისა მღდელმონამისა კვპრიანესი და წმიდისა მონამისა იუსტინადისი (124r).

ლიტანიისად: „საქმით მიემსგავსე მოც“;

„იხარებს დღეს“. – „ღმრთივბრწყინვალე მნათობი“ (ტექსტი); „დიდებისმეტყუელებს“. – „მსახური საიდუმლოთა“ (ტექსტი);

„დიდი მღდელთმოდ“; „დიდი ღმრთისმეტყუელი“; „უბინოდ ტარიგი“³⁵

გ. წმიდისა დიონისი არიოპაგელისა მღდელმონამისად (124v).

ლიტანიისად დ: „სიტკბოებად ისწავე“ (ტექსტი);

²⁸ მოსდევს ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა: „ესე სამნივე უკუანა სწერიან ძლისპირთა შინა, სრულად ბრძანებით“ (122v).

²⁹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერმანოს“.

³⁰ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ლეონტი“.

³¹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ეფრემ თარგ[მანი]“.

³² რომანოზ] გერმანოს A.

³³ ახლავს განმარტება: „სუნაქსარისად“.

³⁴ აშიაზე მითითებულია: „ძუელი“.

³⁵ მოსდევს ტბელ აბუსერისძის კომენტარი: „ესენი უკუანა ძლისპირთა შინა ჴპოვნი. სრულად ბრძანე“ (124r).

- „ალიმაღლენით“. – „მაღლთაგან სულისა წმიდისა“ (ტექსტი); გ გუერდი: „რაჟამს-იგი აღემატა“. – „მაღალთა მათ რად ხედვათა“ (ტექსტი); დ გუერდი: „დიდებულსა და უხ“ – „მღდელთა და მოწამეთა შორის“ (ტექსტი).
- დ. წმიდისა მამისა ჩუენისა იოროთესი (124v-125r).
ალილუა. ა: „მაღლი საკვრველებათა შენთა“. – „ყოვლადძლიერი ძალი სულისაჲ“ (ტექსტი).
- ე. წმიდისა მოწამისა ხარტინისი (125r).
ალილუა.
ვ. წმიდისა მოციქულისა თომადისი (125r).
ლიტანიისაჲ: „მოციქულო წმიდაო“;
დ: „ალიმაღლენი“. – „საღმრთოჲსა მეცნიერებისა“³⁶ (ტექსტი); „დიდების-მეტყუელებს“. – „თევზთა რად ნადირობაჲ“ (ტექსტი);
იბაკოდ დ: „ვითარცა სიბრძნისა“³⁷ (ტექსტი).
- ზ. წმიდათა მოწამისა სერგისი და ბაქოსი (125r-126r).
ა: „მშობელი შენი“. – „დავითის გალობასა დაღაღებდეს სერგის და ბაქოს“ (ტექსტი); „ცხოველსა მას“. – „სერგის და ბაქოს ვჰნატრიდეთ“ (ტექსტი); „რაჟამს-იგი აღემატა“. – „ყოვლადქებული უძლეველი“ (ტექსტი); დ გუერდი: „პირველდაწყებისა“. – „ამაღლდა და განძლიერდა“ (ტექსტი);
ლიტანიისაჲ: „მოწამეთა შენთა, უფალო ღუანლ“.
- ჟ. ღირსისა დედისა პელაგია ანტიოქელისაჲ (126r).
ალილუა.
თ. წმიდისა მოციქულისა ალფესი (126r).
ლიტანიისაჲ დ: „მოციქულო წმიდაო, ევედრე“;
დ: „დიდების-მეტყუელებს“. – „საღმრთოჲსა სულისა წმიდისა“ (ტექსტი).
- ი. წმიდათა მოწამეთა ევლამპი და ევლამპიადისი (126r).
ალილუა. „დიდების-მეტყუელებს“. – „ნათლითა სამებისაჲთა შეთქმულნი“ (ტექსტი).
- ია. წმიდისა ფილიპე მოციქულისაჲ, შუდთა დიაკონთაგანისაჲ (126r)
ლიტანიისაჲ დ: „მოციქულო წმიდაო, ევედრე“.
- იბ. წმიდათა მოწამეთა – პროვო, ტარახო და ანდრონიკესი (126r-126v).
ლიტანიისაჲ ა: „წმიდათა მოწამეთა წარმართებანი“ (ტექსტი);
ჟმად ა: „მშობელი შენი ღმრთისა სიტ“. – „სამნი ხენი ყოვლადშეუენიერი“ (ტექსტი); „ცხოველსა მას“. – „სამთა წმიდათა ჳსენებასა“ (ტექსტი).
- იგ. წმიდათა მოწამეთა კარპო და პაპილადისი (126v).
ალილუა.
იდ. წმიდათა მოწამეთა – ნაზარისი, გერვასისი, პროტისი და კელსისი (126v).
ლიტანიისაჲ: „მოწამეთა შენთ“.
- იე. წმიდისა მღდელმოწამისა ლუკიანე ანტიოქელისაჲ (126v).
ალილუა არს.
- ივ. წმიდისა მოწამისა ლონგინოზ ასისტავისაჲ (126v).
ლიტანიისაჲ: „მოწამეთა შენთა, უფალო, ღუანლ“.
- იზ. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა იოსიადისი (126v).
ალილუა.
იჟ. წმიდისა მოციქულისა და მახარებელისა ლუკადისი (126v).
ლიტანიისაჲ: „მოციქულო წმიდაო, ევედრე“;
„მშობელი შენი“. – „გამოუთქმელისა ჳორცთშეხმისა“ (ტექსტი); „დედოფალი უბინოჲ“. დ: „სიბრძნისა სამეჭდურითა“ (ტექსტი); გ გუერდი: „რაჟამს-იგი აღემატა“. – „მოციქულო უფლისაო“ (ტექსტი).
- ით. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა იოველისი (127r).
ალილუა.
კ. წმიდისა მოწამისა არტემისი (127r).

³⁶ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანდრია“.

³⁷ აშიაზე მითითებულია ავტორი „თეოფილე“.

ლიტანიისად: „მონამემან შენმან, ოფალო, ლუაწლსა შინა“.

კა. წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ილარიონისი (127r-v).

ლიტანიისად დ გუერდი: „ცრემლთა მდინარითა უდაბნოდ“ (ტექსტი);

ბ: რომელმან სასწაულობითა“. – „სიჩრდთგანვე შენით აჩუენე სიბრძნე“ (ტექსტი).

კბ. წმიდისა მამისა ჩუენისა და მოციქულთა სწორისა აბერკი იერაპოლელ ეპისკოპოსისად. და წმიდათა შუდთა ყრმათა ეფესელთად (127v).

ლიტანიისად: „კანონად სარწმუნოებისა და ხატად“;

წმიდათად: „მონამეთა შენთა, უფალო“;

„მივაძვიდით“. – „მღდელთმოდუარო დიდო“ (ტექსტი).

ეფესელთა ყრმათა: „რომელმან სისხლით“. – „რომელთა მართალი და მტკიცე“ (ტექსტი).

კგ. წმიდისა იაკობ მოციქულისა, ძმისა უფლისად (127v).

ლიტანიისად, ჳმად ბ: „ვითარცა უფლისა მონაფემან“ (ტექსტი);

„მშობელი შენი“. – „ბრწყინვალეობითა სულისადა“ (ტექსტი).

კდ. წმიდისა მონამისა არეთადისი და მისთანათად (128r).

ლიტანიისად: „წყლულეზანი იგი, უფალო, წმიდათა“;

„რაჟამს-იგი აღმტა“. – „მოვედით დღეს, მორწმუნენო“ (ტექსტი); „პირველ დაწყებასა“. – „მედგრობად და უსჯულოებად“ (ტექსტი).

კე. წმიდისა მონამეთა და მწიგნობართა – მარკიანე და მარტვირისი (128r).

ალილუა.

კვ. წმიდისა და დიდებულისა მონამისა დიმიტრისი (128r-129v).

ლიტანიისად გ: „დიდი გპოვა შენ ჭირთა შინა“ (ტექსტი);

„ცხოველსა მას“. – „გეცისა საუფვეელსა სული შენი“ (ტექსტი); „პირველ დაწყებასა“. – „ყოვლად ქებულსა და უძლვეელსა“ (ტექსტი); დ გუერდი, „მ დიდებულო, ვინ მომცეს“. – „მ დიდებელი, რამათუ მჭედარი“ (ტექსტი);

იბაკოდ ბ: „სისხლთა შენთა ნაკადულითა“ (ტექსტი).

მასვე დღესა ჳსენებად დიდისა ძრვისად (129v).

„რაჟამს-იგი აღმტა“. – „შენ საშინელ ხარ, უფალო“ (ტექსტი).

კზ. წმიდისა მონამისა ნესტორისი (129r).

ალილუა. „პირველ დაწყებასა“. – „რაჟამს მძლავრსა მას უშჯულოსა“ (ტექსტი).

კჳ. წმიდათა მონამეთა – ტერენტი და ნეონილადისი (129r).

ალილუა.

კთ. წმიდისა მონამისა ანასტასია ჰრომისად და წმიდისა მამისა ჩუენისა აბრაჰამისი (129r).

ლიტანიისად: „ტარიგი შენი იესუ“.

ხოლო მამისათჳს: „შენ მიერ, საკვრველო მამ“.

ლ. წმიდათა მონამეთა ზინობ და ზინობიადისი (129r).

ალილუა.

ლა. წმიდათა მოციქულთა სტაქვოს, ამპილიოს და სხუათად (129v).

ლიტანიისად: „მოციქულნო წმიდანო, ევ“.

თუესა ნოენბერსა აქეს დღე ლ, დღეთა აქეს ჟამი ი და დამეთა ჟამი ი დ.

ა. წმიდათა უვერცხლოთა კობმან და დამიანესი (129v-130r).

ლიტანიისად დ გუერდი: „წმიდანო უვერცხლონო“ (ტექსტი);

„მშობელი შენი ღმერთი“. – „მადლო კურნებათად“ (ტექსტი)³⁸; „მადლი საკვრ“. – „გეგარდმოფსა ძალისა მიერ“ (ტექსტი)³⁹; „ცხოველსა მას“. – „წყარონი კურნებათანი“ (ტექსტი); „რაჟამს-იგი აღმტა“. – „ბრწყინვალე და შუენიერი“ (ტექსტი); „პირველდაწყება“. – „ვინმე უკუე არად განკვრდეს“ (ტექსტი).

ბ. წმიდათა მონამეთა – აკვდინე, პილასი, აოთნიო, ელპიდოფორე და ანემპოდისტოდისი (130r).

ლიტანიისად: „მონამეთა შენთა, უფალო“;

„ცხოველსა მას მეუფ“. – „მოვედით და უგალობდეთ უფალსა“ (ტექსტი).

³⁸ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანატოლ“.

³⁹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „იოვანე“.

გ. წმიდათა მოწამეთა – აკვესიმა, იოსებ და აითალადსი. და სატფურებად წმიდისა გიორგისი ლუდიას, ესე იგი არს დადებად წმიდისა გუამისა მისისად (130r-130v).

ლიტანიისად: „მოწამეთა შენთა, უფალო“;

წმიდისა გიორგისნი: „რომელმან სასწაულითა“;

„კრებული გალობის“. – „ვითარ შეენიერ არს“⁴⁰.

მოწამეთად: „ცხოველსა მას“. – „წინაღთვე მომასწავებელ სამმნათობიერისა“ (ტექსტი)⁴¹.

დ. წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა იოვანიკესი. და წმიდათა მოწამეთა ნიკანდრო მკრელ ეპისკოპოსისად და ერმო ხუცისად (130v).

ლიტანიისად დ გუერდი: „ცრემლთა მდინარითა უდაბნოვ“.

ე. წმიდათა მოწამეთა ლალაკტიონ და ეპი[სტიმა]სი (130v).

ალილუა.

ვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა პავლე აღმსაარებლისად (130v-131r).

ლიტანიისად ვმად გ: „მართალისა სარწმუნოებისა“ (ტექსტი);

„მშობელი შენი“. – „მღდელთმოდურებისა სამკაული“ (ტექსტი); „მივჰბაძვი“. – „ჰ მამაო ღირსო, სათნოებათა მიერ“ (ტექსტი).

ზ. წმიდათა ოცდაათცამეტთა მოწამეთა, მელიტინს წამებულთად (131r).

ალილუა: „რომელი იშვა“, ბ: „წმიდათა შენთა სატანჯველნი, უფალო, დაითმინეს“ (ტექსტი);

ქ. კრებად ძალთა მთავარისა მიქაელისი და სხუათად (131r).

ლიტანიისად დ გუერდი: „გეცისა მწედრობათა მთავარანგელოზო“;

მასვე ზედა. – „რომელი ძლევისა გალობასა“ (ტექსტი);

„სახედ ირემთა“. – „გეცისა მწედრობათა ერის მთავარნი“ (ტექსტი); „მივჰბაძვიდე“. – „ვითარცა-რად მზისა“ (ტექსტი);

„მიქაელ მთავარანგელოზ“. „ხილვად შენი ბრწყინ“. „დიდ არს ჯელმნი“⁴².

თ. წმიდათა მოწამეთა ონისიფორე და პორფირისი. და ღირსისა დედისა მატრონადსი. და ღირსისა თეოქთისტე ლეზვიელისად (131v).

ალილუა.

ი. წმიდათა მოციქულთა – ერასტოს, ულუმპია და მის თანათად (131v).

ლიტანიისად გ: „მოციქულნი წმიდანო, ევედ“.

ია. წმიდათა მოწამეთა – მინა, ბიკტორ და ბიკენტი. და წმიდისა სტეფანიადსი. და მამისა ჩუენისა და აღმასაარებელისა წმიდისა თეოდორე სტუდიელისად (131v-132r).

ლიტანიისად: „მოწამეთა შენთა, უფალო“;

მამისად დ გუერდი: „მართლმადიდებლობისა წინამძღუარო“ (ტექსტი);

ბ: „რომელმან სისხლი“. – „მარტვლთმოყუარენო, მოვედით“ (ტექსტი)⁴³; „რაჟამს-იგი აღმტა“. – „რაჟამს-იგი აღემატა უკეთურებად“ (ტექსტი);

თეოდორესი: „ნესტუსა დაჰ“. – „ყუავილი საღმრთოვ“ (ტექსტი).

იბ. წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანე მოწყალისად და წმიდისა მამისა ნილოდსი (132r).

დ გუერდი. ლიტანიისად. „მოთმინებითა შენითა“ (ტექსტი);

„ვითარმედ გხადოდიოთ თქვენ“. – „რად-მე გინოდოთ შენ, იოვანე“ (ტექსტი).

იგ. წმიდათაგანისა მამისა ჩუენისა იოვანე ოქროპირისად (132r-132v).

[ლიტანიისად] დ გუერდი: „პირისა შენისა მადლი“ (ტექსტი);

„ვითარმედ გხადოდიოთ თქვენ“. – „რად-მე გინოდოთ შენ, იოვანე“ (ტექსტი); „თავსა მას მოც“. – „დღეს შარავანდდნი“ (ტექსტი)⁴⁴; გ გუერდი: „ამაღლდა ზეცად“. – „საყვრად ოქრო-ჰმად გამოსჩნდი“ (ტექსტი)⁴⁵; „მოიღე შენ, ღირსო მღდელთმთავარო“ (ტექსტი); „ნესტუსა დაჰ“. – „ბაგეთა შენთა თაფლი“ (ტექსტი)⁴⁶.

⁴⁰ მოსდევს ტბელ აბუსერისძის კომენტარი: „ესენი უკუანა ჰპოვნე ძლისპირთა შინა, სრულად ბრძანენ“ (130v).

⁴¹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ეფერემ“.

⁴² ახლავს ტბელ აბუსერისძის კომენტარი: „ესე სამნივე უკუანა ჰპოვნე ძლისპირთა შინა, სრულად ბრძანენით“ (131r).

⁴³ აშიაზე მითითებულია ავტორი „კირილე“.

⁴⁴ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანდრია“.

იღ. წმიდისა ფილიპე მოციქულისად (132v-133r).

ლიტანიისად გ: „მოციქულო წმიდაო“;

„რომელმან სისხლითა“. – „ტაკუკად სულნელთა ბაგენი შენი“ (ტექსტი); გ გუერდი. „ამაღლდა ზეცად“. – „ზეცისა სიბრძნისა ბარძიმაღ“ (ტექსტი).

იე. წმიდათა მოწამეთა და აღმსარებელთა – გურია, სამონა და აბიბოხსი (133r).

ლიტანიისად ა გუერდი: „საკრველებანი წმიდათა შენთა მოწამეთანი“ (ტექსტი).

ივ. წმიდისა მოციქულისა და მახარებელისა მათესი (133r).

ლიტანიისად [გ]: „მოციქულო წმიდაო, ევედრ“.

იზ. წმიდისა მამისა ჩუენისა გრიგოლი საკრველთმოქმედისად (133r).

ლიტანიისად დ გუერდი: „ლოცვათა შინა მღვდარებითა“ (ტექსტი);

დ გუერდი: „ვითარმედ გხადოდი“. – „რად-მე სახელ-გდვით, ბრძენო“ (ტექსტი).

იქ. წმიდისა მოწამისა პლატონისი (133r).

ალილუად.

ით. წმიდისა წინაგსწარმეტყუელისა აბდიაჲსი (133r).

ალილუად ა.

კ. წმიდისა მამისა ჩუენისა პროკლე კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისად; და ღირსისა გრიგოლ დეკაპოლელისად; და წინა დღე წმიდისა ღმრთისმშობელისა ტაძრად მიყვანებისად (133r).

ლიტანიისად დ. „სიხარულსა წინა-დაგვწინდებს დღეს ანა“ (ტექსტი);

წმიდათად მასვე ვმასა: „ღმერთო მამათა ჩუენთაო“.

კა. ტაძრად მიყვანებად ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისად (133r-133v).

ლიტანიისად ვმად დ. „დღეს განგებულებისა ღმრთისა“ (ტექსტი);

„ნათელი ნათელი“. – „დღეს ტაძრად მიყვანა“ (ტექსტი)⁴⁵; „სიბრძნე“. – „დავით წინაგსწარმეტყუელი პირველვე გიგალობდა“ (ტექსტი).

კბ. წმიდისა მოციქულისა ფილიმონისი და მისთანათად (133v).

განგებად დღესასწაულისად და წმიდათად.

კვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ამფილოქე იკონიელისად და წმიდისა მამისა გრიგოლი აკრაკანტელისად (133v).

[ლიტანიისად] წმიდათად. „ღმერთო მამათა ჩუენთაო, რომელი“.

განგებად ეგრეთვე.

„სასოწარკ“. – „განეფინა მადლი“ (ტექსტი);

გრიგოლისი: „საბა ნეტარო“. – „ღირსო მამაო, მღვდელშუენიერო გრიგოლი“ (ტექსტი).

კლ. წმიდისა და ღირსისა მოწამისა ეკატერინაჲსი და წმიდისა ღირსისა მოწამისა მერკურესი (133v-134r).

განგებად დღესასწაულისად და წმიდათად.

ლიტანიისად წმიდათად: „მოწამეთა შენთა, უფალო, ღუანლსა შინა“.

ბ გუერდი: „კაცთათჳს კაც“. – „ცხოვრებად უნივთოდ გქონდა“ (ტექსტი).

კე. წმიდათა მამათა ჩუენთა კლემენტოს ჰრომისად და პეტრე ალექსანდრიელისად (134r).

ლიტანიისად პირველდღესასწაულისად და წმიდათად: „ღმერთო მამათა ჩუენთაო“.

დ. „აღიმაღლენით“. – „განმადიდებელთა თჳსთა დიდებად აღუთქუა ღმერთმან“ (ტექსტი);

პეტრესი: „დიდებისმეტყ“. – „ველითა ღმრთისაჲთა იცხე მღვდელთმოძღურად“ (ტექსტი).

კვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ალჳპისი (134r).

ალილუად.

კზ. წმიდისა იაკობ სპარსისად (134r-134v).

ლიტანიისად: „მოწამემან შენმან, უფალო“;

„რომელმან სისხლით“. – „მწენდ მოღუანებითა“ (ტექსტი).

კქ. წმიდისა მამისა ჩუენისა სტეფანე ახლისად და წმიდისა მოწამისა ირინარხოჲსი (134v).

⁴⁵ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერმანოს“.

⁴⁶ აშიაზე მითითებულია ავტორი „იოვანე“.

⁴⁷ აშიაზე მითითებულია ავტორი „[ლეო]ნტი“.

განგებად მამისად და მონამისად.

ლიტანიისად დ: „მოღუაწებრ წინა-გამოიყადე“ (ტექსტი);

„რომელმან სისხლითა“. – „მ ღმრთივ-წოდებულ სტეფანე“ (ტექსტი).

კთ. წმიდისა მონამისა პარამონისი (134v).

ალილუა.

ლ. წმიდისა მოციქულისა ანდრეასი (134v-135r).

ლიტანიისად დ: „ვითარცა მოციქულთა უპირატეს“ (ტექსტი);

ჴმად ა, „ეჴა მჴნესა და მო“. – „ეჴა სიბრძნე“ (ტექსტი); „აღიმაღლენით“. – „თევზთა-იგი-რად სანადიროდ“ (ტექსტი)⁴⁸; „მივბაძევ“. – „ჴმად პეტრესი, დიდი“ (ტექსტი)⁴⁹; დ გუერდი: „მთასა თაბორ“. – „ქრისტეს ქადაგსა და მსახურსა“ (ტექსტი).

თუესა დეკენბერსა აქუს დღე ლ~ა. დღეთა აქუს ჟამი თ~ და ღამეთა – ჟამი ი~ე.

ა. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ნაომისი (135r).

ალილუა.

ბ. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ამბაკომისი (135r).

ალილუა.

გ. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა სოფონიადისი (135r).

ალილუა.

დ. წმიდისა მონამისა ბარბარადისი და ღირსისა იოვანე დამასკელისად (135r-136r).

ლიტანიისად ჴმად დ. „ტარიგი შენი იესუ“;

მამისად ბ გუერდი: „მართლმადიდებლობისა წინამძღუარო“ (ტექსტი);

ა: „მშობელი შენი ღმერთი“. – „ქუეყანისა ჴეებად შეურაცხ-ჴყავ“ (ტექსტი); „რომელმან სისხლით“. – „ღმრთივ-მოწოდებული მონამე“ (ტექსტი); „იხარებდ დღეს“. – „გამობრწყინდა ღუაწლით შემოსილისა ბარბარადს დღესასწაული“ (ტექსტი); „დიდების-მეტყუელებს“. – „სიმდიდრე მამული უგულვებელს-ყო“ (ტექსტი); „დღეს მჴდომარე“. – „მოღუაწებისა წარჴვლე გზად“ (ტექსტი)⁵⁰; „დაღაცათუ“. – „ოფლითა მით კეთილითა“ (ტექსტი); „ესე არს დღე“. – „ნათესავნი და ტომნი“ (ტექსტი).

ე. წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა საბადისი (136r).

ლიტანიისად დ გუერდი: „ცრემლთა მდინარითა“;

„მადლი საკრველებათა“; „სოფლისა ამის ღელვად“; „ბრწყინავს მადლი სინიდე“; გიორგისანი – „საბა ნეტარო, ანგელოზთა“; „საბა ნეტარო ვარსკულაო“; „საბა ნეტარო სიქადულაო“⁵¹;

„რომელმან სისხლითა“. – „საუკუნეთა მათ კეთილთა“ (ტექსტი)⁵²; „ნესტესა დაჴბ“. – „სიყუარულითა საღმრთოთა“ (ტექსტი);

ვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკოლოზ მირონ-ლეკიისა ებისკოპოსისად (136v).

ლიტანიისად. „უანონად სარწმუნოებისა და ხატად“ (ტექსტი);

„სიბრძნე“. – „დავჴბეროთ ნესტესა“ (ტექსტი).

ზ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ამბროსი მედიოლანელ ეპისკოპოსისად (136v).

„საბა ნეტარო“. – „ღირსო მამაო, ყოვლად ნეტარო“ (ტექსტი);

ჴ. ღირსისა მამისა ჩუენისა პატაპისი (136v).

ალილუა.

თ. მიდგომილებად წმიდისა და დედის დედისა ღმრთისა ანნადისი (136v-137r).

ლიტანიისად დ: „დღეს უშვილოებისა საკრველნი დაიჴსნებინა“ (ტექსტი);

„რომელი იშვა მამისაგან“, ჴმად ბ: – „დღეს ძირისაგან დავით მამათმთავარისა“ (ტექსტი); „რომელმან სისხლითა“. – „ანგელოზთა მიერ უჩინარი სადღუმლოდ“ (ტექსტი); „საბა ნეტარო“. – „ანნა ნეტარი უშვილოებისათჴს“ (ტექსტი).

ი. წმიდათა მონამეთა – მინა, ერმოგენი და ევლრაფოფისი (137r).

⁴⁸ აშიაზე მითითებულია: „ძუელი“.

⁴⁹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერმანოს“.

⁵⁰ აშიაზე მითითებულია ავტორი „თეოდორე სტუდიელი“.

⁵¹ ახლავს ტებელ აბუსერისძის კომენტარი: „ესე ექუსნივე უკუანა ჴპოვნი ძლისპირთა შინა, სრულად ბრძანენ“ (131r).

⁵² აშიაზე მითითებულია ავტორი „თეოდორე“.

ლიტანიისად. „მოწამეთა ზენთა, უფალო ღუანლ“.

ია. წმიდისა მამისა ჩუენისა დანიელ მესუეტისად (137r).

ალილუაჲ. „საბა ნეტარო“. – „ღირსო მამაო, ღმრთივ-სანატრელო დანიელ“ (ტექსტი).

იბ. ღირსისა მამისა ჩუენისა საკურველთმოქმედისა სპირიდონისი (137r-137v).

ლიტანიისად. „კანონად სარწმ“;

„მშობელი ზენი“. – „ღირსო მამაო, ნეტარო სფვრიდონ“ (ტექსტი)⁵³; „ალიმაღლენით“. – „ღირსო სფირიდონ“ (ტექსტი).

იგ. წმიდათა და ღიდებულთა ღიდთა მოწამეთა: ევსტრატისი, ავქსენტისი, ევგენისი, მარდარიისი და ორენტისი (137v-138r).

ლიტანიისად. „მოწამეთა ზენთა, უფალო“

და ესეცა – დ გუერდი: „სიბრძნისმეტუელებითა სიტყუათა“ (ტექსტი);

„მშობელი ზენი“. – „ხუთ-რიცხუელსა მწყობრსა წმიდათასა“ (ტექსტი); „მივჰბაძვიდეთ“. – „საუფლოდთა სიბრძნითა“ (ტექსტი); „კხოველსა მას“. – „გვრგვონსან ყვეენით შესხმითა“ (ტექსტი)⁵⁴.

კურიაკესა პირველთა წმიდათა მამათასა.

ლიტანიისად **ბ**: „სარწმუნოებით მამათმთავარნი განამრთელენ“ (ტექსტი).

იდ. წმიდათა მოწამეთა – თვრსო, ლევჰკი, კალინიკე, ფილიმონ და აპოლონისი (138r).

ალილუაჲ.

იე. წმიდისა მღდელმოწამისა ელევთერისი (138r-138v).

ალილუაჲ არს. „საბა ნეტარ“ – „ღირსო მამაო, ღმერთშემოსილო ელევთერი“ (ტექსტი);

ივ. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ანგეადისი (138v).

ალილუაჲ.

იზ. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა დანიელისი და სამთა ყრმათად (138v).

ლიტანიისად **ბ**: „ღიდ არიან სარწმუნოებისა წარმართებანი“ (ტექსტი);

„მიჰბაძვიდეთ“. – „მამათა და მამათმთავართა“ (ტექსტი).

იქ. წმიდისა სევასტიანესი და მის თანათად (138v).

ალილუაჲ.

ით. წმიდისა ონიფანტესი (138v).

ალილუაჲ.

კ. წმიდისა მღდელმოწამისა ეგნატი ღმერთშემოსილისად (138v).

ლიტანიისად წინა ღღისად: „განემზადე, ბეთლემო“ (ტექსტი);

წმიდისად: „საქმით მიემს“;

„ეჰა, მჴნესა“; „მოიწია ღღესას“; „ბაგეთაგან“⁵⁵.

კა. წმიდისა მოწამისა ივლიანა ნიკომიდიელისად (138v).

განგებად ღღესასწაულისად და წმიდისად.

კბ. წმიდისა ღიდისა მოწამისა ანასტასია მწამლველობათა დამჴსნეელისად (138v-139r).

განგებად წინა ღღისად და წმიდისად.

„რომელი იშვა“, ჴმად **ბ**: – „ანასტასია ყოვლად“ (ტექსტი).

კვ. წმიდათა ათთა კრიტელთა მოწამეთად (139r).

განგებად ღღესასწაულისად და წმიდათად.

კღ. წმიდისა მოწესე მოწამისა ევგენიადისი (139r-140r).

ლიტანიისად ღღესასწაულისად ჴმად **ღ**: „აღიწერებოდა ოდესმე მოხუცებულისა იოსებ ისთანა“ (ტექსტი);

„სასწაულთა მოქ“. – „ღღეს ვარსულავი იაკობისაგან“ (ტექსტი); „უღირდა“. – „ისმინე ცაო და ყურად-ღილე ქუეყანაო“ (ტექსტი); „რომელი იშვა“. – „განჰმზადე, ბეთლემ, მოქალაქეობად ზენი“ (ტექსტი); „პირველითგან“. – „აჰა, მოგუეახლა“ (ტექსტი); „მივჰბაძვი“. – „განემზადე, ბეთლემ“ (ტექსტი); „ნათელმან დაულ“. – „სიონ ქალაქო,

⁵³ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანატოლი“.

⁵⁴ აშიაზე მითითებულია ავტორი „იოვანე“.

⁵⁵ ახლავს ტბელ აბუსერისძის კომენტარი: „სამნივე უკუანა ძლისპირთა შინა ჰპოვნე, სრულად ბრძანე“ (138v).

უგალობდი“ (ტექსტი)⁵⁶; „ალიმაღლენით“. – „ქრისტე, რომელი მოსლვად იყო“ (ტექსტი); „მაღლიერნი ღღეს“. – „ეტყოდა წმიდად ღვდად მესნელისად“ (ტექსტი);

კე. განმაცხოველებელი შობად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი (140r-140v).

ღ: „შობამან შენმან, ქრისტე ღმერთო“ (ტექსტი);

„დიდებად მაღალთა“; „ღღეს განჯორც“. – „ერთი სამეფისაგანი“; ზ: „უფლისა იესუს შობასა ჩუენთვს ბეთლემს“; „უფლისა იესუს შობასა ჩუენთვს წმიდისა ღმრთის“; „დიდ არს მაღლი“⁵⁷.

დიდებასა ზედა: „პირველითგან იყო“. – „ერთმთავრობასა მას“ (ტექსტი); „ღღეს ქრისტე იშ“. – „ღღეს ქალწულმან გვშა“ (ტექსტი); „დაუსაბამო იესუ მაცხოვარო“ (ტექსტი); „რომელმან სისხლი“. – „მეუფებად შენი, ქრისტე ღმერთო“ (ტექსტი)⁵⁸; „ალიმაღლენით“. – „მოინიე ჩუენდა სულითა“ (ტექსტი); „მაღლიერნი ღღეს“. – „სპარსთა მეფეთა ცნეს ჭეშმარიტად“ (ტექსტი)⁵⁹; „ესე არს ღღეთად“. – „ღღეს იხარებენ ძალნი“ (ტექსტი); „არად დააკლდი“ სრულად ბრძანე.

კვ. კრებად წმიდისა ღმრთისმშობელისად (140v-141r).

„სასონარკუეთილ“. – „საწყნებელსა ღღეს აღვასრულებთ ჩუენ“ (ტექსტი);

„ბეთლემად მოისწრაფეს მწყემსთა“ სრულად.

კზ. წმიდისა პირველმონამისა სტეფანესი (141r)⁶⁰.

„ალიმაღლენით“. – „სტეფანე პირველდიაკონი, კეთილი თავი მარტვლთად“ (ტექსტი).

კქ. წმიდათა ორთა ბევრთა ნიკომიდიას დამწუართად (141r).

განგებად ღღესასწაულისად და წმიდათად.

კთ. წმიდათა ჩჩვლთა ყრმათა; და წმიდისა მარკელე დაუძინებელთა მონასტრისა მამასახლისისად (141r).

განგებად ღღესასწაულისად და წმიდათად.

ლიტანიისად გ: „შობილისა მის მეუფისაგან ძრწოდა“ (ტექსტი).

ლ. წმიდისა მონამისა ანესიადსი; და წმიდისა ზოტიკე ხუცისა, ობოლთა მზრდელისად (141r).

განგებად ღღესასწაულისად და წმიდათად.

და ღღესვე ვგალობთ საგალობელსა მელანიადსსა, რამეთუ ხვაღე ღღესასწაულისა წარგზავნად გვნდა ქრისტეს შობისასა და მას გვჭმს თქუმად.

ლა. წმიდისა მელანიადსი (141r).

განგებად ყოველი ღღესასწაულის წარგზავნისად, ხოლო უკუეთუ კვრიაკე დახუდეს, ითქუას აღღვომისადცა.

თუესა იანვარსა აქუს ღღე ლა. ღღეთა აქუს ჟამი ი და ღამეთა ჟამი იღ.

ა. წინადაცვეთად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი; და წყნებად წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისი (141r-141v).

ლიტანიისად: „ყოველსა ქუეყანასა განჯდა ჳმად შენი“ (ტექსტი);

„სასწაულთა მოქ“. – „ვინ-მე შეუძლოს, ქრისტე უფალო“ (ტექსტი); „სასონარკუეთი“. – „მ საღმრთოდ განგებად შენი, სახიერ“ (ტექსტი);

ბასილისა: „ნესტუსა დაჰბერე“; „ეჰა, ფუტკარო“; „მოღუანე იყავ“⁶¹.

„პირველითგან იყო“, ზ: – „ყოვლად დიდებულო სამეუფოო ქრისტეს მღღელთმოდუარო“ (ტექსტი).

ბ. წინაღღესასწაული ნათელთად; და წმიდისა მამისა ჩუენისა სილიბისტროს ჰრომთა პაპისად (141v-142v).

ლიტანიისად დ გუერდი: „განემზადე, ზაბულონ“ (ტექსტი).

ესე განცხადებისა წინა ღღისანი ვიდრე წინა ღღედმდე ითქუმიან ყოველნი.

„სასწაულთა მოქმედი“, ა: – „ჭეშმარიტად ელვარე იყო“ (ტექსტი); „რომელი იშვა“. – „საუკუნეთა უწინარეს შობილი“; „ღღეს მჯდომარე“. – „ღღეს მოვალს ჭეშმარიტებად“ (ტექსტი); „ესე არს ღღე“. – „ბრწყინვალე იყო წმიდად“ (ტექსტი); „დალაყათუ“. – „განემზადე, იორდანე მდინარეო“ (ტექსტი); „მივჰბაძვი“. – „ღმრთივ-ბრწყინვალე იყო კრებად იგი“ (ტექსტი);

⁵⁶ აშიაზე მითითებულია ავტორი „ანატოლე“.

⁵⁷ ახლავს **ტბელ აბუსერისძის კომენტარი**: „ესე ყოველნი ძლისპირთა შინა ჰპოვნე უკუანა, მუნით ბრძანენ“ (140r).

⁵⁸ აშიაზე მინაწერი ფრამენტულადაა შემონახული: „...ღღეს“.

⁵⁹ აშიაზე მითითებულია ავტორი „იოვანე“.

⁶⁰ ამოღებულია ხსენება „აღმსარებლისა და მწერლისა თეოდორესი“ (შდრ.: შიო-მღვიმის ტიპიკონი).

⁶¹ ახლავს **ტბელ აბუსერისძის კომენტარი**: „ესე უკუანა სწერიან ძლისპირთა შინა, ბრძანენ სრულად“ (141v).

- „იშვე შენ ქუეყანასა“ სრულად. – „შთაჰვედ იორდანესა, ქრისტე, განუშორებელი მამისად“ (ტექსტი).
- გ. წინაღღესასწაულობად; და წმიდისა წინაგწარმეტყუელისა მალაქიადსი. და წმიდისა მოწამისა გორდისი (142v).
- განგებად წინაღღესად და წმიდისად.
- დ. წმიდისა მამისა თეოქოტისტესი და წმიდათა ო~ მოციქულთად (142v-143r).
- განგებად ეგრეთვე.
- „თავსა მას მოციქულ“. – „შუდათეულო წმიდათა ქრისტეს ქადაგთა“ (ტექსტი);
- ე. წმიდისა მოწამისა თეოპომპისი და თეონადსი. და ღირსისა დედისა სვკლიტიკესი (143r).
- განგებად დღესასწაულისად და წმიდისად.
- „მიქელ მთავარ“. – „მოვიდა ქრისტე იორდანედ“ (ტექსტი);
- ვ. განცხადებად და ნათლისღებად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი (143r-144v).
- ლიტანიისად „რაჟამს იორდანეს ნათელს-იღებდ“ (ტექსტი);
- „უღირდა“. – 1) „ნათელი ჭეშმარიტი ქრისტე“ (ტექსტი); 2) „რომელი შეჰმოსეს ცათა“ (ტექსტი);
- „ინებე გამოჰსნად“; „დგა-რად იოვანე კრებ“; „რაჟამს შეახო ჴელი“⁶²;
- „რომელი იშვა“. – „მოუდრიკე დღეს თავი წინამორბედა“ (ტექსტი); „დღეს ქრისტე იშ“. – „დღეს ქრისტე მამისა მიერ ძედ საყუარელად იწოდების“... (ქრისტე)⁶³; „აღიმალღენით“. – „რომელსა ჰმოსეს ნათელი“ (ტექსტი)⁶⁴;
- „დღეს მცდომარე“. – 1) „ქალწულ[ისა] დედისა ჩუენთვის აღმობრწყინებულსა“ (ტექსტი)⁶⁵; 2) „წყალნი იორდანისნი, ქრისტე მაცხოვარ“ (ტექსტი);
- „დალაყათუ“. – „სიტყუად ღმრთისად გამოუჩნდა“ (ტექსტი);
- „უფალო, ლაზარე“. – 1) „უფალო აღასრულებდ“ (ტექსტი); 2) „უფალო, რაჟამს სათნო-იჩინე“ (ტექსტი);
- „პირველდანყებასა“. – „დღეს ყოველნი დაბადებულნი“ (ტექსტი); „წარიყვანა“. – „შემდგომად უხრწნელისა შობისა შენისა“ (ტექსტი); „მთასა თაბორსა“. – „რაჟამს იხილა იოვანე მჴსნელი ჩუენი“ (ტექსტი);
- ზ. კრებად წმიდისა წინამორბედისად (144v).
- „ცხოველსა მას მეუფესა“. – „ვითარცა-რად მამალაჲმან საყვრმან“ (ტექსტი);
- „რაჟამს იორდანეს ნათელს-იღებ[დ] შენ, უფალო“;
- ლიტანიისად ზ: „წინამორბედო და ნათლისმცემლო“ (ტექსტი).
- ჟ. ღირსისა დედისა ჩუენისა ღომნიკადსი (144v).
- თ. წმიდისა მოწამისა პოლიევქტოდსი (144v-145r).
- „იხარებდ დღეს“. – „მოვედით დღეს უგალობდით“ (ტექსტი).
- ი. წმიდისა მამისა ჩუენისა გრიგოლი ნოსელისად და დომენტიანე მენეტიწელ ეპისკოპოსისად; და წმიდისა მამისა ჩუენისა მარკიანე ხუცისად, დიდისა ეკლესიისა იკონომოსისად (145r).
- „აღიმალღენით ც“. – „ცხოვრებად კეთილი წარჰმართე“ (ტექსტი); „ცხოველსა“. – „სიტყუათა შენთა სიმაღლე“ (ტექსტი);
- ლიტანიისად: „ღმერთო მამათა ჩ“.
- ია. წმიდისა მამისა ჩუენისა თევდოსი ზოგადცხოვრებულთა მთავრისად (145r-145v).
- „საბა ნეტარო“. – 1) „ღირსო მამაო ღმერთშემოსილო თევდოსი, დიდად“ (ტექსტი); 2) „ღირსო მამაო ღმერთშემოსილო თევდოსი, ნანდვლვე“ (ტექსტი); 3) „ღირსო მამაო ღმერთშემოსილო თევდოსი, ჰპოვებენ“ (ტექსტი);
- ლიტანიისად: „რაჟამს იორდანეს“.
- წმიდისად: „ცრემლთა მდი“.
- იბ. წმიდისა მოწამისა ტატიანესი (145v).
- იგ. წმიდისა მოწამეთა ერმჴლიანე და სტრატონიკესი (145v).
- იდ. წმიდათა ღმერთშემოსილთა მამათა, სინას და რადოს მოწყუდილთად.
- ამასვე დღესა წარიგზავნების დღესასწაული (145v)⁶⁶.
- „უფალო, ლაზარე საფლავ“. – „ხვდოდეთ სათნოდ“ (ტექსტი).

⁶² ახლავს ტებელ აბუსერისძის კომენტარი: „ესენი უკუანა ჰპოვენ ძლისპირთა შინა, ბრძანენ სრულად“ (143r).

⁶³ აშიაზე მითითებულია ავტორი „[ლეო]ნტი“.

⁶⁴ აშიაზე მითითებულია ავტორი „კ(ვრიაკო)ზ“.

⁶⁵ აშიაზე მითითებულია ავტორი „გერმანოს“.

⁶⁶ შიო-მღვიმის ტიპიკონში ამ დღეს წმ. ნინოს ხსენებაცაა შეტანილი.

იე. ღირსისა მამათა ჩუენთა პავლე თებელისაჲ და იოვანე გლახაკისაჲ (145v-146r).

„საბა ნეტარო“. – „ღირსო მამაო ყოვლადნეტარო იოვანე“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „ღმერთო მამათა ჩ“.

ივ. თაყუანისცემად პატიოსანთა ჯაჭუთად წმიდისა მოციქულისა პეტრესთაჲ (146r).

„ალიმაღლენით“. – „ყუავილითა შესხმისაჲთა“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „პრომი არაჲ დაუტევე“ (ტექსტი).

იზ. ღირსისა და ღმერთმემოსილისა მამისა ჩუენისა ანტონისი (146r-147r).

„მიგჰაძე“. – „რამეთუ, ნეტარო ბრძენო დიდებულო“ (ტექსტი);

„ნესტუსა დაჰ“. – 1) „აღმაღლი ზეცად, სანატრელო“ (ტექსტი); 2) „ტრფიალ იქმენ“ (ტექსტი); 3) „ქრისტეს მსახურო სანატრელო ანტონი“ (ტექსტი); 4) „კად აღმავალსა“ (ტექსტი); 5) „საწუთოთა ამათ შუებათა“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „მოპურნისა ელია საქმეთა“ (ტექსტი).

იქ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ათანასესი და კვრილე ალექსანდრიელისაჲ (147r-148r).

„საბა ნეტ“. – 1) „ღირსო მამაო, ღმრთისმეტყველო ათანასი, სიყრმიოვან“ (ტექსტი); 2) „ღირსო მამაო, ღმრთისმეტყველო ათანასი ღირსად იწოდე“ (ტექსტი); 3) „ღირსო მამაო, ღმრთისმეტყველო ათანასი, განსაცდელნი“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „ღმერთო მამათა ჩ“.

„საბა ნეტარო“. – 1) „ღირსო მამაო, ღმერთმემოსილო კვრილე, გამოსჩნდი“ (ტექსტი); 2) „ღირსო მამაო, ღმერთმემოსილო კვრილე, ქრისტეს“ (ტექსტი);

„უფალო, ლაზარე“. – 1) „საყვრი საღმრთოჲ“ (ტექსტი); 2) „მომგავსებულ იქმენ“ (ტექსტი); 3) „სარწმუნოებაჲ შეურყვევლი“ (ტექსტი).

ით. ღირსისა მამისა ჩუენისა მაკარი მეგვპტელისაჲ (148r).

ლიტანიისაჲ: „უდაბნოვსა“.

კ. წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ეფთუმისი⁶⁷ (148v).

ლიტანიისაჲ: „იხარებდ უდაბნოჲ ეგე ბერნი“ (ტექსტი).

კა. წმიდისა მამისა ჩუენისა მაქსიმე აღმსარებელისაჲ (148v).

ლიტანიისაჲ: „მართლმადიდებლობისა წინამძღუარო“ (ტექსტი).

კბ. წმიდისა მოციქულისა ტიმოთესი და წმიდისა მონაზონ-მონაზმისა ანასტასი სპარსისაჲ (148v).

ლიტანიისაჲ: „სიტკბოებაჲ ისწავე შენ“.

კვ. წმიდისა მღვდელმონაზმისა კლიმი ანკვრიელისაჲ⁶⁸ (148v).

ლიტანიისაჲ: „ვაზად სინმდისა და ტევნად წამებისა“ (ტექსტი).

კდ. ღირსისა დედისა ჩუენისა ქსენისი (148v-149v).

ლიტანიისაჲ: „ღვერდი: „შენ შორის, საკვრველო“ (ტექსტი).

კე. წმიდისა მამისა ჩუენისა გრიგოლი ღმრთისმეტყველისაჲ (148v-149v).

„გიხილეს-რაჲ“. – 1) „სამებასა ჯორცნი და გონებაჲ შენი“ (ტექსტი); 2) „მარწუხთა ნაკუერცხალი“ (ტექსტი); 3) „ჯეროვნად სახელ-გდებთ ძედ ქუხილისად“ (ტექსტი);

„მთასა თაბორსა“. – „ვითარცა მოსე, ღმრთისმეტყველი“ (ტექსტი);

კვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ქსენეფორესი და შვილთა მისთაჲ (149v).

ლიტანიისაჲ: „ღმერთო მამათა ჩუენ“.

კზ. აღმოყუანებაჲ ნაწილთა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანე ოქროპირისათაჲ (149v).

კქ. ღირსისა მამისა ჩუენისა ეფრემ ასურისაჲ (149v).

ლიტანიისაჲ: „სინანულისა საფუძველი“ (ტექსტი);

კთ. ნაწილთა მოვანებაჲ წმიდისა ეგნატი ღმერთმემოსილისათაჲ (149v).

ლ. წმიდისა მღვდელმონაზმისა იპოლიტე პრომთა პაპისაჲ (149v).

ლა. წმიდათა და საკვრველთმოქმედთა კვროზ და იოვანესი (149v).

ლიტანიისაჲ: „საკვრველებანი წმიდათა შენთანი ზღუდედ“ (ტექსტი).

თუესა ფებერვალსა აქუს დღე კქ. დღეთა აქუს უამი ია და ღამეთა უამი ია.

ა. წმიდისა მონაზმისა ტურიფონისი, და წინა დღე მიგებებისაჲ (149v-150r).

⁶⁷ ეფთუმისი] ეფთუმისი.

⁶⁸ ამოღებულია სხენება „ალათანგელობისი“ (შდრ.: შიო-მღვიმის ტიპიკონი).

- „კაცთათჳს კაც იქ“. – „იქმენ შენ თუალ მეორე“ (ტექსტი);
 ლიტანიისად: „მონამემან შენმან, უფალო“;
 სხუად დ: „მოვედით, ყოველნი მორწუნენი“ (ტექსტი);
- ბ.** მიგებებად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი (150r-150v).
 „დღეს ქრისტე იშ“. – „დღეს წმიდად წმიდათად“ (ტექსტი);
 „ცხოველსა მას“. – 1) „რომელი იმსახურები ძალთაგან ზეცისათა“ (ტექსტი); 2) „დღეს იხარებს ცად და ქუეყანად“ (ტექსტი); 3) „აღივსნეს ცად და ქუეყანად“ (ტექსტი); 4) „რომელი მჭდომარე არს“ (ტექსტი);
 ლიტანიისად: „გიხაროდენ, მიმადლებულო ღმრთისმშობელო“ (ტექსტი).
- გ.** წმიდისა და ღმრთის მიმჭუმელისა მართალისა სვმეონისი (150v).
- დ.** ღირსისა და ღმერთსემოსილისა მამისა ჩუენისა ისიდორე პილოსე[ოტე]ლისად (150v).
- ე.** წმიდისა ალათისი მონამისად (150v).
 „სახედ ირემთა“. – 1) „ახოვნად ტანჯათა ტკივილსა, ღირსო“ (ტექსტი); 2) „ჯორცნი შენნი სახედ პორფირისა“ (ტექსტი); 3) „ალათი დიდებულო ქალწულო მონამეო“ (ტექსტი).
- ვ.** წმიდისა მამისა ჩუენისა ვუკულისი (150v).
- ზ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა პარენი ლამფსაკელ ეპისკოპოსისად (150v-151r).
 „თავსა მას“. – „ქალწულისაგან შობილსა“ (ტექსტი); „ალიმალენით“. – „მოსახელედ ქალწულებისა“ (ტექსტი).
- ჟ.** წმიდისა მონამისა თეოდორე სტრათილატისად; და წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ზაქარიადსი (151r).
- თ.** წმიდისა მონამისა ნიკიფორესი (151r).
 ამას დღესა წარიგზავნების დღესასწაული, უკუეთუ არა იყუნენ მარხვანი.
- ი.** წმიდისა მონამისა ხალამპისი (151r).
 ალილუად.
- ია.** წმიდისა მღდელმონამისა ვლასისი (151r)⁶⁹.
 ლიტანიისად: „საქმით“.
- იბ.** წმიდისა მამისა ჩუენისა მელეტი ანტიოქელ მთავარეპისკოპოსისად (151r).
 ლიტანიისად: „კანონად“.
- იგ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა მარტინიანესი (151r).
 ლიტანიისად: „ცრემლთა“.
- იდ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა ავექსენტისი (151v).
 ლიტანიისად: „უდაბნოვსა მო“.
- იე.** წმიდისა მოციქულისა ონისიმესი (151v).
 ლიტანიისად: „მოციქულო წმიდაო“.
- ივ.** წმიდისა მონამისა პამფილესი და მისთანათად (151v).
 ალილუად.
- იზ.** წმიდისა და დიდისა მონამისა თეოდორე ტირონისად (151v).
 „რომელმან სისხ“. – „საღმრთოთა მათ ნიჭთა“ (ტექსტი);
 ლიტანიისად: „დიდ არიან სარწმუნოებისა“ (ტექსტი).
- იქ.** წმიდისა მამისა ჩუენისა ლეონტი ჰრომთა პაპისად (151v).
 ლიტანიისად: „საქმით“.
- ით.** წმიდისა მოციქულისა არქიპოჯსი (151v).
 ალილუად.
- კ.** წმიდისა მამისა ჩუენისა ლეონტი კიტანელ ეპისკოპოსისად (151v).
 ლიტანიისად: „კანონად“.
- კა.** ღირსისა მამისა ჩუენისა ტიმოთესი; და წმიდისა მამისა ჩუენისა ევსტათი ანტიოქელისად (151v).
 ალილუად.
- კბ.** პოვნად წმიდათა მონამეთად, რომელნი იპოვნეს ევგენიას (151v).
 ალილუად.

⁶⁹ ვლასისი] ბასილისი.

- კვ. წმიდისა მღდელმონაშისა პოლიკარპოვისი (151v).
ალილუა.
- კდ. პოვნად პატიოსანისა თავისა წმიდისა და დიდებულისა იოვანე ნათლისმცემელისად (151v-152r).
ლიტანიისად დ. „ვითარცა საღმრთოდ საუნჯე“ (ტექსტი).
- კე. წმიდისა მამისა ჩუენისა ტარასი კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისად (152r).
ალილუა. „პირველდაწყ“. – „ყოვლადწმიდაო მღდელთმოძღუარო, წყალობანი“ (ტექსტი).
- კვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა პორფირი ღაზელ ეპისკოპოსისად (152r).
ალილუა.
- კზ. ღირსისა მამისა ჩუენისა და აღმსარებლისა პროკოპი დეკაპოლელისად (152r).
ალილუა.
- კქ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ბასილი აღმსარებელისად (152r).
ალილუა.
- თუესა მარტა აქეს დღე ლა. დღეთა აქეს ჟამი იზ და ღამეთა ჟამი იზ.**
- ა. წმიდისა მონაშისა ევდუკიადისი (152r).
ალილუა.
- ბ. წმიდისა მღდელმონაშისა თეოდოტისი, კვრინელ მთავარეპისკოპოსისად (152r).
ალილუა.
- გ. წმიდათა მონაშეთა – ევტროპი, კლეონიკე და ვასილისკოვისი (152r).
ალილუა.
- დ. წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა ჯერასიმესი იორდანისპირელისად, რომელსა ჰმსახურებდა ლომი (152r-152v).
„საბა ნეტარო“. – „ღირსო მამაო, ღმერთშემოსილო ჯერასიმე“ (ტექსტი).
- ე. წმიდისა მონაშისა კონონისი.
- ვ. წმიდათა [ორმე]ოცდაორთა მონაშეთა, ასურეთს აღსრულებულთად (152v-153r).
„საბა ნეტარო“. – 1) „მწედრობად საღმრთოდ, ღმრთივ-შეკრებილი“ (ტექსტი); 2) „გოდოლად გამოსჩნდი“ (ტექსტი); 3) „ძალ და სიმტკიცე მონაშეთა“ (ტექსტი).
- ზ. წმიდათა მღდელმონაშეთა ქერსონეთისა ეპისკოპოსთად – ვასილილეოვისი, ეფრემისი, ევგენისი და მათ თანათად (153r).
„საბა ნეტარო“. – „მარტვლნო მწენო, მღდელთმთავარნო“ (ტექსტი).
- ქ. წმიდისა მამისა ჩუენისა თეოფილა კტი ნიკომიდიელ ეპისკოპოსისად (153r).
ალილუა.
- თ. წმიდისა ორმეოცთა მონაშეთა სევასტიელთად (153r-154r).
„იხარებს დღეს“. – „ტბად სამოთხედ და ყინული ზაფხულად შჰპრაცხეს“ (ტექსტი);
ზ. „გვიხილეს-რად“. – 1) „ოთხრიცხუელსა გუნდსა მარტვლთასა“ (ტექსტი); 2.) „წინაგზარმეტყველებით ჯმობდა დავით“ (ტექსტი); „რაჟამს-იგი“. – „ქრისტეს ღუანლოთ შემოსილნო“ (ტექსტი).
- ი. წმიდისა მონაშისა კოდრატესი და მოყუასთა მისთად (154r).
- ია. წმიდისა მამისა ჩუენისა სოფრონ იერუსალიმელ პატრიარქისად (154r).
- იბ. წმიდისა მამისა ჩუენისა და აღმსარებლისა თეოფანე სილრიანელისად და ისაკისი (154r).
- იგ. აღმოყვანებად ნაწილთად წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკიფორე კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისად (154r).
- იდ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ვენეტიკტესი (154r).
- იე. წმიდათა შუდთა მონაშეთა – ალაპისი და მისთანათად (154r).
- ივ. წმიდისა მონაშისა საბიანესი, რომელი იწამა დეოკლიტიანეს ზე მეფისა ერმო ქალაქსა ეგვპტისასა (154r).
- იზ. წმიდისა ალექსი კაცისა ღმრთისა (154r).
- იქ. წმიდისა მამისა კვრილე იერუსალიმელ პატრიარქისად (154r).
- ით. წმიდათა მონაშეთა ხურისანთე და დარიადისი (154r).
- კ. წმიდათა მამათა ჩუენთა, რომელნი მოისრნეს შავთა მიერ საბადს ლავრასა (154r).

- კა. წმიდისა იაკობ აღმსარებელისა და ეპისკოპოსისაჲ (154r).
- კბ. წმიდისა მოწამისა ბასილი ხუცისა კვრინელთა ეკლესიისაჲ (154r).
- კგ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკონისი და ორ[ას]თა მოწაფეთა მისთაჲ (154r).
- კდ. წინა დღე ხარებისაჲ (154r).
- კე. ხარებაჲ უფროდსად წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ (154r-154v).
უკუეთუ მარხვისა დღე იყოს, შეგვრებით მესამესა ჟამსა დღისასა და განვალთ ლიტანიად და მგზავრ ვგალობთ.
„ცხოველსა მას“. – „საუკუნითგან დათარული საიღუმლოჲ“ (ტექსტი);
ლიტანიისაჲ დ. „დღეს ცხოვრებისა ჩუენისა თავი არს“ (ტექსტი).
- კვ. კრებაჲ მთავარანგელოზისა გაბრიელისი (154v).
ლიტანიისაჲ: „ყოველთა აღდგო“.
- კზ. წმიდისა მოწამისა მატრონა თესალონიკელისაჲ (154v).
ალილუაჲ.
- კჟ. წმიდისა მამისა ჩუენისა სტეფანე საკვრველთმოქმედისაჲ (154v).
ალილუაჲ.
- კთ. წმიდისა მამისა ჩუენისა მარკოზ არუთვსელ ეპისკოპოსისაჲ და სხუათა მრავალთაჲ ქრისტეს მოძულისაჲ ივლიანეს ზე მოღუანე-ქმნულთაჲ (154v).
ალილუაჲ.
- ლ. ღირსისა და ღმერთსემოსილისა მამისა ჩუენისა იოვანე წინამძღურისა მთისა წმიდისა სინისა და კლემენტისა აღმწერელისაჲ (154v).
ალილუაჲ.
- ლა. ღირსისა მამისა ჩუენისა და საკვრველთმოქმედისაჲ [ქმედისა] ვჰატისი (154v).
ალილუაჲ.
- თუესა აპრილსა აქუს დღე ლ~ და დღეთა აქუს ჟამი ი~ გ და ღამეთა ჟამი ი~ ა.
- ა. ღირსისა დედისა ჩუენისა მარიამ მეგვჰტელისაჲ (154v).
ალილუაჲ.
- ბ. ღირსისა მამისა ჩუენისა და საკვრველთმოქმედისაჲ ტიტესი (155r).
ალილუაჲ.
- გ. ღირსისა მამისა ჩუენისა ნიკიტადსი (155r).
ალილუაჲ: „საბა ნეტარო“. – „შემწედ გამოსჩნდი“ (ტექსტი).
- დ. წმიდისა გიორგისი მალენს შინა; და ღირსისა მამისა ჩუენისა იოსებ გამომეტყუელისაჲ (155r).
- ე. წმიდათა მოწამეთა თეოდულე და ალათოპიოქსი (155r).
ალილუაჲ.
- ვ. ღირსისა მამისა ჩუენისა ევტჰქი კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისაჲ (155r).
ალილუაჲ.
- ზ. წმიდისა მამისა ჩუენისა გიორგი მთავარეპისკოპოსისაჲ მიტჰნიელისაჲ (155r).
ალილუაჲ.
- ჟ. წმიდათა მოციქულთა – იროდიონ, ავაბოს, როფოს, ასვჰკრეტის, ფლელონ, ერმა და ეპარადსი (155r).
ალილუაჲ.
- თ. წმიდისა მოწამისა ევტჰქისი (155r).
ალილუაჲ.
- ი. წმიდათა მოწამეთა – ტერენტისი, პომპიოქსი და მისთანათაჲ (155r).
ალილუაჲ.
- ია. წმიდისა მღდელმოწამისა ანტიპადსი (155r).
ალილუაჲ.
- იბ. ღირსისა მამისა ჩუენისა და აღმსარებელისა ბასილი მთავარეპისკოპოსისა პაროელისაჲ (155r).
ალილუაჲ.
- იგ. წმიდათა მღდელმოწამისა არტემონადსი (155r).
ალილუაჲ.

- იღ.** წმიდათა მოციქულთა – არისტარხოს, პოდიოს და ტროფიმესი (155r).
ალილუა.
- იე.** წმიდისა მოწამისა კრისკენტისი (155r).
ალილუა.
- ივ.** წმიდათა მოწამეთა და ქალწულთა – ირინი, ალაპი და ქიონადსი (155r).
ალილუა.
- იზ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა სუმეონ სპარსისად და წმიდისა მამისა ჩუენისა აკაკი მელექტინელისად (155r).
ალილუა.
- იქ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა იოვანე მოწაფისა წმიდისა გრიგოლი დეკაპოლელისად (155r).
ალილუა.
- ით.** ღირსისა მამისა ჩუენისა იოვანესი, რომელი იყო ხუცესი ძუელისა ლავრისად (155v).
ალილუა.
- კ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა თეოდორე ტრიქინადსი (155v).
ალილუა.
- კა.** წმიდისა მღდელმოწამისა იანვარისი და მისთანათად; და წმიდისა მოწამისა თეოდორესი პერგეს შინა (155v).
ალილუა.
- კბ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა თეოდორე სიკიოტელისად (155v).
ალილუა. „საბა ნეტარო“. – „ღირსო მამაო, ღმერთშემოსილო თეოდორე“ (ტექსტი).
- კგ.** წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა გიორგისი (155v).
„ალიმალენით“. – „ანდამატსა მას გონიერსა მოთმინებისასა“ (ტექსტი); „ნათელს იღებს“. – „დღეს ყოველი სოფელი განბრწყინდების“ (ტექსტი);
ლიტანიისად: „მოწამეჲმან შენ“.
- კდ.** წმიდისა მოწამისა საბა სტრატელატისად (156r).
- კე.** წმიდისა მოციქულისა და მახარებელისა მარკოზისი (156r).
„წარიყვანა ქრისტეჲმან“. – „ღმრთისმეტყუელსა ქადაგსა და ზეცისათა გამომეტყუელსა“ (ტექსტი);
ლიტანიისად: „მოციქულო წმიდაო“.
- კვ.** წმიდისა მღდელმოწამისა ბასილეოს ამასელ ეპისკოპოსისად (156r).
ლიტანიისად: „მოწამისა შენისა, უფალო, შეიკდიმა“ (ტექსტი).
- კზ.** წმიდისა მღდელმოწამისა სუმეონისი, რომელი იყო ნათესავი უფლისად (156r).
ლიტანიისად: „ნათესავად ქრისტესა, მღდელთმთავარო“ (ტექსტი).
- კქ.** წმიდათა მოციქულთა იასონ და სოსიპატრესი, სამეოცდაათთაგანთად; და წმიდათა ცხრათა მოწამეთად კვზიკოს შინა. და ღირსისა მემნონ საკვრველთმოქმედისად (156r).
„საბა ნეტარო“. – „ღირსო იასონ“ (ტექსტი).
- კთ.** წმიდათა მოწამეთა დიოდორე და როდოპიანე დიაკონისად; და კოსტანტინე, ატიკო და ზოტიკოვსი (156v).
- ლ.** წმიდისა მოციქულისა იაკობ, ძმისა წმიდისა იოვანე მახარებელისად (156v).
„წარიყვანა ქრისტეჲმან“. – „პირველ ათორმეტთა მათ“ (ტექსტი).
- თუესა მაისსა აქუს დღე ლა. დღეთა აქუს ჟამი იდ და ღამეთა ჟამი ი.**
- ა.** წმიდისა წინაღწარმეტყუელისა იერემიადსი (156v).
ალილუა.
- ბ.** წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ათანასესი (156v).
ლიტანიისად: „სუეტ იქმენ მართლმადიდებლობისა“ (ტექსტი).
- გ.** წმიდისა ტიმოთესი და მავრადსი (156v).
ალილუა.
- დ.** წმიდისა მოწამისა ირინესი (156v).
ალილუა.
- ე.** წმიდისა მოწამისა ირინისი (156v).

- ლიტანიისად: „ტარიგი შენი იესუ“.
- ვ. მართლისა იობისი (156v).
ლიტანიისად: „მართლისა შენისა, უფალო“.
- ზ. წყენებად სასწაულისა ჯუარისა გამოჩინებისასა მესამესა ჟამსა დღისასა კოსტანტინეს ზე მეფისა (156v-157r).
ლიტანიისად დ გუერდი: „ნიში ჯუარისა შენისად“ (ტექსტი).
- ჟ. წმიდისა მოციქულისა და მახარებელისა იოვანე ღმრთისმეტყველისად; და ღირსისა მამისა ჩუენისა არსენისი (157r).
ლიტანიისად ზ: „მოციქულო ქრისტეს ღმრთისაო საყუა“.
- თ. წმიდისა წინაღსწარმეტყველისა ესაიადსი. და წმიდისა ქრისტეფოვორესი (157r).
ლიტანიისად: „წინაღსწარმეტყველისა შენისა, უფალო, საწყენებელსა“ (ტექსტი);
წმიდისად: „მონამემან შენ“.
- ი. წმიდისა მოციქულისა სიმონ მოჰურნისად (157r).
[ლიტანიისად:] „მოციქულო წმიდაო“.
- ია. სატფურებად კოსტანტინეპოლისად; და წმიდისა მონამისა მოკისი (157r).
ლიტანიისად ზ: „მონამემან შენმან, უფალო“.
- იბ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ეპიფანე კვპრელ მთავარეპისკოპოსისად; და წმიდისა მამისა ჩუენისა გერმანოს კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისად (157r).
ლიტანიისად ზ: „ღმერთო მამათა ჩ“.
- იგ. წმიდისა მონამისა ლულიკერადსი (157r).
ალილუა.
- იდ. წმიდისა მონამისა ისიდორესი (157r).
ალილუა.
- იე. ღირსისა მამისა ჩუენისა პახუმისი (157r).
[ლიტანიისად:] „ცრემლთა“.
- ივ. ღირსისა მამისა ჩუენისა გიორგი მთავარეპისკოპოსისა მიტენიელისად. და ღირსისა მამისა ჩუენისა თეოდორე განწმედილისად (157r).
ლიტანიისად: „ღმერთო მამათა ჩუენთაო“.
- იზ. წმიდისა მოციქულისა ანდრონიკესი, ერთისა სამეოცდაათთავანისად და მისთანათად (157r).
[ლიტანიისად:] „მოციქულო წმიდაო“.
- იჟ. წმიდისა მონამისა თეოდოტი⁷⁰ ანკვრელისად. და წმიდათა შვდთა ქალწულთად (157r).
- ით. წმიდისა მღღელმონამისა პატრიკისი და მისთანათად (157r).
ალილუა.
- კ. წმიდისა მონამისა თალილესი (157r).
ალილუა.
- კა. წმიდათა მეფეთა და მოციქულთა სწორთა კოსტანტინესი და ელენესი (157r-157v).
ლიტანიისად დ გუერდი: „ჯუარისა შენისა სახე ცათა შინა“ (ტექსტი).
- კბ. წმიდისა მონამისა ვასილი[ს]კოქსი (157v).
ალილუა.
- კვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა და აღმსარებელისა მიხაელ სვნადელისად (157v).
ალილუა.
- კდ. ღირსისა მამისა ჩუენისა სვმეონ საკვრველთმოქმედისად მთასა საკვრველსა (157v-159r).
„ცხოველსა მას“. – „სამ-დიდებად საუკუნოდ სამებაჲმან მოგანიჭა, ჳ ანტიოქიაო“ (ტექსტი); კაცთათჳს“. – „უდაბნოვსა მოქალაქედ“ (ტექსტი); „უღირდა მხე“. – „სხუად კიხედ ცად აღწევნილად“ (ტექსტი); „თავსა მას“. – „რომელი გამოიძიებს და განიკითხავს“ (ტექსტი); „რომელმან სისხ“. – „ჳ ღმერთშემოსილო მამაო, შეიყუარე სიბრძნე იგი“ (ტექსტი); „სჯულმან მან წინაღსწარ“. – „მთასა მაღალსა აღწედ“ (ტექსტი); „მივჰბაძევ“. – „მთასა-რად მას ზედა“

⁷⁰ თეოდოტი] თეოდო...ლე.

(ტექსტი); „დაჯდა ადამ“ – „ჭეშმარიტად გამოსახავს, მამაო“ (ტექსტი); „მთასა თაბორსა“ – „ვითარ ფიცართა შინა ვხედავთ აღწერილთა“ (ტექსტი); „შენ დიდებული ნათლის“ – „პირველითგანვე იქმენ ახოვან“ (ტექსტი);
ლიტანიისად: „უდაბნოვსა მო“.

კე. მესამე პოვნად პატიოსანისა თავისა წმიდისა წინადაწარმეტყველისა და ნათლისმცემელისა იოვანესი (158v-159r).

ლიტანიისად: „ვითარცა საღმრთოდ საუნჯე“.

კვ. წმიდისა მოციქულისა კარპო სამეოცდაათთაგანისად (159r).

ლიტანიისად: „მოციქულო წმიდაო“.

კზ. წმიდისა მღვდელმონაშისა თერაპონისი (159r).

ალილუა.

კქ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკიტა ხალკიდონელ ეპისკოპოსისად (159r).

ალილუა.

კთ. წმიდისა მონაშისა თეოდოსიადისი (159r).

ალილუა.

ლ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ისაკ დალმატელისად (159r).

ალილუა.

ლა. წმიდისა მონაშისა ერმისი (159r).

ალილუა.

თუესა იენისსა აქეს დღე ლ~ და დღეთა აქეს ჟამი ი~ე და ღამეთა ჟამი თ~.

ა. წმიდისა მონაშისა იუსტინე ფილოსოფოსისად და მისთანათად (159r).

ბ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკიფორე პატრიარქისა კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისად (159r).

ლიტანიისად: „ვითარცა საღმრთოდ საუნჯე“.

გ. წმიდისა მონაშისა ლუკიანესი (159r).

ალილუა.

დ. წმიდისა მამისა ჩუენისა მიტროფანე კონსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისად (159r).

ლიტანიისად: „პირმოვსა მის ქრისტიანეთა მამად“.

ე. წმიდისა მღვდელმონაშისა დოროთე ტვრელ მთავარეპისკოპოსისად (159r).

ვ. ღირსისა მამისა ჩუენისა ბესარიონისი და ილარიონ ახლისად (159r).

ზ. წმიდისა მონაშისა თეოდოტე ანკვრელისად (159r).

ალილუა.

ქ. წმიდისა და დიდისა მონაშისა თეოდორე სტრატილატისად (159r-159v).

„ნათელს იღებს“ – „სეხნასა საუფლოთა ნიჭთა“ (ტექსტი);

ლიტანიისად: „დ გუერდი: „მჭედრობად ჭეშმარიტი“ (ტექსტი);

თ. წმიდისა მამისა ჩუენისა კვრილე ალექსანდრიელისად (159v).

ლიტანიისად: „მართლმადიდებ“.

ი. წმიდისა მღვდელმონაშისა ტიმოთე პრუსელ⁷¹ ეპისკოპოსისად (159v).

ლიტანიისად: „მოციქულნო წმიდანო, ევედრ“.

ია. წმიდათა მოციქულთა ბართლომესი და ბარნაბადისი (159v).

იბ. ღირსისა მამისა ჩუენისა ონოფრესი (159v).

ლიტანიისად: „უდაბნოვსა“.

იგ. წმიდისა მონაშისა აკვლინესი (159v).

ალილუა.

იდ. წმიდისა წინადაწარმეტყველისა ელისესი (159v).

ლიტანიისად: „ჯორჯითა ანგელოზმან, წინადაწარმეტყველთა თავმან“ (ტექსტი).

ამასვე დღესა: წმიდისა მამისა ჩუენისა მეთოდი კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისად (159v).

ლიტანიისად: „კანონად სარწმუ“.

იე. წმიდისა წინადაწარმეტყველისა ამოსისი (159v).

⁷¹ პრუსელ] არუსელ.

ალილუაჲ.

ივ. წმიდისა მამისა ჩუენისა და საკვრველთმოქმედისა ტუხონ ამათუნეტელ [ე]ბისკოპოსისაჲ (159v).

იზ. წმიდათა მოწამეთა – მანოელ, საბელ და ისმაელისი (159v).

„მოწამეთა შენთა“.

იქ. წმიდისა მოწამისა ლეონტისი (159v).

ალილუაჲ.

ით. წმიდისა მოციქულისა იუდა ძმისა უფლისაჲ (159v).

კ. წმიდისა მღდელმოწამისა მეთოდი პატარონელისაჲ (159v).

ალილუაჲ.

კა. წმიდისა მღდელმოწამისა ივლიანე ტარსელისაჲ (159v).

ლიტანიისაჲ: „მოწამეჲმან შენმან, უფალო“.

კბ. წმიდისა მღდელმოწამისა ევსევი სამოსატელთა ეპისკოპოსისაჲ (159v).

კვ. წმიდისა მოწამისა აღრიპპინადსი (159v).

ლიტანიისაჲ: „ტარიგი შენი, იესუ, ჳ“.

კდ. შობად წმიდისა იოვანე ნათლისმცემელისაჲ (159v-160r).

„ღღეს მუდო“. – „ღღეს წინამორბედ იქმნების“ (ტექსტი); თვით დ გუერდი: „წინამორბედო, ქადაგო ქრისტესო“

(ტექსტი); სხუანი, თვინი: „წინამორბედო, ქადაგო წმიდაო“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „წინადწარმეყუელო და ქადაგო“ (ტექსტი);

ა გუერდი: „იოვანე იშუა ბერწისაგან“ (ტექსტი).

კე. წმიდისა მოწამისა ფებრონიადსი (160r).

ლიტანიისაჲ: „ტარიგი“.

კვ. ღირსისა მამისა ჩუენისა დავით თესალონიკელისაჲ (160r).

ალილუაჲ.

კზ. ღირსისა მამისა ჩუენისა სამსონ უცხოთ შემწყნარებელისაჲ (160r).

ლიტანიისაჲ: „მოთმინებთა“.

კქ. აღმოყვანებაჲ ნაწილთა წმიდათა კუროს და იოვანესთაჲ (160r).

კთ. წმიდათა თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი (160r-160v).

„ალიმალღენით“. – 1) „ღღეს ზრახუა ჩუენდა იყავნ ჳსენებაჲ“ (ტექსტი); 2) „სამგზის კითხვითა მით“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „მოციქულთა თავნო“ (ტექსტი).

ლ. კრებაჲ წმიდათა და ყოვლადქებულთა მოციქულთაჲ (160v-161r).

„წარიყვანნა“. – 1) „მოციქულნო ქრისტესნო, მთავარნო ყოვლის სოფლისანო“ (ტექსტი); 2) „მოვედით უგალობდეთ წმიდათა მოციქულთა“ (ტექსტი).

თუესა ივლისსა აქეს დღე ლა. დღეთა აქეს უამი ი~დ და დამეთა უამი ი~.

ა. წმიდათა საკვრველთმოქმედთა კოზმან და დამიანესი, ჰრომს წამებულთაჲ (161r).

ბ. დადებაჲ პატიოსანისა სარტყელისაჲ ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ ვლადქერნას (161r).

ლიტანიისაჲ: „ღმრთისმშობელო ქალწულო, კაც“.

გ. წმიდისა მოწამისა უაკინთესი (161r).

ალილუაჲ.

დ. ღირსისა მამისა ჩუენისა ანდრია კრიტელ მთავარეპისკოპოსისაჲ (161r).

ლიტანიისაჲ: „კანონად“.

ე. ღირსისა მართადსი, დედისა წმიდისა სუმეონ საკვრველთმოქმედისაჲ (161r).

ლიტანიისაჲ: „შენ შორის, საკვრველო დე“.

ვ. ღირსისა მამისა ჩუენისა სისოფსი (161r).

ლიტანიისაჲ: „ნაკაღულითა ცრე“.

ზ. ნეტარისა მღდელმოწამისა ასკლიპიოფსი და მისთანათაჲ. და ღირსისა აკაკი მორჩილისაჲ, კლემექსსა შინა მოჳსენებულისაჲ (161r).

ალილუაჲ.

ქ. წმიდისა მოწამისა პროკოპისი (161r-161v).

„იხარებდ ღღეს“. – „ახოვანსა მოლუანესა პროკოპის“ (ტექსტი); „რომელმანცა სიბრძ“. – „წარემართე ღმრთისა მიერ“ (ტექსტი); „მიგჰაძევედეთ“. – „ეკლესიაჲ ღმრთისაჲ შემკული სისხლთა“ (ტექსტი); „ღღეს მჯდო“. – „ღღეს გამოზრწყინდა ელვარედ“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „მონამეთან შენმან, უფალო“.

თ. წმიდისა მღვდელმონამისა პანკრატისი, ტავრომენელთა ეპისკოპოსისაჲ (161v).

ლიტანიისაჲ: „საქმით მიე“.

ი. წმიდათა და დიდთა მონამეთა ნიკოპოლელთაჲ (161v).

ალილუაჲ.

ია. წმიდისა და ყოვლადქებულისა, კეთილად მძლისა ევფემიადისი (161v).

„მადლი საკ“. – „ღღეს კრებანი წმიდათა მამათანი“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „ტარიგი შენი“.

იბ. წმიდათა მონამეთა პროკლესი და ილარიოქსი (161v).

ალილუაჲ.

იგ. კრებაჲ წმიდისა გაბრიელ მთავარანგელოზისაჲ (162r).

იდ. წმიდისა მოციქულისა აკვლადისი (162r).

ლიტანიისაჲ: „მოციქულო წმიდაო“.

იე. წმიდათა მონამეთა კვრიკესი და ივლიტადისი (162r).

[ლიტანიისაჲ დ]: „მონამეთა შე“.

ივ. წმიდათა ექესას ოცდაათთა ხალკიდონელთა მამათაჲ, და წმიდათა სამას ათურამეტთა ნიკიელთა მამათაჲ, და ასერგასისთა კოსტანტინეპოლელთაჲ და ორასთა ეფესელთაჲ, მერმეცა სამასსამეოცთა კოსტანტინეპოლელთაჲვე მესხეთისა კრებისათაჲ და ასსამეოცდაათთა მეექესისათაჲ (162r).

ლიტანიისაჲ დ გუერდი: „კათოლიკე ეკლესიისა სარწმუნოებაჲ“ (ტექსტი).

იზ. წმიდისა მონამისა მარინადისი (162r).

ლიტანიისაჲ: „ტარიგი შენი, იესუ“.

იჟ. წმიდისა მონამისა ემმელიანესი (162r).

ალილუაჲ.

ით. ღირსისა მაკრინადისი, ღისა წმიდისა დიდისა ბასილისი, და ღირსისა მამისა დიოდისი (162r).

[ლიტანიისაჲ]: „უდაბნოჲსა მოქ“.

კ. წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ელიადისი (162r).

ლიტანიისაჲ: „ჭორკითა ანგე“.

კა. ღირსისა მამისა ჩუენისა იოვანესი და სუმეონისი, ქრისტეს სალოსისაჲ. და წმიდისა წინაღსწარმეტყუელისა ებეკიელისი (162r).

ლიტანიისაჲ: „ღმერთო მამათა ჩ“.

კბ. წმიდისა მენელსაცხებელისა მარიამ მა[ლდა]ნელისაჲ. და წმიდისა მღვდელმონამისა ფოკადისი (162r).

ლიტანიისაჲ: „ქრისტესა ჩუენოჲს ქალწულისაგან შობილსა შეუდეგ“ (ტექსტი);

„საქმით მიე“.

კვ. წმიდათა მონამეთა ტროფიმე, თეოფილე და მათთანათაჲ (162r).

ალილუაჲ.

კდ. წმიდისა მონამისა ხრისტინადისი (162v).

ლიტანიისაჲ: „ტარიგი შენი“.

კე. მიცვალებად წმიდისა ანნადისი, დედისა ღმრთისმშობელისაჲ. და ჭსენებაჲ წმიდათა დედათაჲ ულუმპია და ევპრატისიადისი (162v).

„მიქაელ მთავარანგ“. – 1) „ჭსენებასა მართალოასა ქებით აღვასრულებთ“ (ტექსტი); 2) „რომელი-იგი პირველ ბერნი იყო“ (ტექსტი); 3) „ღღესასწაული სიწმიდისაჲ ღღეს მოემადლა“ (ტექსტი);

ლიტანიისაჲ: „მწყობრი გონიერთა უსხეულოთაჲ იხილვა თანამავალად შენდა“ (ტექსტი);

დ: „იხარებდი აწ სიონო“ (ტექსტი).

კვ. წმიდისა ერმოლოაოქსი და მისთანათაჲ (163r).

ალილუაჲ.

- კზ.** წმიდისა და დიდისა მოწამისა პანტელეიმონისი (163r).
„მიეჰბადი“. – „გამობრწყინდა, ერნო, დღეს ყოვლად დიდებული ქრისტეს მოწამისა საჯსენებელი“ (ტექსტი);
„აღიმადლენით“. – „დღეს აღმობრწყინდა, ვითარცა მზე“ (ტექსტი);
ლიტანიისად: „მისგავსებულ იქმენ“ (ტექსტი).
- კქ.** წმიდათა მოციქულთა პროხოვრე, ნიკანორ⁷² და პარმენადისი (163r).
[ლიტანიისად:] „მოციქულნი წ“.
- კთ.** წმიდისა მოწამისა კალინიკესი (163r).
ალილუა.
- ლ.** წმიდათა მოციქულთა შილა და სილოვანესი, კრისკენტი, ეპენეტოს და ანდრონიკესი (163r).
ლიტანიისად: „მოციქულნი წმიდანო“.
- ლა.** წმიდისა და მართლისა ევდუკიმესი (163r-163v).
ლიტანიისად, დ: „ქრისტემან ქუეყანით გიწოდა“ (ტექსტი).
- თუესა აგვსტოსა აქუს დღე ლ~ა. დღეთა აქუს ჟამი ი~გ და ღამეთა ჟამი ი~ა.**
- ა.** წმიდათა შუდთა ძმათა მოწამეთა მაკაბელთად. და მოძღურისა მათისა ელიაზარისი და დედისა მათისა სოლომონიდადისი (163v).
„სასწაულთა მოქმე“. – „მრავალმოღუანე იგი დედად წმიდათა მაკაბელთად იტყოდა“ (ტექსტი);
ლიტანიისად დ გუერდი: „მმარხველთა მათ შუელისათა“ (ტექსტი).
- ბ.** პოვნად ნაწილთად პირველმოწამისა სტეფანესთად (163v).
ლიტანიისად: „მოციქულო წმიდაო“.
- გ.** ღირსთა მამათა ჩუენთა ისაკისი, დალმატისი და ფავსტისი (163v).
ალილუა.
- დ.** წმიდათა შუდთა ყრმათა ეფესელთად (163v).
ალილუა.
- ე.** წინა დღე საუფლოვსა ფერისცვალებისად. და წმიდისა მოწამისა ევსელნისი (163v).
ლიტანიისად დ: „ქრისტეს ფერისცვალებასა მივეგებნეთ სურვილით“ (ტექსტი).
- ვ.** ფერისცვალებად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი (164r).
თვით: „იხილეს მეუფებად შენი ღმრთიერბი“ (ტექსტი);
ლიტანიისად გ: „მთასა ზედა ფერი იცვალე“ (ტექსტი).
- ზ.** წმიდისა მოღუანე მოწამისა დომენტისი (164r).
ლიტანიისად: „საქმით გამოსჩნდი მართლმადიდებლობისადთა ყოველივე წვალებად დაშრიტე“ (ტექსტი);
- ქ.** წმიდისა ემმელიანე კვბიკელ აღმსარებელისად და მთავარეპისკოპოსისად (164r).
- თ.** წმიდისა მოციქულისა მატათადისი (164r).
- ი.** წმიდისა ლავრენტი მთავარდიაკონისად (164r).
- ია.** წმიდისა მღდელმოწამისა ევპოლოდისი (164r).
- იბ.** წმიდისა მოწამისა ფოტისი და წმიდისა ანიკიტესი (164r).
- იგ.** ღირსისა მაქსიმე აღმსარებელისად (164r).
- იღ.** წინა დ[ლ]ე ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობლისად და ჳსენებად წმიდისა წინაგსწარმეტყუელისა მიქიადისი (164r).
ლიტანიისად: „ერნო, გიხაროდენ და სარწმუნოებით“ (ტექსტი).
- იე.** დაძინებად უფროვსად დიდებულისა ღმრთისმშობელისად (164r-164v).
„მიეჰბად“. – „ყოვლად წმიდად სძალი“ (ტექსტი);
„შენ უგეშათესო“. – 1) „დღესასწაულსა შენსა, ყოვლად უბინოო“ (ტექსტი); 2) „ეტლ ექმნა მარიამ ცეცხლსა“ (ტექსტი);
თვით: „დღეს ბჭედ იგი ზეცისად და კარავი სინამდისად მიიცვალეზის ზეცისა იერუსალიმსა“ (ტექსტი);
ლიტანიისად: „შობასა ქალწულებად დაიმარხე“ (ტექსტი);
- ივ.** წმიდისა მოწამისა დიომიდესი (164v).
- იზ.** წმიდისა მოწამისა მირონისი (164v).

⁷² ნიკანორ] ნიკარონ.

- იქ.** წმიდისა მოწამისა ფლოროდისი და ლავროდისი (164v).
- ით.** წმიდათა მოწამეთა ანდრია სტრატილატისაჲ და მის თანა ორ ათას ხუთას ოთხმოცდაათყამეტოჲ (164v).
- კ.** წმიდისა და დიდებულისა წინაგწარმეტყუელისა სამოელისი (164v).
ლიტანიისაჲ: „წინაგწარმეტყუელისა შენისა, უფალო“.
- კა.** წმიდისა მოციქულისა დიოდისი (164v).
- კბ.** წმიდისა მოწამისა ალათონიკესი (164v).
- კგ.** წმიდისა მოწამისა ლუკიოდისი (164v).
ამას ღღესა წარიგზავნების ღღესასწაული.
- კდ.** წმიდისა მღღელმონამისა ევტვქი მოწაფისა წმიდისა იოვანე ღმრთისმეტყუელისაჲ (164v).
[ლიტანიისაჲ:] „საქმიო“.
- კე.** აღმოყვანებაჲ ნაწილთა წმიდისა მოციქულისა ბარნაბაჲსთა და ჳსენებაჲ წმიდისა მოციქულისა ტიტესი (165r).
ლიტანიისაჲ: „მოციქულნო წმიდანო“.
- კვ.** წმიდათა მოწამეთა ანდრიაჲ და ნატალიაჲსი (165r).
[ლიტანიისაჲ:] „მოწამეთა შენთა, უფალო“.
- კზ.** ღირსისა მამისა ჩუენისა პიმენისი (165r).
ლიტანიისაჲ: „ნაკადულითა“.
- კჳ.** წმიდისა მამისა ჩუენისა მოსე ეთიოპელისაჲ (165r).
ლიტანიისაჲ: „უდაბნოჲსა“.
- კთ.** თავისკუეთაჲ წმიდისა და დიდებულისა წინაგწარმეტყუელისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოვანესი (165r-166r).
„რომელმან სისხლი“. – 1) „სჯულისათჳს ღმრთისა უბიწო თავი შენი“ (ტექსტი); 2) „წინაგწარმეტყუელსა და მარტულსა და ქადაგსა“ (ტექსტი);
„მიგზაძვი“. – „უსჯულოთა მათთჳს“ (ტექსტი);
„ალიმაღლენით“. – 1) „შობისა რაჲ სერი უსჯულოჲ შეჳმზადა“ (ტექსტი); 2) „როკვიდა მოწაფე მტრისაჲ“ (ტექსტი);
„ღღეს მჯღო“. – „კუალად შუოთობს ჳეროღია“ (ტექსტი);
ლიტანიისაჲ: „წინამორბედისა დიდებული თავის კუეთაჲ“ (ტექსტი).
- ლ.** წმიდათა მამათმთავართა ალექსანდრე, იოვანე და პავლე ახლისაჲ (166r).
ლიტანიისაჲ: „ჳსენებაჲ მართლისაჲ ქებით აღსრულების“ (ტექსტი);
„ღმერთო მამათა ჩ“.
- ლა.** დადებაჲ სარტყლისაჲ ყოვლად დიდებულისა ღმრთისმშობელისაჲ ხალკუჳრატისა (166r).
ლიტანიისაჲ დ გუერდი: „ღმრთისმშობელო ქალწულო, კაცთა მფარველო, სამოსელი და სარტყელი უხრწნელისა გუამისა შენსაჲ მტკიცედ მცველად მოსცენ ქალაქსა შენსა, რომელნი-იგი უთესლოჲსა შობისა შენისა მიერ განუხრწნელად ჳკიან მარადის, რამეთუ შენ ზედა ბუნებასა მოუძღურდეს და ჟამნიცა, ამას გვედრებით: მშჳდობაჲ სოფელსა მონიჭე და სულთა ჩუენთა დიდი წყალობაჲ“.
- შენიშვნები:** 1. საეკლესიო კალენდარში თვეთა რიყხვები აშიებზეა გატანილი გადამწერის ხელით. მათი დიდი უმრავლესობა დაკარგულია რესტავრაციის დროს ფურცლების კიდეების ჩამოჭრის გამო.
2. „ჳელსუნაქსარის“ მოსახსენებლები, ძირითადად, მისდევს საბაწმიდური ტიპიკონის არსენ იყალთოელისეულ თარგმანს (H-1349, Sin. 83, Jer. 146, Jer. 150), თუმცა რამდენიმე ადგილას ფიქსირდება გიორგი მთაწმიდელის „თვენისა“ და სანელიწლო სამოციქულოს კალენდრის (Sin. 10) კვალი.
3. სტიქარონთა ტექსტებს ლიტერატურული წყაროს (უმთავრესად, გიორგი მთაწმიდელის „თვენის“) მსგავსად, აშიებზე მიწერილი აქვს ავტორებისა და მთარგმნელების სახელები: კჳპრიანე (114v, 135v); გიორგი (115r); კჳრილე (131v); თეოდორიტე (119v, 135v); ლეონტი (123r); ანატოლე (129v, 139v); ეფრემ თარგ. (123r); იოვანე (138r, 140v); თეოფილე (125r); არსენი (127v); სერგი (115v); გერმანოს (115v, 117r, 119r, 121v, 122v, 130v, 132r, 135r, 143v); ეფრემი (115v, 121v, 130v, 136v); ლეონ (117v, 118r); ანდრია (118r, 120r, 121v, 125r, 132r); თეოფანე (118v, 119r). ამ სახელთა დიდი ნაწილი კალიგრაფს ჳვრის გადასახვის ფორმაში აქვს მოქცეული, მაგალითად, ზემოდან ქვემოთ წერია: „გერმან“, „რ“-ს მარცხნივ და მარჯვნივ – „ო“ და „ს“; ასევეა ვიზუალიზებული სხვა სახე-ლები: სერ-გი; ანდრ-ია და ა. შ.

24. თუესა სეკდენბერსა რვასა, გალობანი წმიდისა ღმრთისმშობელისა შობისანი. უგალობდითა. ჳმად ბ. „უგალობდეთ უფალსა“. – მოვედით მორწმუნენო... 166r-167v.
შენიშვნა: 1. ტექსტს ახლავს **გადამწერის ანდერძი** (ტექსტის ხელით): „ქრისტე, შეიწყალე ბასილი“ (166r).
 2. „გალობათა“ ტექსტი გამოცემულია გიორგი მთაწმიდელის „თვენი“ მიხედვით (**თვენი 2007: 143-146**).
25. გალობანი წმიდისა იოვანე ოქროპირისაჲ. ღგუერდი. „სიღრმე მენამულისაჲ“ – ბარძიმი მძლავრებისაჲ, რომელი ვითარცა... 167v-169v.
შენიშვნა: იოანე ოქროპირის (14 სექტემბერი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“. ავტორი – კოსტანტი კეფალა. გამოცემულია (**თვენი 2007: 247-352**).
26. გალობანი წმიდისა გიორგისნი. ჳმად ბ. „ბუნებაჲ წყლისა“ – კრავი იგი უბიწოდ... 169v-172r.
შენიშვნა: წმინდა გიორგის (3 ნოემბერი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“. ავტორი – კოსტანტი კეფალა (**აღწერილობა 1979: 178**).
27. გალობანი ტაძრად მიყვანებისათჳს. ღ. „ზღუად უვალი“ – სიბრძნისა მის საღმრთოჲსა... 172r-174r.
შენიშვნა: ყოვლადწმიდა ღვლისმშობლის ტაძრად მიყვანების (3 ნოემბერი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (Sin. 2, 9r-10v; **აღწერილობა 1979: 184**).
28. გალობანი ქრისტეს შობისანი. ა. – ქრისტეს შობასა ვადიდებდეთ... 174r-175v.
შენიშვნა: ქრისტეშობის (25 დეკემბერი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (**აღწერილობა 1979: 197**).
29. გალობანი წმიდისა ბასილისნი. ჳმად ბ. „განალო“. – ანგელოზთა სწორსა ცხორებითა... 175v-178v.
შენიშვნა: წმ. ბასილის (1 იანვარი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“.
30. გალობანი განცხადებისანი. „განალო“. – ადამ განხრწნილი განაახლა ღღეს... 180r-181v.
შენიშვნა: ნათლისღების ღღესასწაულის (6 იანვარი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“.
31. გალობანი მიგებებისანი. „უქმი ქუეყ“. – ზეცითა ცორიეს ღწრუბელთა 180r-181v.
შენიშვნა: მიგებების ღღესასწაულის (2 თებერვალი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“.
32. გალობანი ხარებისანი. – აღვადო პირი ჩემი და აღავსენ იგი სულითა... 181v-183v.
შენიშვნა: ხარების (25 მარტი) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (**აღწერილობა 1979: 205**).
33. გალობანი ფერისცვალებისანი. ჳმად ღ. „მწყობრი იჭრუსალიმელთაჲ“. – ჰრქუა ქრისტემან საყუარელთა თჳსთა... 183v-185r.
შენიშვნა: ფერისცვალების (6 აგვისტო) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (**აღწერილობა 1979: 221**).
34. გალობანი მარიამობისანი. „ბუნება იგი“. – პირად-პირადად შემკობილმან მან... 185r-186v.
შენიშვნა: მარიამობის ღღესასწაულის (15 აგვისტო) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“.
35. გალობანი თავისკუეთისანი. „ზღუად მენამული“. – მადლთა ტაკუკნი მდიდრად აღივსნა... 186v-188v.
შენიშვნა: იოანე ნათლისმცემლის თავისკვეთის (29 აგვისტო) ჰიმნოგრაფიული კანონი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“.
36. გალობანი სინანულისანი თქუმულნი დავით მეფისანი. „წამისყოფი“. – რომლისაჲა წინაშე ქედდადრეკილ არს... 188v-191r.

შენიშვნა: დავით აღმაშენებლის „გალობანი სინანულისანი“ არაერთხელ გამოიცა. ტექსტის ბოლო კრიტიკული გამოცემები ეკუთვნით ზ. ჭავჭავაძეს (ჭავჭავაძე 1993) და ლ. გრიგოლაშვილს (გრიგოლაშვილი 2005). ორივე გამოცემაში გამოყენებულია A-85 ხელნაწერი.

37. ასეულნი იამბიკოთანი წმიდისა გრიგოლი ღმრთისმეტყუელისანი. – გრიგოლის ვარ მე ტკივილთა ნამუშავევ... 191r-197v.

შენიშვნა: საგალობლის მთარგმნელი ეფრემ მცირეა. ტექსტი გამოაქვეყნა ს. ყუბანეიშვილმა (ქრესტომათია 1946: 365-372). გამოცემაში გამოყენებულია A-85 ხელნაწერი.

38. სეკდემბერისა დღეთა ათოცობასა სთორმეტ-სთორმეტობს უამები დღე დამეთა. – 197v-201r.

შენიშვნა: სექტემბერ-იანვრის იამბიკური სვინაქსარი ქრისტეფორე მითილინელის ანალოგიური საგალობლის მიბაძვითაა დაწერილი იოანე პეტრინის მიერ (კეკელიძე 1980: 289). იამბიკური სვინაქსარის პეტრინისეული ნაწილი გამოცემულია (კუკავა 1978).

39. ოკდონბრის ერთ და სამათობასა. დღისანი ერთლამისანი სამუამნი. – ერთსა მნათლველი ჰავლესი ანანია... 201r-203v.

40. ნოენბერსა დღეთა სამგზის [ათ... – ორობად ძმათა უვერცხლ-ქრთამოდ... 203v-206v.

41. დეკნბრისა დღეთა... ოცდაათ მზისა... – ნაომ ნინეცსა წარწყმედასა მიუთხრობს... 206v-210r.

42. იანვრისა მთენნი. სამგზის ათდა ერთ მთენთად, ოთხმეტე მლამთად, სამ მეთ მნამები. – ჩჩვლებრ დაცუეთად... 210r-213v.

43. იბაკონი მარხვათა და ზატიკოთანი (213v-215r).

[ადამის ექსორიობისად]. „არად დააკლდი“. – უსწავლელთა მსწავლელო და სიბრძნისა მომცემელო, და გლახაკთა ჯელისამწყრობელო, ქრისტე, განამტკიცე და განაბრწყინვე გული ჩემი, და მომეც მე სიტყუად, სიტყუა ღმრთისაო, რადთა ღმობიერად გილადადებდე: მ მრავალმონყალეო, შემინყალე მე დაცემული ესე.

წინაშე სამოთხესა მას ფუფუნებისასა დაჭდა ადამ ოდესმე და მწარედ გოდებდა და ჯელითა იცემდა მკერდსა თვსსა, დაილტობოდა იგი ღუარითა ცრემლთადათა და ღმობილი ტკივნეულად იტყოდა: ვაჟმე სანყალობელსა, შემინყალე, ქრისტე, მრავალმონყალე!

სარწმუნოებად ქრისტესი, ვითარცა ჯაჭვ, შეიმოსე, მ მრავალმოღუანეო თეოდორე, შინაგან გულსა შენსა და წინააღმდეგომნი ძალნი დააკუეთენ, და დასცენ ბომონნი, და ვითარცა უძლეველი მწედარი, გვრგვნითა შეიმკვე, საუკუნოდთა მალლით გარდამო.

ჰატიოსანისა ჯუარისა შენისა დიდებულსა ძელსა თაყუანის-ვსცემთ მწურვალედ, ყოვლად ძლიერო ქრისტე ღმერთო ჩუენო, და გვევდრებით, რომელი მას ზედა ჩუენთვს დაემტყუალე და ადამ კუალად-აგე მუნვე სამოთხედ, მის მიერ გუაცხოვნენ ჩუენ, მეოხებითა ღმრთისმშობელისადათა.

„მჯდომარე“. – მოსლვითა თვსითა ყოველთა მეუფემან გოდებად იგი მართადსა და მარიამისი მყის სიხარულევან-ყო და აღადგინა იგი მკუდრეთით, ან განვიცადოთ საკვრველი საკვრველებათა, ვითარ უსულოდ მყის სულიერად იხილვა, რამეთუ ჯმად რად საღმრთოდ ჯოჯოხეთად შთავიდა, შეაძრუნა და შეფქვნა ბჭენი მისნი და სიკუდილი მოკლა და მკუდარი ცხოველ-ყო და აღმოიყვანა ქრისტემან ღმერთმან, რომელსა აქეს დიდი წყალობად საუკუნითგან ჩუენთვს.

„არად დააკლ“. – ზეცათა შინა საყდართა, კიცუსა ქუეყანასა ზედა მჯდომარემან, ქრისტე ღმერთო ჩუენო, ანგელოზთა დღეს და ყრმათა გალობად ზოგად შეინირე, რომელნი გალობდეს: კურთხეულ ხარ, რომელი მოხუედ ცხოვრებად და განახლებად, მქსნელო ადამისსა, ვითარცა კაცთმოყვარე ხარ.

საიდუმლოთა ვნებათა შენთა მგალობელნი, ქრისტე, ნათელითა შენითა წმიდა გუყვენ ვნებათაგან და გვქსნენ ცოდებათგან, ყოვლად ძლიერო, და ყოვლადვე გუფარვედ მალლითა შენითა და ღირს-გუყვენ მკვდრ-ყოფად სასუფეველსა შენსა ღმრთიებრწყინვალესა, ვითარცა მხოლოდ კაცთმოყვარე ხარ.

მ მეუფეო მაღალო, ღმერთო ყოვლისა მოყვარებელო, ბრძენთა მათ ქალწულთა სიხარულსა ღირს-მყავ უღირსი ესე, ვითარცა ღმერთ ხარ და ყოვლად უხრწნელსა მას შენსა სასძლოსა შემოყვანი მათ თანა და მომმადლე წყალობითა შენითა გვრგვნი დაუჭნობელი.

„მჯდომარე“. – ქრისტე, რომელმან ცრემლნი მეძვისანი და სიტყუანი მისნი წადიერებით თქემულნი წყალობით შეინირენ, შეინირე ჩუენიცა, მრავალმონყალე, ვედრებად და მაღლი შენი მომმადლე და განბანე მწიკული სულისა

ჩემისად და ნაბრძოლნი გულისა ჩემისანი განმზიდენ და სულნელ-მყავ მიპრონთა შენთა მიერ და ღირს-მყავ, სახიერ, დაუდუმებელად დიდებასა შენსა სულთა და ჯორცთა ჩუენთა მკურნალო, ქველისმოქმედო უფალო, დიდებაჲ შენდა! „არად დააკლდი“. – მიიღო პური ჯელთა შინა განმცემელმან იუდა ჯელთაგან დამბადებელისათა, რომელმან ჯელითა შექმნა ადამი, და მერმე მანჰმარტნა, და მოიღო ფასი მოძღუერისა და ღმრთისა მზაკვარმან, და არა შეიგონა, არამედ ეგო უკურნებელად.

რომელი ჯუარს-ეცუა ჩუენთჳს, მოვედით ერნო, უგალობდეთ მას. იხილა იგი მარიამ ჯუარსა ზედა და თქუა: დაღაცათუ ჯუარსა ზედა გიხილე, შენ ხარ ძე ჩემი და ღმერთი ჩემი ყოვლადძლიერი, კაცთმოყუარე და მაცხოვარი.

„მჯდომარე“. – რომელმან დაჰჴმნა უფსკრულნი, მკუდრად იხილვების და მურიტა და ალოფთა შემურვილი, საფლავსა დაიდების წარგრაგნილი სუდართა, ვითარცა მკუდარი, უკუდავების მომცემელი, და დედანი ნელსაცხებლის მიმღებელნი საფლავსა მისსა ზედა გოდებით დაღადებენ: ესე არს დღე უფროვსად კურთხეული შაბათისად წმიდად, რომელსა ქრისტესა ღმერთსა, ვითარცა რად ძილისაგან, აღდგომად ჰნებაჲს საფლავისაგან მესამესა დღესა.

„არად დააკლდი“. – დაღაცათუ ნებისთ თჳსით საფლავად შთაჴედ, უკუდაო, არამედ ჯოჯოხეთისა იგი ძალი დაარღვე და აღდეგ, ვითარცა მძლჴ. ქრისტე ღმერთო, ხოლო მენელსაცხებლეთა დედათა ხარებაჲ მიჰმადლე და მოციქულთა მჴდობად მიანიჴე, რომელმან დაცემულთა მიეც ცხორებაჲ.

გამომეძიებელითა მარჯუენითა გუერდი შენი ცხოველსმყოფელი განიხილა თომა, ქრისტე ღმერთო, შე-რად-ხუედ კართა დახშულთა, და სხუათა მათ თანა მოციქულთა ჴმა-ყო: შენ ხარ უფალი და ღმერთი ჩემი, და დიდებაჲ და ქებაჲ აღდგომისა შენისა, ყოვლადძლიერო.

ნელსაცხებლის მიმღებელთა „გიხაროდენი“ მიაგებე, და გოდებაჲ პირველისა დედისად ევადსი სიხარულად გარდასცვალე აღდგომითა შენითა, ქრისტე ღმერთო ჩუენო, და მოციქულთა ხარებაჲ უბრძანე, ხოლო იგინი ჴმობდეს: მჴსნელი ჩუენი აღდგა საფლავისაგან.

სული ჩემი, მეუფეო, ყოველთა ცოდვათა მიერ და უჴეროთა ვნებათაგან განრღუეული აღადგინე საღმრთოთა მოძღურებითა შენითა, ვითარცა ოდემე განრღუეული იგი, რადთა ვლადატყო ცხოვნებულმან: ქრისტე მრავალნმოყალე, მომეც კურნებაჲ და შემინყალე მე.

„სული მცხორებ“. – მოვიდა დღეს ჴურღმულად სამარიტელი და მოძღურებითა მჴსნელისადთა მორწმუნე იჴმნა და წელითა სიბრძნისადთა მდიდრად დაითრო ყოვლად ქებული იგი, ვინადჲა გამოჩნდა მოძღურად ბრწყინვალედ უმეცართა და სასუფეველი ცათად დაიმკვდრა მან.

„არად დააკლდი“. – თუალითა სულიერითა დაბრმობილი, ქრისტე ღმერთო, შენდა მოვივლტი, ვითარცა შობითგან ბრმაჲ იგი, სინანულთ გილადადებ, რომელი-ეგე ხარ ნათელი უსაზღვროდ და თუალთშეუდგამი დაბნელებულთად, განანათლენ სულისა ჩემისა თუალნი და შემინყალე მე.

სრულ-ჴყავ რად ცხორებაჲ ჩუენი, და ზეცისათა შეაერთენ ქუეყანისანი, აჰმადლდი დიდებით, რომელი არანიხად განეშორები, მჴსნელო, არამედ ჰგვი განუშორებელად, და ეტყოდე საყუარელთა მათ შენთა: მე მხოლოდ ვარ თქუენ თანა, და ვერვინ შემძლებელ არს ვნებად თქუენდა.

რაჴამს იგი გარდამოჴდა და ენანი შეურინა, მიმოდამყვნა მაღალმან ნათესაენი, ხოლო აწ, რაჴამს ცეცხლისა ენანი განუყვნა, ერთბამად მიიყვანნა იგი[ნი]; ამისთჳსცა ერთობით ვადიდებთ სულსა ყოვლადწმიდასა, თანასწორსა მამისა და ძისასა.

სოფლისა შემოქმედისა პირველად ნაყოფად, მჴსნელო, შესწირავს სოფელი მხნეთა მონამეთა შენდა და გევედრების: მათითა ოხითა მჴდობად მოჰმადლე ეკლესიასა და ერსა და ქალაქსა და სოფელსა შენსა და იჴსნენ ყოვლისაგან ჴირისა ვედრებითა ღმრთისმშობელისადთა.

შენიშვნა: იბაკოთა ავტორი რომანოზ მელოდოსია. თარგმანი ეკუთვნის გიორგი მთაწმიდელს. იბაკონი შეტანილია Paris-5 ხელნაწერში (ხაჩიძე 2018: 133-163).

44. ოხითანი მარხვათა და ზატიკათანი (215r-216r).

1) ჴმად **ბ:** უხრწნელსა ხატსა შენსა თაყუანისცემთ, ქველისმოქმედ, და გევედრებით შენდობასა ცოდვათა ჩუენთასა, ქრისტე ღმერთო, განზრახვით სათნო-იყავ აღსლუვად ჴუარსა ზედა, რადთა იჴსნე, რომელი შენ შეჰქმენ, მონებისაგან მტერისა, ვინად მაღლობით გილადადებთ: სიხარულითა აღმავსენ ყოველნი, ვითარ მაცხოვარმან ჩუენმან, მოსრულმან ცხორებად სოფლისა. უფალო, დიდებაჲ შენდა!⁷³

2) **ღ** გუერდი: ბრძანებული ჩემდა საიდუმლოდ გულისჴმა-ვყო გონიერად და მეყსეულად კარვად იოსებისსა მოიწია უჴორცოვ, და ეტყოდა უჴორწინებელსა: რომელმან სიმდაბლით ცანი მოსდრიკნა, ყოვლითურთ

⁷³ დიდმარხვის პირველი კვირაიკის (მართლმადიდებლობის ზეიმის) ლიტანიისად. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 341). შდრ.: Paris 5, 229r.

უცვალელებლად შენ შორის დატეხილ იქმნების, რომელსა ვხედავ მუცელსა შენსა მონისა ხატითა და განცვზრდები და გიღაღადებ შენ: გიხაროდენ, სძალო უსძლოო⁷⁴.

3) ჯამა ა: ყოველთა აღდგომასა პირველ ვნებისა შენისასა მოასწავებდი, ამისთვსა მეგობარი შენი ლაზარე მკურნალობით აღადგინე, ქრისტე ღმერთო, რომლისათვის ჩვენცა, ვითარცა შეილნი ებრაელთანი, შეგწირავთ შენდა ძლევისა გალობასა, რომელმან დასთრგუნე სიკუდილი: ოსანა მაღალთა შინა, კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისადა⁷⁵.

4) ჯამა დ: დაფლულნი შენ თანა ნათლის-ღებითა, ქრისტე, ღმერთო ჩვენო, უკუდავსა ცხოვრებასა ღირს-ვიქმნენით აღდგომითა შენითა და გალობით ვღაღადებთ: ოსანა მაღალთა შინა, კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისადა⁷⁶.

5) დ გუერდი: რაჟამს დიდებულნი მონაფენი საბანელსა მას სერობისასა განათლდებოდეს, მაშინ უშუულოდ იუდა ვეცხლისმოყვარებისა სენითა დაბნელდებოდა და უსჯულოთა მსაჯულოთა შენ, მართალსა მსაჯულსა, მიგცემდა. იხილეთ, მ შორწმუნენო, ტრფილი იგი ვერცხლისად, რომელმან მისთვის შიშთვლ-იბა. და ივლტოდეთ უძღებისა მისგანს სენისა, რომელმან მოძღუარსა ზედა თვსსა ესევეთარი იკადრა. არამედ, რომელმან ყოველივე სიბრძნით განაგენ, [კაცთ-მოყუარე] ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!⁷⁷

6) გ გუერდი: დაბეჭდულით საფლავით ცხოვრებად აღმობრწყინდი, ქრისტე ღმერთო, და კართა ხშულთა მონაფეთა წარმოუდევ ყოველთა აღდგომაი, და სული შენი წრფელი მათ მიერ ჩვენ შორის განაახლე დიდთა შენითა წყალობითა⁷⁸.

7) ბ: შენიერმან იოსებ ძელისაგან გარდამოჰჰსნა უხრწნელი გუამი შენნი ქრისტე, და ამრენაკითა წმიდითა წარპგრაგნა და სურნელებითა შენითა შემურვილი, ახალსა საფლავსა დაგდვა, არამედ მესამესა დღესა აღსდევ, უფალო, და მოანიჭე სოფელსა დიდი წყალობად⁷⁹.

8) დ გუერდი: განზოგებასა დღესასწაულისასა წყურიელი სული ჩემი მცნებათა შენთა წყლითა განაგრილე, რამეთუ შენ ყოველთა უღაღადე, მაცხოვარო ჩვენო: რომელსა სწყუროდის, მოვედინ ჩემდა და სუემდინ, წყაროო ცხოვრებისა ჩვენისაო, ქრისტე ღმერთო, დიდებად შენდა!⁸⁰

9) დ: აჰმალღი დიდებით, ქრისტე ღმერთო ჩვენო, და მხიარულ ჰყვენ მონაფენი აღთქმითა მით სულისა წმიდისადა, განამტკიცენ რად იგინი კურთხევიითა მით, რამეთუ შენ ხარ ძე ღმრთისად, მესწნელი სოფლისად⁸¹.

10) დ გუერდი: უფროჲსად დიდებულ ხარ შენ, ქრისტე, ღმერთო ჩვენო, რომელმან მნათობად ქუეყანასა ზედა მამანი ჩვენნი დააფუძნენ, და მათ მიერ ჭეშმარიტისა სარწმუნოებისა მიმართ ჩვენ ყოველთა წარგვმართე, მრავალმწოყალო, დიდებად შენდა⁸².

11) დ გუერდი: კურთხეულ ხარ შენ, ქრისტე ღმერთო ჩვენო, რომელმან ყოვლად ბრძენნი მეთევზერნი გამოაჩინენ, მიჰფინე რად მათ ზედა ყოვლადწმიდად სული შენი, და მათ მიერ ყოველი სოფელი მოინადირე, კაცთმოყუარე, დიდებად შენდა!⁸³

12) დ: ყოვლისა სოფლისა წამებულთა მონაფეთა შენთა სისხლნი, ვითარცა პორფირი და ბისონი ჰმოსიეს ეკლესიასა და მათ მიერ გიღაღადებთ: ქრისტე ღმერთო ჩვენო, მშვიდობად სოფელსა მოანიჭე და სულთა ჩვენთა დიდი წყალობად⁸⁴.

45. გ ა მ ო ა ვ ლ ი ნ ე ნ ი ს ა მ ა რ ა დ ი ს ო ნ ი (216r-217r).

⁷⁴ „დიდ სვინაქსარი“ არ არის შეტანილი. მითითებულია შიო-მღვიმის ტიპიკონში: შაბათსა მეხეთისა კვრეულისასა... დასდებელი დ გუერდი: „ბძანებული ჩემდა საიღუმლოდ...“ (ტიპიკონი 2005: 114).

⁷⁵ დიდმარხვის მეექვსე შაბათის (ლაზარეს აღდგინების) ოხითად. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 345);

⁷⁶ ბზობის ლიტანიისად. გამოცემულია (შდრ.: დიდი სვინაქსარი 2018: 346). შეტანილია „მარხვანის“ ეფრემ მცირისეულ რედაქციაში (Paris 5, 255r).

⁷⁷ დიდი ხუთშაბათის დასდებელი (შდრ.: დიდი სვინაქსარი 2018: 348-349);

⁷⁸ შდრ.: ახალკვირიაკის მეორე კვირიაკეს: „ცისკრად... „დაბეჭდულით საფლავით“; სამხრად... „დაბეჭდულით საფლავით“; ლიტანიისად: „დაბეჭდულით საფლავით“; ცისკრად ორშაბათსა ახალკვირიაკისასა... დიდებასა ზედა: „დაბეჭდულით საფლავით“ (დიდი სვინაქსარი 2018: 379-380).

⁷⁹ „წმიდასა და დიდსა შაბათსა ცისკრად „ღმერთი უფალსა“ ზედა, ჯამა ბ“. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 369-370).

⁸⁰ შუაშაბათის ოთხშაბათის ლიტანიისა (შდრ.: დიდი სვინაქსარი 2018: 385).

⁸¹ აღესვების მეექვსე ოთხშაბათის „ოხითად, ჯამა დ“. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 389).

⁸² აღესვების მეექვსე შაბათის „დიდებასა ზედა ჯამა დ გუერდი“. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 391).

⁸³ მარტვილის „სამხრად ოხითად, ჯამა დ გუერდი“. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 393).

⁸⁴ აღესვების მერვე (ყოველთა წმიდათა) კვირიაკის „დიდებასა ზედა ჯამა დ“. დაბეჭდილია (დიდი სვინაქსარი 2018: 400).

მოციქულისად. ჳმად ა. „რომელმან ცისა სამყა“. – მოწაფესა სიტყვასა და ქრისტეს მოციქულთა დიდებასა სულიერითა გალობითა დღეს შემოკრებულნი ესე ვაქებდეთ, რადთა ღმრთიერად ევდროს მაცხოვარსა სულთა ჩუენათჳს.

წინაგნარმეტყუელისად. მასვე ზედა. – ნუგეშინსმცემელისა სულისა საუნჯედ წმიდად იწოდე შენ და შორიელსა ვითარცა მახლობელსა ღირს იქმენ ხილვად, ყოვლად დიდებულო, რომლისა ჩუენცა ლოცვითა შენითა ზიარ-გუყვენ, წინაგნარმეტყუელო.

მონაშეთად. მასვე ზედა. – იხარებდინ ყოველნივე ეკლესიანი ღუანლისა მძლეთა მიერ, რომელთა ხედვენ სამყაროთა თჳსთა, ვითარცა რად მნათობთა მათ დიდთა განმანათლებლად სოფლისა ბრწყინვალეობითა ღუანლთა მათთადთა.

სხუად მონაშეთად. „მონაფენი რად“. ა გუერდი. – სისხლითა წამებისადთა შეჰლებე პორფირი და შეიმკვე, დიმიტრი, მონაშეთა შეუნიერებაო, და მეუფისა წარსდევ განბრწყინვებული. ვედრებად ჩუენთჳს ნუ დააცადებ, ღუანლით შემოსილო მჯნეო.

სხუად ბ გუერდი. „ჯუართა შენითა, ქრისტე“ – მაქებელსა სიმჯნეთა მათ შენთასა, ყოვლად ნეტარო გიორგი, შემსხმელსა ამას ახოვნებათა მათ შენთასა მფარველ მექმენ, ქრისტეს მონაშეო.

სასოებასა ჩემსა შენდა მიმართ დავსდებ, უბიწოო ქალწულო და გვევდრები, მფარველ მექმენ მონასა შენსა, დედაო ქრისტეს მჯსნელისაო.

მღღელთმოდღუართად, [ჳმად ა]. „რომელმან ცისა სამყაროდ“. – ებან სულისა წმიდისა იქმენ შენ, მღღელთმოდღუარო დიდებულო და საღმრთოდ იგი სამწყსოდ ქრისტესი დაჰმწყსი ჯეროვნად, რომლისათჳსა ვედრებასა ნუ დააცადებ, რადთა ვიჴსნნეთ ლოცვითა შენითა.

მამისად. მასვე ზედა. – მორწმუნეთა ეკლესიად სულიერად იხარებდინ ჴსენებასა ნეტარისა ამის მოღუანისასა და წლითი წლად დღესასწაულობდინ, ვითარცა-რად სიმდიდრისათჳს და მოღუანისა წინაშე ღმრთისა.

მასვე ზედა. – ხატებისა შენისა დაცვად გნადოდა მოუწყლველად, ღმერთშემოსილო, ამისთჳსცა განეშორე და ივლტოდე და უვალთა უდაბნოთა ჰმოქალაქობდ მსგავსად ანგელოზთა. ონოფრი, მეოხ-გუეყავ სულთა ჩუენათჳს.

მასვე ზედა. **მღღელმონამისად.** – სამღღელოდ იგი კუართი შენი სისხლითა მენამულ ჰყავ და მღღელმონამედ გამოსჩდი, მამო სანატრელო, და ანგელოზთა თანა იხარებ. სოფლისათჳს მეოხ-იყავ წინაშე სამებისა წმიდისა.

დედათა მონაშეთად. [ჳმად ა]. „რომელმან ცისა სამყა“. – ვითარცა ზეცისა სიძისა დანინდებული, ქალწულო სანატრელო, ზეცისა ქორწილსა შესლვად ღირს იქმენ ხუთთა მათ თანა ბრძენთა ქალწულთა, რომელთა თანა პატივ-გცემთ, დაგვფარენ განსაცდელთაგან.

ღმრთისმშობლისანი. ა გუერდი. „მონაფენი რად“. – შემდგომად ღმრთისა მოგიგებთ მფარველად და შემწედ, უბიწოო ქალწულო, ვითარცა კაცთა არსებისა შეერთებულისა ღმრთის მშობელსა. მას ევდრე ჩუენთჳს დაუცხრომელად, რადთა აცხოვნეს სულნი ჩუენნი.

კილობასა ოქროხასა და სასანთლესა და ტაბლასა და ტაკუკსა საღმრთოხსა მანანაქსასა ქუეყანისა ნაშობნი უგალობდეთ, ვითარცა ზეშთა ბუნებისა მშობელსა ღმრთისა და მეუფისასა.

განაკვრევს ყოველსავე გონებასა შობად შენი, ქალწულო, რამეთუ უამიერად უჟამოდ ჰმევ უთესლოდ. მ საკვრველი, ვითარ ცეცხლი ღმრთეებისად იტვრთე და არა შეინუ, საყდარო ღმრთისაო ცეცხლის ფერო.

[სხუანიცა, ჳმად ა]. „რომელმან ცისა სამყარ“. – აღმოსავალო მზისაო, გამომიბრწყინე ნათელი სინანულისად, რადთა მეცა განვიბანო მწიკული ცოდვისად სულისაგან ჩემისა. მ ყოვლად წმიდაო ქალწულო, ცოდვილთა შესავედრებლო.

ძლიერსა საფარველსა შენსა მტერისა მზაკუვარებათაგან, უბიწოო, დაგვცვენ ყოველნი მონანი შენნი უვნებელად და შეუხებელად, რომელთა შენ მხოლოდ მოგვგიე შესავედრებელად ჭირსა შინა.

გამოავლინენი სატფურებისანი. [ჳმად ბ]. „დედანო, ყუ“. – სატფურებისა კრებასა ტაძრისა შენისასა, კაცთმოყუარე, უგალობთ საღმრთოსა და საშინელსა სახელსა შენსა, მხოლოდმობილო სიტყუაო ღმრთისაო, თანდაუსაბამოო და ბრწყინვალეობაო, სული წმიდად შენი სახიერი გარდამოავლინე, მრავალმონწყალეო, თაყუანისმცემელთა ზედა შენთა.

შენიშვნა: „გამოავლინენი სამარადისონი“ გამოცემულია (დიდი სვინაქსარი 2018: 455-458; ტიპიკონი 2005: 156-157).

45ა. წ მ ი დ ა ა რ ს ნ ი (217r-219r).

ჳმად ა. – ჴორციელთა სახითა უჴორცოთა მათ ძაღთა, საცნაურისა და უსხეულოხსა გონებისა მიმართ ამაღლებულთა და სამგზის წმიდითა გალობითა სამგუამოვანისა ღმრთეებისა ბრწყინვალეობით განათლებულთა ქეროვიმთაებრ ღალადყოფით და ვთქუათ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ, შენ, ღმერთო ჩუენო, ღმრთისმშობელისა მიერ შეგვწყალენ ჩუენ.

„ღმრთისმეტყველისა მიერ შეგვწყალებ ჩვენ“. – აღდგომილნი ძილისაგან შეგვივრდებით შენ, სახიერ, და ანგელოზთა გალობასა გილაღადებთ შენ, ძლიერო: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

დიდება აწ. ყოველთა თანა ზეცისა ძალთა ქეროვიმთაებრ მაღალთა შინა ღაღად-ვყოთ და სამწმიდაარსობისა გალობასა შევსწირავდეთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ჴმად ბ. „ღმრთისმეტყველისა მიერ“. – ზეცისა ძალთა მისგავსებულნი ქუეყანასა ზედა ძლევისა გალობასა შევსწირავთ შენდა, სახიერ, და ვიტყვით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

დაუბადებელი გონებაო, რომელი ყოველთა შემქმნელი ხარ, ბჭენი ჩვენნი აღახუენ, რადგან მიუთხრობდეთ ქებასა შენსა და ვიტყოდით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

შუა ლამესა აღდგომილნი ანგელოზთასა შევსწირავთ გალობასა, ქრისტე ღმერთო თანა მამით და სულით წმიდითურთ, წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ჴმად გ. – მამასა დაუსაბამოსა, ძესა თანადაუსაბამოსა, სულისა წმიდისა თანასამარადისოსა ღმრთეებასა, ერთსა, ქერუბიტაებრ უღაღადებთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

სამებაო ერთარსებაო და განუყოფელი, ერთარსებაო სამგუამოვანო და თანასამარადისო, შენ, ვითარცა ღმერთ ხარ, ანგელოზთა გალობასა გილაღადებთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

სამებაო, ერთარსებით ერთად თაყუანისცემულო, ერთარსებაო, სამგუამოვნებით დიდებულო, ყოველთა დამბადებელით ძლიერებით შენითურთ, ჩვენ, მოკუდავნი, ვიკადრებთ და ვღაღადებთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ჴმად დ. – დაუსაბამოსა შენსა მამასა და შენ, ქრისტე ღმერთო და ყოვლადწმიდასა სულსა შენსა, ქეროვიმთაებრ დიდებისმეტყველებად ვიკადრებთ და ვიტყვით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ვითარცა აწ წესნი ანგელოზთანი, ცათა შინა მდგომარენი, შიშით კაცნი ქუეყანასა ზედა ძლევისა გალობასა შევსწირავთ შენდა, სახიერ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ა [გუერდი]. – გალობისა ჟამსა და ლოცვისა ჟამსა ვედრებით უღაღადებთ მხოლოსა ღმერთსა ჩვენსა: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

გამოხატვით ვიკადრებთ საცნაურთა შენთა მსახურთასა, სამებაო დაუსაბამო, ბაგითა უღირსითა გილაღადებთ და ვიტყვით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ერთარსებასა სამგუამოვანსა, სამებასა ერთარსებასა ანგელოზთა თანა კაცნი თაყვანის-ვსცემდეთ და ვღაღადებდეთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ბ გუერდი. – უწორცოფთა პირებითა დაუცხრომელად დიდებისმეტყველებითა ექუს-ექუს-ფრთენი გიგალობენ შენ სამგზის წმიდასა გალობასა, ღმერთო ჩუენო, და ჩუენ, ქუეყანისანი, უღირსითა ბაგითა ქებასა შენდა შევსწირავთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

სამებასა ერთღმრთეებასა შეურევნელად შეერთებითა ერთარსებასა გვევდრებით და ანგელოზთა გალობასა გილაღადებთ ჩუენ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

წინაშე შენსა მდგომარენი შიშით ქეროვიმნი და განკვრევით და ძრწოლით სერაფიმნი სამგზის წმიდასა გალობასა შენდა შესწირვენ დაუღუმებელითა ჴმითა, რომელთა თანა ჩუენცა ცოდვილნი გილაღადებთ და ვიტყვით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

გ გუერდი. – მიუწოდმელისა ღმრთეებისა, ერთარსებისა სამებისა, სერაფიმთაებრ სამგზის წმიდასა გალობასა შევსწირავდეთ და შიშით უღაღადებდეთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

რომელი მაღლითა ძლიერებითა ქეროვიმთა ზედა განისუენებ დაღმრთეებისა დიდებითა ანგელოზთაგან თაყუანის-იცემები, შეიწირე ჩუენიცა ცოდვილთა სინანულით ღაღადებად: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ძალთა, რომელნი დგანან საშინელთა საყდართა შენთა წინაშე, ქრისტე ღმერთო, ჩუენ ქუეყანისანი ესე ვემსგავსებით მათ და მობაძავად მათდა ვიტყვით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

დ გუერდი. – შენ გიგალობენ ქეროვიმნი და სერაფიმნი და ჩუენ, ძილისაგან აღდგომილნი, ანგელოზთა გალობასა შევსწირავთ შენდა და ვიტყვით: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ზეცას გულნი გუქონედ და ანგელოზთასა და ანგელოზთასა მივემსგავსნეთ წესსა, შიშით თუალუხუავსა შეუვრდეთ და ძლევისასა ვღაღადებდეთ გალობასა: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ!

ხილვად შენდა ვერ იკადრებენ ქეროვიმნი, არამედ მფრინვალენი ჴმობენ ღაღადებით საღმრთოსა გალობასა სამწმიდაარსობისასა, რომელთა თანა ჩუენცა, ცოდვილნი, ვღაღადებთ: წმიდა ხარ! წმიდა ხარ! წმიდა ხარ შენ, უფალო ჩუენო!

ეტყოდა სიმეონ ღმრთისმშობელსა:

კურთხეულ ხარ შენ შორის დედათა და კურთხეულ არს ნაყოფი მუცლისა შენისა, ნათელო ჴეშმარიტო დაბნელებულთაო. შენ მამამთავარნი მოგასწავებდეს და წინაგწარმეტყველნი გაქებდეს და საიდუმლოთა შენთა

იტყოდეს, თაყუანისაცემულო ანგელოზთა და კაცთაო და შემაერთებელო ცათა და ქუეყანისაო, დიდებაო დედათაო და ზღუედო ქალწულთაო. ვინ არს ყრმად ესე იესუ, სადაგ-საგონებელი გუამი ესე ორბუნებად, ერთი სამგუამოვნებისად, ძეელი დღეთად დღენდელი, ცხებული უფლისად და მერმე კუალად მომავალი მსაჯული სიმართლისად, რომლისა საყდარი ესაია, ეზეკიელ და დანიელ შეძრწუნებით იხილეს, ხოლო მე ან შენ გიხილე, საყდარი ცხორებისად და საუკუნოვან სუფევისად, ოთხთა ცხოველთა უცხოველესი, ქერობინ-სერაბინთა უზემთაესი, წმიდასა ცათაგსა უწინარესი. სულსა შენსა განვიდეს მახვლი, ოდეს ძე შენი ძელსა დამსჯუალული იხილო, უმჯულოთა შორის ძვრისმოქმედთა ჯუარკუმული და დაფლული, ხოლო შემდგომად ცხოველი იხილო აღდგომილი და ამალღებელი ჯორცითა, ვინაჟა უჯორცოდ მოვიდა და კუალად მომავალ არს მსაჯული სიმართლისად, რომელიცა აღვიდა ღმერთი და კუალად სრული, ორითა ბუნებითა სრულითა, ორითა ნებითა და საქმითა, ხოლო ან მომეც მე მკლავთა რად შევეხო შეუხებელსა და განვიცადო მჴსნელი ისრაჴლისად და ამბორს უყო უჯრწნელთა ჯორცთა მისთა, ხოლო შენ იხარებ ანცა და ოდეს მიხუდე მისა, მეოხ გუეყავ, ცხორებისათჳს სულთა ჩუენთაგსა.

შენიშვნა: 1. „წმიდა არსთა“ თარგმანი ეკუთვნის გიორგი მთაწმიდელს (კრებული „ჟამნი“). A-85 ხელნაწარში ტექსტი შემოკლებულია. სრული ტექსტი დაცულია Jer. 127 (8v-17r) და Sin. 88 (5r-15r) ხელნაწარებში (აღწერილობა 1987: 197).

46. გამოავლინენი სამარადისონი **ქ**-თთავე ჴმათა ზედა (217r-219r).

ჴმად **ა**. – რომელმან ნათელი აღმოუბრწყინვე სოფელსა, სულნი ჩუენნი განწმიდენ ყოვლისაგან ცოდვისა ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან, მაცხოვარ, გუაცხოვნენ ჩუენ.

ჴმად **ბ**. – ნათლისა მომცემელო უფალო, გამოავლინე ნათელი შენი და განანათლენ გულნი ჩუენნი ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან და მაცხოვნენ ჩუენ.

ჴმად **გ**. – გამოავლინე ნათელი შენი, ქრისტე ღმერთო, და განანათლენ გულნი ჩუენნი ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან და გუაცხოვნენ ჩუენ.

ჴმად **დ**. – რომელმან ნათელი აღმოუბრწყინვე სოფელსა, ბნელსა შინა მყოფი სული ჩემი [იჴსენ] ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან, გარდამოავლინე ნათელი შენი და განგუანათლე, ქრისტე ღმერთო ჩემო, და გუაცხოვნენ ჩუენ.

ჴმად **ა** გუერდი. – ნათლისა მომცემელო უფალო, გამოავლინე ნათელი შენი და განანათლენ გულნი ჩუენნი ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან და მაცხოვნენ ჩუენ.

ჴმად **ბ** გუერდი. – ნათელი მონწყალებისა შენისა, ქრისტე ღმერთო ჩუენო, გარდამოავლინე ჩუენ ზედა და განანათლენ სულნი ჩუენნი ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან და შეგჴწყალენ ჩუენ.

ჴმად **გ** გუერდი. – ნათელი მიუწდომელო ქრისტე ღმერთო ჩუენო, გარდამოავლინე ნათელი შენი და განანათლენ სულნი ჩუენნი ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან და შეგჴწყალენ ჩუენ.

ჴმად **დ** გუერდი. – ნათელი ხარ, ქრისტე, მიუაჩრდილებელი, განმანათლენ ჩუენ შენითა ნათლითა ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაგან და მაცხოვნენ ჩუენ.

შენიშვნა: ზანდუკში გამოავლინეები სხვაგვარადაა დასათაურებული: „გამოავლინენი სამსგეფსონი რვათავე ჴმათანი“. „დიდ სვინაჴსარში“ გამოავლინეთა შედგენილობა და ტექსტები ცოტათი განსხვავებულია (მდრ.: დიდი სვინაჴსარი 2018: 460-461).

47. გალობანი წმიდისა იოვანე ნათლისმცემელისანი, წმიდისა იოვანე მახარებელისა და წმიდისა იოვანე ოქროპირისანი, ერთბამად შემოკრებილნი ერთმოსეხნაობისათჳს და ერთმადლისათჳს, დაღაცათუ წინამორბედი არს უმეტესი ყოველთა ნაშობთა დედათაგსა. ჴმად **ბ** გუერდი. უგალობდითსა. „ზღუად მენამული“. – მადლთა ტაკუენი... – 219r-221v.

შენიშვნები: 1. სათაურის გასწვრივ მარჯვენა აშიაზე ტბელ აბუსერისძის შენიშვნაა: „ამას ქუ[ემ]ოფთ <ჩემგან> [შემატებ[ულნი] და ახ[ლად] <თქემულნი> შემი[...] დ[ავდე]ე [...] და ტრ[ოპარ]ნი, [რომელნი წარიკითხევდით] შენდობ[ად] ბ[რძან]ეთ“ (219r);

2. „გალობანი“ ტბელ აბუსერისძის თხზულებაა, რომლის სრული ტექსტი ამავე წიგნში იხეჭდება (იხ. ტექსტები).

48. უგანცხადებულესადრე ჴერ-არს გამოთქუმად დლისაძიებელთათჳსვე, რომელთათჳს პირველსა საუწყებელთა შინა აღვწერე ... 221v-223v.

შენიშვნები: 1. ტბელ აბუსერისძის „ქრონიკონის“ მე-7 თავი. იბეჭდება აქვე (იხ. ტექსტები).

2. სათაურს მოსდევს **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა:** „რად მისთვის ჰლიოთ ამის ჯერისა კითხვად ვიდრე მეორედ წითლულადმდე⁸⁵, უკუანის ესე შეუდგინე მეძიებელმან“ (222r).

49. ფებერვარმან რად ნაკ ყოს ცხრა ოც და ან რვა მლამთად ათ ერთობს, მთენთად სამ და ათ უამი. – ტურიფონს ჰშუენიან... 224r-227r.

შენიშვნები: 1. ახლავს **ტბელ აბუსერისძის სქოლიო** 224r გვერდის ქვედა აშიაზე, რომელიც სინგურიტაა შესრულებული: „ესე იამბიკონნი ხუთთა თუეთა მეტნი არ იყუნეს ენასა ზედა ქართულსა და ოთხთა თუეთანი არსენი ბულმაისიმისძემ თქუა ქართლისა კათალიკოზმან ჩემითა შესუენითა“ (224r);

49.2. არსენ ბულმაისიმისძის თებერვალ-მაისის იამბიკური სვინაქსარი დაწერილია ტბელ აბუსერისძის თხოვნით და წარმოადგენს იოანე პეტრიწის მიერ გალექსილი სექტემბერ-იანვრის საეკლესიო კალენდრის (A-85, 197v-213v) გაგრძელებას. ორივე ავტორის იამბიკონი დაწერილია ქრისტეფორე მიტილინელის „გალობანი ყოველთა წმიდათნის“ მიბაძვით (**მაკარაძე 2014: 213-219**). იამბიკური სვინაქსარის არსენისეული ნაწილის ელექტრონული პუბლიკაცია (<http://arifioni.blogspot.com/>) ი. მაკარაძემ გამოაქვეყნა.

50. მარტისა დღეთა სამათ და ერთობასა უამსნორსთორმეტობს ნათელ-ბნელთად მოქცევა. – ევდუკიასა კნინლა შევებლვენი... 227r-230r.

51. აპრილსა დღენი სამ ათ, ხოლო უამები მლამთად სამ და ათ, მთენთად ერთ და ათობს. – შდაჭირვებად კნინლა მარიამისი... 230r-232v.

52. მაისისა დღეთა ერთ სამათობად, მლამთა ათ ოთხ ჰყოფს, მთენთა ათუამობასა. – საშოფთან ხდილი... 232v-236r.

53. მეორესა კვრიაკესა მენელსაცხებელთასა, ხუედრნი. ორშაბათსა მესამესა. უგალობ[დითსა]. „მოვედით, ერნო“. – აჰმალღი, ქრისტე... 236r-237r.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:22 – **აღწერილობა 1987: 81**).

54. ხუთშაბათსა შუაზატიკისასა ხუედრნი. მესმასა. „ქრისტე ღმერთო, ცანი“. – ემსგავსე შენ მხოლოდ უაღრესი არსებათად... 237v-238r.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:33 – **აღწერილობა 1987: 84**).

55. ამაღლებისა პარასკევსა ხუედრნი. ღამით გან. უღმერთთა. – აჰმალღი ზეცად ქრისტე... 238r-239r.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:53 – **აღწერილობა 1987: 89**).

56. სულისა წმიდისა კვრიაკესა ხუედრნი. ღამით გა[ნსა]. ა გუერდი. „რომელმან შეიმოსე ნათელი“. – განუშორებელად გამომავალსა მამისაგან... 239r-v.

შენიშვნები: 1. ახლავს **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა** (239v), რომელც სინგურიტ იწყება: „განზოგებისა ოთხშაბათისად რად კვრიაკესაცა იგალობო, მაშინ სამარიტელი სადცა იწყებს და კვრიაკესა წაღმა სამარიტელისად დაავდე და განზოგებისავე გალობდი, ვიდრე სხუად ოთხშაბათამდე, რომელ არს მსგევსი განზოგებისად და მას წაღმა კვრიაკისა საგალობელისა შემოსვლამდე იგივე სამარიტელისად იგალობების ოთხშაბათით მწუხრით შაბათსა ცისკრამდე. და ამაღლებისა წინა დღისად ვინადვან არა სწერია ამაღლებისა მუჯღნი ითქუნენ აღდგომათავე თანა. და ცისკრად ითქუნენ პასექნი და წარგზავნენ ყოვლითა აღვსებისა წესითა და ოხითადცა იგივე სამსგევსოსა თანა. ქრონიკონი, რომელ ზემოთ სწერია⁸⁶, იგი აღარ უნდა. ძეგლსა ზედა ახალი საგალობლები მე მოვჰყიდე⁸⁷. სრულითა ქრონიკონითა დამიწერია, მისითა განგებითა ახალთქმულითა⁸⁸, იამბიკონითა⁸⁹ და რაღცამე მიმატებულბანი მუნცა

⁸⁵ მითითებულია „ქრონიკონის“ მე-7 თავის ადგილი თხზულებაში: მე-6 თავის დასასრული („რად მისთვის ჰლიოთ“), მე-8 თავის სათაურამდე („მეორედ წითლულადმდე“).

⁸⁶ იგულისხმება პასქალურ-ქრონოლოგიური შინაარსის ფრაგმენტი – „უწყებად ჯერ-არს ჟამთა და წელთათჳს“ ინდიქტიონის 92-წლიან ცხრილთან ერთად (61v-65v).

⁸⁷ იგულისხმება კრებულში შეტანილი ახალი თხზულებები, ანუ ე. წ. „შემატებულნი“, რომელსაც ტბელ აბუსერისძე „სამთა იოვანეთა“ ჰიმნოგრაფიული კანონით იწყებს.

⁸⁸ იგულისხმება ტბელ აბუსერისძის „ქრონიკონი სრული მისითა საუწყებელითა განგებითა“.

⁸⁹ იგულისხმება „კვკლოსი ასურული შავთელისაგან თქმულითა განგებითა-იამბიკონითა“.

დამინერია, მომა[ტ]ებულისა დასაწყისსა⁹⁰ და ოხითანი მარხვათანი და ბატიკთანი... იბაკოებითურთ და თუ რად ჭრელი მუჭლი⁹¹ ბატიკთა შინა... ზემო... ჰნახავ ამათ წიგნთა კულა...“ (239v).

2. ტბელ აბუსერისძის რედაქტორულ შენიშვნასთან დაკავშირებით იხ. **აბუსერისძე ტბელი 1998: 315-316, 319-320; სულავე 1999: 18.**

3. საგალობელთა ციკლი „სულისა წმიდისა კვრიაკესა ხუედრნი“ გიორგი მთანმიდელის ბატიკიდანაა ამოღებული (Sin. 72:69 – **აღწერილობა 1987: 92**).

58. დიდსა შაბათსა, მწუხრი, უფალო ღაღადყავსა, ჳმად ა. „ეჰა დიდებ“. – ნათელი სამწუხროდ გამოუჩნდა... 240r-244v.

შენიშვნები: 1. საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) „მარხვანის“ ეფრემ მცირისეული რედაქციიდან (Sin. 5:XIII – **აღწერილობა 1979: 21**).

2. საგალობლს 241v მარცხენა აშიაზე ერთვის **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა**, რომელიც დაზიანებულია და აღარ იკითხება („...თა... და დიდ... ლისა...ნვე...“).

59. ახალკვრიაკედ, უფალო ღაღადყავსა, ჳმად ა. „შენ სიტყუად“. – ყოველთა დღესასწაულთა უდიდებულესი... 244v-247r.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „ოხითად“, „იბაკოდ“, „გალობანი“) გიორგი მთანმიდელის „ბატიკიდან“ (A-402:3 – **აღწერილობა 1986: 5**).

60. მეორესა კვრიაკესა მენელსაცხებელთად. ბ. „მამისაგან“. – გამოჩნა ნათელი ბრწყინვალე... 247r-250r.

შენიშვნები: 1. საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთანმიდელის ბატიკიდან (Sin. 72:17 – **აღწერილობა 1987: 79**; A-402:4 – **აღწერილობა 1986: 5**).

2. სათაურის გასწვრივ, მარცხენა აშიაზე, სინგურით შესრულებული **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა**, რომელიც დაზიანებულია და აღარ იკითხება: „და იბ... ღმერთო...ღ. ვნ...“ (247v).

61. დ კ ვ რ ი ა კ ე ს ა გ ა ნ რ ლ უ ე უ ლ ი ს ა . ჳმად ა. „შენ სიტყუად“. – აღხმენ სიტყუედ რად, ქრისტე, ქალაქად... 253r-256r.

შენიშვნა: განრღვეულის კვირის საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთანმიდელის ბატიკიდან (Sin. 72:28 – **აღწერილობა 1987: 82**; A-402:5 – **აღწერილობა 1986: 5**).

62. ოთხშაბათსა შუაბატიკისასა, განზოგებად ბატიკთად. სამშაბათსა, მწუხრი, უფალო ღაღადყავსა. ა. „შენ სიტყუად“. – რომელი პირველ მთასა ზედა... 253r-256r.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთანმიდელის ბატიკიდან (Sin. 72:17 – **აღწერილობა 1987: 79**; A-402:5 – **აღწერილობა 1986: 6**).

63. მეხუთესა კვრიაკესა სამარიტელისად, შაბათსა, მწუხრი, ჳმად დ. „თანასწორმან“. – ქრისტე ღმერთი ესრეთ ეტყვს... 256r-259v.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთანმიდელის ბატიკიდან (Sin. 72:36 – **აღწერილობა 1987: 84**; A-402:6 – **აღწერილობა 1986: 6**).

64. მეექვსესა კვრიაკესა შობითგან ბრმისად. ა. „შენ სიტყუად“. – რომელი ქალწულისაგან ჳორცითა განჰკაცენ, ქრისტე კაცთმოყუარეო... 259v-262v.

⁹⁰ შენიშვნის ტექსტის ბოლო ნაწილი დაზიანებულია, მაგრამ გარკვეული დასკვნის გაკეთება მაინც შეიძლება. რედაქტორის სიტყვა „მიმატებულებანი“ გულისხმობს „სამთა იოვანეთა“ საგალობლამდე შეტანილ ტროპართა კომპლექტებს: „იბაკონი მარხვათა და ბატიკთანი (213v-215r); „ოხითანი მარხვათა და ბატიკთანი (215r-216r); „გამოავლინენი საწელიწდონი“ (216r-217r); „გამოავლინენი სამსგეფსონი რვათავე ჳმათანი“ (217r-219r). ეს რომ ნამდვილად ასეა, ამაზე მეტყველებს „მიმატებულებანის“ დასაწყისში „ოხითანი მარხვათანი და ბატიკთანის“ დასახელება.

⁹¹ **ჭრელი მუჭლი** – რთული პოლიფონიური ქსოვილისა და განვითარებული ჰანგის მქონე საგალობელთა ჯგუფი (**ჩხეიძე 2018: 9-10**). ამ ტერმინს ტბელ აბუსერისძე ხელნაწერში სხვაგანაც იყენებს – იხ.: 84.2 კომენტარი და ზანღუკი (52).

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:45 – **აღწერილობა 1987: 86**; A-402:7 – **აღწერილობა 1986: 6**).

65. მეექვსესა ხუთშაბათსა, ამაღლებად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი, უფალო ღაღადყავსა. ჳმად ა. „შენ სიტყუად დაუს“. – მთავარნი ანგელოზთანი განკურნებულ იყვნეს... 202r-265v.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:50 – **აღწერილობა 1987: 88**; A-402:7 – **აღწერილობა 1986: 6**).

66. მეშუდესა კვრიაკესა, ტიჴ წმიდათა მამათა ნიკიელთად. ჳმად ბ გუერდი. „ყოველი სასოებად“. – ყოველივე სულისად გონიერებად შეკრბეს... 265v-268v.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:55 – **აღწერილობა 1987: 89**; A-402:8 – **აღწერილობა 1986: 7**).

67. პირველ მარტვლისა შაბათსა. ჳსენებად საუკუნიტგანთა შესუენებულთა მამათა და ძმათა ჩუენთა ჳორციელისაცა შაბათსა. ა. „შენ სიტყუად“. – ჳეცისა სასუფეველსა დაანესენ, ქრისტე, სულნი... 268v-273v.

შენიშვნა: ტბელ აბუსერისძე ითვალისწინებს გიორგი მთაწმიდელის ინსტრუქციას, რომელიც A-402 ხელნაწერშია დაცული: „პირველ მარტვლიისა შაბათსა „ჳსენებად ყოველთა სულთად“ ყოველი ჳორციელისა შაბათსა ჳპო[ო და მას] ჳგალობდი“ (A-402:8 – **აღწერილობა 1986: 7**). ჳატიკის საგალობელთა ამ ციკლშიც შედის: „უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“. იკოსის გასწვრივ მარცხენა აშიაზე ჳვრის სახით მიწერილია ავტორის სახელი: „რომანოსნი“ (270r). აშიაზეა მითითებული, ასევე, „გალობანის“ ავტორი – „თეოფანე“ (270v).

68. კვრიაკესა მეერგასისა⁹² დღესა, მოსლვად წმიდის სულისად წმიდათა მოციქულთა ჳედა, უფალო ღაღადყავსა ა. „შენ სიტყუად“. – განახლდებიან ენანი... 273v-276r.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (Sin. 72:64 – **აღწერილობა 1987: 92**; A-402:9 – **აღწერილობა 1986: 7**).

69. კვრიაკესა ყოველთა წმიდათასა, უფალო ღაღადყავსა, ჳმად ა. „შენ სიტყუად და“. – მოვედით მოყუარენო დღესასწაულისანო და ქრისტეს მოწამეთა... 276r-276v.

შენიშვნა: საგალობელთა ციკლი („უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონები, „იბაკოდ“, „იკოსი“, „გალობანი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის ზატიკიდან (A-402:10 – **აღწერილობა 1986: 7**).

70. უფალო ღაღადყავი ხატისა უხილავისად, ამავე გალობითა⁹³ თქემული არსენი ბულმაისიმისძისაგან, ქართლისა კათალიკოსისა. უფალო ღაღადყავსა. მამულისა არსებასა... 278v-284v.

შენიშვნები: 1. არსენ ბულმაისიმისძის საგალობელთა ციკლში, რომელიც ვარდან აბუსერისძის თხოვნითაა დაწერილი, შედის: „უფალო ღაღადყავი“, „სხუანი“, „მჳდომარე, სხუანი“, „სტიქარონნი“, „სხუანი“ დ გუერდი, „კონდაკი“, „ნარდგომად“, „გალობანი“ ჳმად დ გუერდი, „გამოავლინე“, „აქებდითსა“.

2. საგალობლებს მოსდევს ტბელ აბუსერისძის **შენიშვნა:** „ყოველი სასოებად“ – ესე ჳემო უნდის“ (283v).

3. არსენის ჳიმნოგრაფიულ ციკლს ერთვის ტბელ აბუსერისძის **ვრცელი კომენტარი:**

„თუესა აგვსტოსასა იგ (16) თაყვანისცემად ცხოველის მყოფელისა საუფლოდსა ხატისა ჳელითუქმნელისად, ოდეს მიყვანებულ იქმნა ედესიადთ კოსტანტინოპოლელ“.

ხოლო მეორედ, ვინაჲგან მიემადლა ნათესავსაცა ჩუენსა მოწყალებითა ღმრთისაჲთა ღირსისა ნეტარისა მამისა ჩუენისა **ანტონი მართოდმოყველისა** მიერ და დღესა ფერისცვალებასა ვემთხუევით კექსა ჳედა

⁹² ხელნაწერშია „მეერგასისესა“.

⁹³ „ყოველთა წმიდათა კვრიაკის“ გალობანიც „ჳმად დ გუერდი“.

გარდამოტუფრულსა ტილოვსა მიერ, ამისთვის ესე „უფალო ღაღადყავი“ ითქუა **არსენის მიერ კათალიკოზისა**. ესე, რომელი ამას ზემოთ წერილ არს, ჳმად **ღ** გუერდსა გალობითა⁹⁴.

და მეორენი თვთძლისპირნი გალობანი, რომელნი ამის სიტყუსა შემდგომად წერილ არიან მეორის გუერდსა, რომელთა საქცევნიცა მუჯლ-მუჯლისა თავსა წარწერილ არიან⁹⁵.

ხოლო მესამის გუერდისნი ითქუნეს **საბადს მიერ სუნგელოზისა**, კაცისა ღმერთსემოსილისა, კარისა ებისკოპოსისა და ვიტყვო **ზ** აგვსტოსსა⁹⁶.

ხოლო ვინადგან **ღირსისა ანტონის** მიცვალებადცა ათრედმეტსავე იანვარსა იქმნა⁹⁷, დღესა დიდისა **ანტონი მეგვპეტელისა**, ამისთვის მაშინცა ვგალობთ და ვიტყვო პირველად, რომელ „მწნეონთა“ ზედა სწერია⁹⁸ და მოურთავთ მაშინდა, რად **დიდისა ანტონის** ხოლვე ითქუას და მოურთავთ „დიდებად“ „მჭდომარესა“ ამას, ვითარმედ „შუამდინართო“⁹⁹.

უფალო ღაღადყავი, ჳმად მეორის გუერდი ამათ ზემოთა გალობათა თავსა სწერია და რადცა აკლია ზემოთავე გალობათა ქვემოთ სწერია „აქებდითსა“ თანა“ (284v-285r).

71. თვთძლისპირნი ზესთგამოთქუმისა ჳელით უქმნელისა ხატისანი. ესეცა არსენი-სგანვე თქუმულნი კათალიკოზისა. უგალობდითსა [ჳმად **ბ** გუერდი]. „ზღუად მენამული“. – მოზარდმან პირველ... 285r-293r.

შენიშვნები: 1. არსენის „თვთძლისპირნი გალობანი“ დაწერილია აბუსერ აბუსერისძის თხოვნით. საგალობლის პირველი დასდებლის გასწვრივ მარჯვენა აშიაზე ავტორის – **არსენ ბულმაისიმისძის კომენტარები:**

ა) „ღაღაცა[თუ] ძლისპი[რნი]ცა ესე კ[ეთილ] არიან, გა[რნა უ]კუეთო სხ[უანი] გენებოს, [ძუ]ელთა [ძლი]სპირ[თაგან] მო[იხუ]ემდე“ (285r). ეს მინაწერი ე. კოჭლამაზაშვილმა გაშიფრა (**სულაფა 1999: 19**).

ბ) „ესე მუჯლი ოთხგზის ითქუას ამითვე საქცევითა“¹⁰⁰ (292r);

72. „თვთძლისპირი“ ჰიმნოგრაფიული კანონის წარდგინება-სათაურს შინაარსობრივად აგრძელებს **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა**, რომელიც საგალობლს ბოლოში ერთვის და მთლიანად სინგურითაა შესრულებული:

„† ამის ზემოთნი მეოთხის გუერდნი გალობანი ვარდანისაგან შეხუენითა თქუმულნი¹⁰¹ ამით მეორითა გალობითა განაშუენნა¹⁰², ვინადგან პიროვანნი საქცევნი ფსალმუნისაგან აღ-მოტვფრნა საღმრთოთა გამოცხადებითა. ამისათვის ძმამა ჩემმან აბუსერი არსენის მიმართ გალობათა თქუმისა იძულებად მოიგონა საღმრთოვსა პირისათვის, რომლისა მოგონებასა ამით ებისტოლითა აბუსერის მომართითა ესევე არსენი აქებს, რომელი მოწერა გელათით ამათვე გალობათა თანა“ – 293r-v.

72.1. < **არსენ ბულმაისიმისძის ეპისტოლე აბუსერ აბუსერისძისადმი** >

[293v] მონად მონათა ღმრთისათად მდაბალი **არსენი** ამარტოლი.

⁹⁴ არსენის „გალობანი“, რომელიც „უფალო ღაღადყავს“ მოსდევს.

⁹⁵ იგულისხმება არსენის „თვთძლისპირნი გალობანი, ჳმად **ბ** გუერდი“ (285r-293r), რომელსაც ერთვის „პიროვანნი საქცევნი“ ფსალმუნიდან.

⁹⁶ საბა სვინგელოსის „გალობანი ქრისტეს განგებულებისანი“ მე-3 გვერდითი ხმისაა – „ჳმად **გ** გუერდი“ და ტბელ აბუსერისძის განწესების მიხედვით, უნდა შესრულდეს ფერისცვალების მომდგნო დღეს – **ზ** (7) აგვისტოს.

⁹⁷ 17 იანვარი – ანტონ დიდის (მეგვიპეტელის) ხსენების დღეა. ტბელ აბუსერისძის ცნობით, ამავე დღეს გარდაცვლილა ანტონ მარტყოფელი.

⁹⁸ იგულისხმება არსენ ბულმაისიმისძის „უფალო ღაღადყავის“ „მწნეონის“ სამი სტროფი: 1. „გიხაროდენ, მ მამაო“; 2. „დიდსა იოვანესთა კუალთა მისდევდი“; 3. „ვითარცა დაფარულ იყო კეცის ჭურსა“.

⁹⁹ იგულისხმება არსენის „უფალო ღაღადყავის“ „მჭდომარე“, მე-2 დასდებელი: „შუამდინართ ვარსკულავი აღმოჰყვდ“.

¹⁰⁰ იგულისხმება „თვთძლისპირნი გალობანი“ **მუხლი:** „რომელმანცა ჳერ-იჩინა საფლავსა დიდებად ჩემთვის ცოდვითა მეუდრისა და აღდგა ღმრთებერ ღმრთიეშუენიერად და თანა აღმიყვანა და დამსუა მარჯუენით მამულთა საყდართა, დღეს ხატი მისი წმიდად ჩვენდა წინა მდებარე, თვთ ძრისტეს ქმნილი, ძრწოლით განვიცადოთ, ძმანო“. **პიროვანი საქცევი:** „ეკრძალებთ ერი ჩემი სჯულსა ჩემსა, მოყავით ყური თქუენი სიტყუათა პირსა ჩემისათა“ (ფს. 77.1).

¹⁰¹ არსენის „უფალო ღაღადყავი“ და ჳმად **ღ** გუერდი „გალობანი“ ავტორს დაუწერია ვარდან აბუსერისძის თხოვნით.

¹⁰² არსენის „თვთძლისპირნი გალობანი, ჳმად **ბ** გუერდი“ დაწერილია აბუსერ აბუსერისძის თხოვნით. საგალობელს ახლავს „პიროვანი საქცევები“ ფსალმუნიდან.

დიდ არს გონიერებად ნაშობითურთ თვსით სიბრძნით, რომელი მარადის ღმრთისათა განიხილავს მისთვისთა მოქმედი, ვითარცა დასაბამად შიშსა მისთა მანუეველი¹⁰³, რომელი-ესე განმწმედელთა გონებისა და სულისათა ზენადთ მოეცემის, სადათ-იგი მაუკუდავებელნი წყარონი დიან, ვჰნატრით მისგან წდევლთა. და მე უკუეთუმცა წუეთიცა ერთი მიმელო მისგან, არამცა ესრეთ აღმელავმა ენად ქებად შენთვის, რომელმან განინათლე საცნაურითა ხედვითა გონებად მარადის ზემჭუირობი, ესევეითართა ქებისმეტყუელებათათვს მბრძნობი და მთნები.

ჰ ღმრთისმოყუარეო მთავარო დიდგუარიანო და სახელმადლო **აბუსერი!**

კუალად დიდ არს ძალი სიყუარულისად, რომელი მორჩილ-ჰყოფს [294r] გონებასა შეკადრებად შეუკადრებელთაცა, ვითარ ესე იქმნა ან ჩემზედაცა მეცნიერისა, ვითარმედ ყოველი წერილი ძეგლი არს მეტყუელი, გამომაჩინებელი აღმწერელისად საუკუნოდ: რომლისამე საქებელ-ყოფად, ხოლო სხვსა – განქიქებად უმეცრებისა¹⁰⁴, ვითარ ვხედავ ან ჩემსა.

გარნა ვიძლიე და ესე ოდენ ამით წესთაგან, ვიდრემდის დამავიწყდაცა წინაგსწარმეტყუელისა თქუმულთად ღმრთისა მიერ: „ჰრიდეთ სიტყუათა შჯულისა ჩემისათა“¹⁰⁵, რომელთადა-ეგე არა მიბრძანებთ მეტყუელებად. და ანლა ოქროსა იგი პირი ჴმობს **იოვანე**: „რომელთა არა სულისა მიერ წმიდისა მიელოს და რიტორობდენ, მსგავს არიან ბრმისა კედელსა მფეჟუებელისა“.

გარნა თქვენ რად ჰყავთ და ვითარ და რად ღირდლოვანსა შინა ურწყულსა ჴევსა უდაბნოვასა ჰგონეთ მდინარე და მდიდრობასა **ნილოვსა** ნანდულ ოქრონეკტართასა და არა აღივსენით ჴურღმულნიცა რად თავისა დამტეობელთა, თქუმულთაებრ, ფერჯთანი მოიხადენით. ანუ ვინ სადა მჯდომარემან აღსავსესა ტრაპეზსა ჰრქუა „ვიხაროდენი“, ხოლო გლახაკისა უბეთაგან სასოებდა განძლომასა. ანუ სამეფონი სანდევნი ტაკუკნი ფიალნი აღსავსენი და-ვინმე-უტევნაა ოდესცა? და გული უთქემიდა მახრუტსა პერედრინთასა შთანრედად. შემნდობელ თქვენდა მაღალი, რომელთა აიძულენით თავნი და[294v]ტეგებად ვითარ ვინ თქუას წყალთა **პონტოვსათა** და მისწრაფებად ფრეთა უქმთა **არაბიავსათა**?

გარნა მოგმადლენ გულსმოდგინებაჲმან სარწმუნოებად და სარწმუნოებაჲმან – საქმე, რადთა ამით შინა სრულნი იშუებდეთ სასოებით ნაყოფითა.

ჴემარიტებად უფროვს არს თხზულთა სიტყუათა წინაშე ბჭისა კეთილისა და სიმართლე – წინაშე მფეჟისა დიდისა. ესე იყავნ ხუავ თქვენდა და თქვენთა ნამუშავეთა ნაყოფ – შეწირულ მომცემელისა, რამეთუ არარად არს კეთილთაგანნი, რომელიმცა არა მისი იყო.

მეცა ორლანოსა მითხოეთ გაოზანებად უკადრებელთათვს და საღმრთოთა მკადრესა. ხოლო ნაცვალი თვთ მან მოცკეს მისდა მხედველთა, უფროვსა მის მიერ ხედულთა.

აქათა შინა კეთილ ყოფად, ხოლო უსრულესთა ღირს-მყვენ მიახლებად და განცდად სასოებისა წმიდათასა. ამინ!

შემატებად, გინა მოკლებად ნუ იყოს ნუცა სიტყვსად და ნუცა რაღსად უნდოთა მაგათ სიტყუათა ზედა. საქცევთა ზედა თვთ უფალ ხარ, ვითა რად და სადა გინდეს დაწერად. და მწერალი მართალი და კარგი მკითხველი ნუ დამსწყევს, ეგე პირველი ნუსხად არს და სწრაფით ნაწერი (293r-294v).

73. გალობანი ქრისტეს განგებულებისა და განკაცებისანი, თქუმულნი ნეტარისა მამისა საბა სუნგელოსისა, კარისა ებისკოპოსისანი, შეხუენითა ძმისა ჩემისა ვარდანისითა, რომლისა თავნი წითელთა ასომთავართანი მსიტყუელობენ. ჴმად **გ (3) გუერდი**. უგალობდითსა. წამისყოფითა ღმერთო. – ქადაგებულსა არსთა... 294v-298r.

შენიშვნა: ვარდან აბუსერიძის თხოვნით დაწერილი საბა სუნგელოსის ჰიმნოგრაფიული კანონი „გალობანი ქრისტეს განგებულებისანი“ აკროსტიქულია. „გალობანის“ აკროსტიქია: „**ქრისტე ღმრთის ხატო, მეოხ ექმენ ვარდანს**“.

74. თუესა აპრილსა **კვ**, გინა ნოენბერსა სამსა, გინა ათსა, უფალო ღალადყავი წმიდისა გიორგი მთავარმოწამისა. ჴმად **ა**. ზეცისა განწესებულთა. – აღიტყუელენი ჴელნი თქვენნი... 298r-301v.

¹⁰³ შდრ.: „დასაბამი სიბრძნისად არს შიში უფლისად“ (იგავნი 1.7).

¹⁰⁴ შდრ.: „იტყვს დიდი მაქსიმე, ვითარმედ: „აღწერილი სიტყუად ანუ თვთ თავისა თვსისა მოსაჴსენებელად აღიწერების ანუ სარგებელად სხუათა ანუ ორისათვსეცე ამის, ანუ საგნებელად ვითამე, ანუ საჩუენებელად, ანუ საჭიროყოფისათვს აღწერისა მისისა“ (**ხრონოგრაფი 1920: 239**).

¹⁰⁵ შდრ.: „ეკრძალებთ ერი ჩემი შჯულსა ჩემსა“ (ფსალმ. 77.1).

შენიშვნა: წმ. გიორგის ჰიმნოგრაფიული ციკლი („უფალო ღალადყავი“, სტიქარონები, „იბაკო“, „იკოსი“, „ნარდგომად“, „გალობანი წმიდისა გიორგისნი“, „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (Ath. 73/57, 58).

75. თუესა ოკტონბერსა, ოცდაექუსსა, წმიდისა დიმიტრისი, უფალო ღალადყავი, ჳმად ა. „შენ სიტყუად დაუსაბამოდ“. – ბრწყინვალესა მას კრებასა... 301v-304v.

შენიშვნები: 1. სტიქარონების სათაურის გასწვრივ მარჯვენა აშიაზე **ტბელ აბუსერისძის კომენტარია** (დაზიანებული):

„სიბრძნე... ბისად ...მათა ...ოსა[მონა]ხე და... „[მჭდო]მარე“ ...თავსა [სტი]ქარო[ნთა]“ (302r).

დარჩენილი ფრაგმენტებით ირკვევა, რომ ტბელ აბუსერისძე აქ საუბრობს „უფალო ღალადყავსა“ და „მჭდომარეზე“, რომლებიც ხელნაწერის ცარიელ ფურცლებზეა შეტანილი (301v-304v).

2. წმ. დიმიტრის ჰიმნოგრაფიული ციკლი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (**აღწერილობა 1979: 176**) მომდინარეობს და მასში ერთიანდება: „უფალო ღალადყავი“, სტიქარონები, „ოხითად“, „იბაკო“, „იკოსი“, „გალობანი“ და „გამოავლინე“.

76. თუესა თებერვალსა იგ. წმიდისა თეოდორე სტრატელატისად. „ზეცისა განწესებ“. – კეთილად მსახურებითა სიმდიდრე მოიგე... 304v-307r.

შენიშვნა: წმ. თეოდორეს ჰიმნოგრაფიული ციკლი („უფალო ღალადყავი“, სტიქარონები, „ოხითად“, „ნარდგომად“, „იბაკო“, „იკოსი“, „გალობანი“ და „გამოავლინე“) გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (Jer. 100, 64v-71r).

77. „უკუეთუ გინდეს ცნობის, ესე არს თავი დივანთად...“ – 307v.

შენიშვნა: ტბელ აბუსერისძის „ქრონიკონის“ ფრაგმენტები, რომელშიც ჩვენი გამოცემის პარაგრაფები შემდეგი თანმიმდევრობითაა წარმოდგენილი: 12.2-3, 11.3, 12.1 და 1.1.

78. < ქრონიკონი სრული მისითა საუნყებელითა განგებითა > – „ამას ზედანარწერილსა უწინარეს დასწერდით თავსა სრულისა ამის ქრონიკონისასა...“ – 308r-338r.

შენიშვნა: წარმოდგენილია ტბელ აბუსერისძის სამეცნიერო-პედაგოგიური ნაშრომის – „ქრონიკონის“ ტექსტის ძირითადი ნაწილი (მე-7 თავის გარდა) და 532-წლიანი პასქალური ცხრილი. ორივე მათგანს ავტორის არაერთი კომენტარი აქვს დართული, რომლებსაც ჩვენი გამოცემის სქოლიოებში ვებეჭდავთ.

79. გალობანი მწვალეებელთა ყოველთა თვთეულისა წვალეებისა შეჩუენებისანი. – უგალობლითსა. ჳმად ბ გუერდი – 338v-341v.

შენიშვნები: 1. საგალობლის ტექსტს ბოლოში ერთვის **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა:** „ესე „გალობანი მწვალეებელთა ყოველთა შეჩუენებისანი“ ითქუნ განქიქებისა მათისათვს, უკუეთუ ვისმე გენებოს, პირველსა კვრიაკესა წმიდათა მარხვათასა“ (341v)

2. „გალობანი მწვალეებელთა ყოველთა შეჩუენებისანი“ ტბელ აბუსერისძის თხზულებაა და წინამდებარე წიგნში მეორედ ქვეყნდება (პირველად ცალკე წიგნად გამოიცა იხ.: **ხალვაში 2003**).

80. ჳერ - არს ჳსენებად შუენიერისა და დიდისა ახოვანისად, რამეთუ ესე არიან სასწაულნი წმიდისა მთავარმოწამისა გიორგისნი და ანდერძი მისისა სასოებით შევედრებულისა და ამათ სიტყუათა შესაკადრებელად ღირსებისაებრ მოქუმელისად. – ვინადთან თანაარსმან სიტყუამან, სიბრძნემან და ძალმან... 342r-350v.

შენიშვნა: „სასწაულნი წმიდისა მთავარმოწამისა გიორგისნი“ (ზანდუკისეული დასათაურებით, „ახალნი სასწაულნი წმიდისა გიორგისნი“) ტბელ აბუსერისძის თხზულებაა და იბეჭდება წინამდებარე წიგნში. კრებულში ნაწარმოების ტექსტს ავტორი აგრძელება ხელნაწერის „ანდერძით“.

80.1. <ტბელ აბუსერისძე, ხელნაწერის ანდერძი>

1. [350v] „უწყ¹⁰⁶, რამეთუ არა ვარ შესარაცხავი ღმრთიფმონიჭებულისა კეთილისად, გარნა ამათ წმიდათა ღმრთისათა მეოხებამან მეცა მომანიჭოს სრულ-ქმნად ჩემგან სამუშაკოდ კადრებულისა **ხიხათა ეკლესიისად**, რომლისა მუშაკობასა შინა მრავალნი სასწაულნი აღესრულნეს, მრავალთა კაცთა ფათერაკთაგან ჳსნისანი: ქვისა,

¹⁰⁶ „ანდერძის“ დასაწყისი მარკირებულია პირველი სიტყვის წითელი ასომთავრულით. გარდა ამისა, პირველ აბზაცს მარცხენა აშიაზე ერთვის **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა:** „ამას ზემოდთსა სასწაულთავე თანა აღსწერდეთ წმიდისა გიორგისთა, ვისცა გენებოს“ (350v).

დასაცემელად განმზადებულისა, მრავალთა არღარა მისაწყუდელად გარეუკუნეცევანი; და წამოქცეულთა კლდეთაგან მშდობით წსნანი მრავალთანი; და ამას ზარის განსაზღვლად [351r] მაღალსა და ტიალსა ადგილსა შთასაჭრელად განმზადებულთა კაცთა და ფერჴჩატუმილთა აღმოყვანებით წსნანი; და მრავალთა მუშაკობით მოქმელთა, ქვისმქმნელთა და თანაშემწეთა მათთა, ხანგრძლად სასწეულოდ განმზადებულთა, მესყეულნი კურ-ნებანი; და კაცისმჭამელთა მგელთა ოტებანი სრულიად საზღვართა შინა სრულისა **საქართველოფსათა** წინაშე მისსა ლიტანიობითა● და დედისა ღმრთისა ხატისა მის თანავე გარეთ განყვანებითა, რომელსა სასოებდა დედაჲ ჩემი გამოუთქმელითა სარწმუნოებითა და სამარადისოფთა წინაშემდგომარებითა და დაუდუმებელითა კითხვითა წმიდისა სახარებისაჲთა, ფსალმუნებითა და ლოცვითა, რომელი მე დამიტევა ანდერძობით, მფარველად ორისავე ცხორებისა ჩემისა●¹⁰⁷.

2. ესე და სხუანი მრავალნი დავიდუმნე და ძალსა სიტყვასა მოკლედ მოვიდე მე, არაღირსი და შეურაცხი შესაძრწუნებელთა ამათ სიტყუათაჲ და სიყუარულისათჳს იძულებული და არსაკადრებელად ვერმომთმინე **აბუსერისძე ტბელი**, ძე ერისთავთ-ერისთავისა **ივანესი** და დიოფალ-დიოფლისა **ხათუთაფსაჲ**, რომელსა შემდგომად ქმრისა მისისა **თურქთა** ჯელითა აღსრულებისა მონოზონებისა მისისათჳს მალღისა **ეკატერინე** ეწოდა; ძმაჲ ერისთავთ-ერისთავთა **აბუსერისი** და **ვარდანისი**, რომელთა ბრძანებითა [351v] ჯელ-ვყავ შენებაჲ ეკლესიისაჲ, სალოცველად გარდასრულთა ჩუენთა და ცოცხალთა და მშობელთა ჩუენთა და საწსენებლად პაპისა ჩუენისა **აბუსერისსა** და ძმისა მისისა **სანანოფსთჳს**, რომელმან ნეფსით თჳსით თავი თჳსი უცოლო და უშვილო ყო ჩუენისა წყალობისათჳს. ამათ წაიხუნეს **ხიხანი**, მტერთა ზედა გაცემულნი, ბრძანებითა ღმრთისა სწორთა პატრონთაჲთა. და მიპარვით შესლვასა შინა წმიდაჲ იგი ახოანი **გიორგი** ღამით ვარსკულავის სახედ გამოუჩნდის და ჴმა-უყვის, ვითარცა ჴორციელმან, და ასწავის გზაჲ შესასულელი. ესრეთ დაიყვნა ამას საზარელსა კლდესა ჩაჭრისაგან და გვბოძნა **ხიხანი** ჴელთავე და აჩუენა ჩუენ ზედა წყალობაჲ გამოუთქმელი, მობაძავი მცნებათა მისთაჲ, რომლისათჳს დაითმინა ღუანლი წამებისაჲ.

3. და მას აქაჲთ მრავალთა უცალოებათა და დამართებათაგან ვერცა მათ მოიცალეს და ვერცა ბიძამან და მამამან ჩუენმან და ვერცა ძმათა ჩემთა და ვერცა მე, ღირსებისაგერ ამათ სიტყუათა კადნიერმან. და მაიძულა ეკლესიისა მცირაობითა ერისა ვერდატევენამან და ჴარვისა მიზგითა გულსმოდგინებისა მათისა ნაკლულეფანებაჲმან და ძეელი სახლოვანი დაშლილ იყო და ამისათჳს ჴელ-ვყავ შეკადრებაჲ აღმენებისა, რომლისა სრულქ[352r]მნაჲ მანვე ახოვანმან მოგუანიჭოს.

4. მამულისა ჩუენისა კაცთა, წესისაგერ, დიდი ჴირი ნახეს, გარნა **ბაკოელთა** მეტის-მეტად დიდი მოიჭირვეს, რომელთა ვაზირობითა და შემოხუენითა ჴელ-ვყავ ეკლესიისა მრავლითა სახლოვნებითა აღმენებაჲ მუნ შინა მისრულთა სალოცავად ჴიდროებისა მათისა ნუგეშინის-საცემელად.

5. და პატრონთა მშობელთა ჩუენთა და მამიდათა – **ფოტინეს** და **საგდუხტის** სულსა, და ჩუენ სამთავე ძმათასა და პატრონთა ჩუენთა დათასა – **საგდუხტისსა** და **ცაცადისასა** მოიწსენებდით; და დიოფალ-დიოფლისა, დისავე ჩუენისა – **ვანენისსა**, რომელმან ეკლესიაჲ აღაშენა წმიდისა **იოვანე** მახარებელისაჲ და ღმრთისმეტყუელისაჲ, სამკურნებელი ჩუენი, და აღავსო საწყაული კეთილი დიოფალ-დიოფლისა **ნისიმესი**, პაპისა ჩუენისა პაპისდისაჲ. და წამკითხველნი ამისნი გუაჴსენებდით ამათ ყოველთავე ცოცხალთა და მიცვალებულთა წესისაგერ.

6. ესე ძლისპირნი და სტიქარონნი მე დავსხენ ამით ყოვლითა შემატებულითა და ვირე ცოცხალ ვარ, ოდესცა მინდან, მე მოვიჭმარებ და დასაგულეებლად განაღამცა¹⁰⁸.....

[352v] 7. ჩემთა შვილთა დედამან **ბაგულ** პაშტად წაავო საშენსა შინა წმიდისა მთავარმოწამისა **გიორგისსა** და მას და მისთა შვილთაცა აჴსენებდით – **რუსუდანს**, **ზაქარიას**, **ივანეს**, **ონოფრეს** და **ალსართანს**. და თულა რაჲ მიეცეს, სხუასა ანდერძსა შინა აღვსწერ, თუ წადილი იყოს ღმრთისაჲ და წმიდისა მთავარმოწამისაჲ. და ჩუენ სამთავე თანა ძმისწულსა ჩემსა [353r] **გრიგოლსცა** მოიწსენებდით. და ორნი ჩჴლნი ქალ-ყმანი ჩემნი მარჩბივნი მიიწოდნა ჴენამან სუფევამან და მათცა მოიწსენებდით.

8. პატრონმან ძმამა ჩემმან **აბუსერი** მრავალნი კარგნი ხატნი დაასუენნა დიდრუანნი: ერთი წმიდისა **გრიგოლი** **პართეველისაჲ** და მეორე წმიდისა **დიმიტრისი**, მესამე წმიდისა **გიორგისი**, მეოთხე წმიდისა **იოვანე ოქროპირისაჲ**.

¹⁰⁷ „ჩიტისთველეს“ შორის მოქცეული ტექსტის გასწვრივ აშიაზე განთავსებულია **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა**: „ამას ხატსა... | განრყუნ... | რბი მარჴუენე | ჴელით... | განეკურნ... | შინა რომელი... | ღარა... | ნით და... | თქუენ ესე|იდე... ღმრთი|ს მოყუარ|ენო ე|რნო“ (351r)..

¹⁰⁸ ამ სიტყვების შემდეგ ხელნაწერში გადაფხვილია 22 სტრიქონი (352r-v). ფურცლებზე დატოვებული ცარიელი ადგილი მოგვიანებით „ჴელთას“ პასქალური ცხრილებისთვის და მინაწერებისთვის გამოუყენებიათ.

რომელსა ზედა წმიდად მოწაფე მისი **პროკლე** ხატავს სახითა მთავარდიაკონობისადათა მსახურებად მალლისა მღდელთმთავრობითისა ჯუარის აღპყრობისა მისისა; მეხუთე ხატი **საღმრთოფსა პირისაჲ** და მეექვსე ყოვლადწმიდისა **ღმრთისმშობელისაჲ** ჩვლელი. და მეუღლესა ამისსა, დიოფალ-დიოფალსა, დედასა **გრიგოლისსა**, **თამარს** მოიჭსენებდით, რომლისა სული დიდებულმცა არს წინაჲ წმიდისა სამეგბისა. და მეორესაცა მეუღლესა ერისთავთ-ერისთავისა **აბუსერისსა**, დიოფალ-დიოფალსა **ვახახსა** ესრევ მოიჭსენებდით, რომელი ესეცა მიიწოდა ზენამან სუფევამან.

9. და ესე უწინარეს ჯერ-იყო: სულსა პატრონისა **ხუაშაფსა**, ერისთავ-ერისთავით, მისით ქმრით **გრიგოლითურთ**, რომელნი იყვნეს მშობელნი **აბუსერისნი**, პაპისა ჩუენისანი და **სანანო** ახოანისანი, პატრონთა დათა მათთა – **ცუარისა** და **აგუტისნი**, რომელთა სულნი ეგრეთვე მოჭსენებთა დიდებულ ყოს ღმერთმან პატრონით [353r] ერისთავთ-ერისთავით, ბიძაჲ ჩუენით **გრიგოლითურთ**; და ბებერსა ჩუენსა პატრონსა **ბაღიანდის** მოიჭსენებდით.

10. ძმისა ჩემისა **ვარდანის** მეუღლესა, დიოფალ-დიოფალსა **ნაზის**, მოიჭსენებდით წლითი წლად მიუცილებლად, სასოებით შემოკრებულნი ერნი. და ძმისწულსა ჩემსა **ნათელს**, ასულსა **აბუსერისსა**, მოიჭსენებდით და **ვარდანის** ასულთა, ძმისწულთავე ჩემთა – **ხათუნსა** და **ვანენის**.

11. და ვითაცაღა სოფლისა დასასრული მიგვწოდებდეს, გინა თუ ცოცხალ ვიყუნეთ რომელიმე სადამდინცალა, ნაკითხვითა ამისითა ყოველთა დღესასწაულთა წმიდისა **გიორგისთა** დაგულოცევდით.

12. **შა** ესრეთ იტყოდით შემდგომად წარკითხვისა მღდელი: „ამათ ყოველთა ზემოჭსენებულთა, მეოხებითა წმიდისა მთავარმონამისადათა და ყოველთა წმიდათადათა, მიუტევენ, მეუფეო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, თანაარსო მამისაო და ყოვლადწმიდისა სულისაო“.

13. **ცკუეთუ** ვინმე მღდელი არკარგი მკითხველი დახუდებოდეთ, ამა ასომთავრად დონადმდე კარგსა მკითხველსა წაკითხვებდით, და დონსა ქუემოდთ ონამდე რომელ წერილ არს, მღდელმან ბძანე, ერისაგან „ამინის“ მოქუმელობითა, ორსავე დღესასწაულსა ცისკრად“.

81-82. <ტებელ აბუსერისძე, ხელნაწერის ზანდუკი>

1. [354r] „† **პირველად ძლისპირნი გალობათანი რვათავე ჳმათა ზედა**
2. **ჯუარი** ქადაგნი
3. **გალობანი** ყოველთა წმიდათანი
4. **გალობანი** ბზობისანი
5. **დიდსა** ორშაბათსა ხუედრნი
6. **დიდსა** სამშაბათსა ხუედრნი
7. **დიდსა** ოთხშაბათსა ცისკრად ხუედრნი
8. **გალობანი** დიდისა ხუთშაბათისნი
9. **დიდისა** პარასკევისა ხუედრნი
10. **გალობანი** დიდსა შაბათსა
11. **ძლისპირნი** უფალო ღალადყავისანი რვათავე ხმათა თანა.
12. **ათორმეტნი** დიდისა პარასკევისანი
13. **ათორმეტნი** ქრისტეს შობისანი
14. **ათორმეტნი** განცხადებისანი
15. **ათორმეტთა** სახარებათა სტიქარონნი აღდგომისანი
16. **აქებდითსა** დიდებისანი
17. **გამოავლინენი** ია ათორმეტთა სახარებისანი
18. **ოხითანი აღდგომისანი რვათავე ჳმათა ზედა იბაკონიცა**
19. **რვა** ჳმანი ფერისცვალებისანი, მარიამისნი და თავისკუეთისანი
20. **სტიქარონნი** საწელიწდონი საუფლოთა დღესასწაულთანი და საჩინოთა წმიდათანი, სტიქარონნი ინდიკტიონისანი, ყოველივე სრულებით ოხითაებითა ჳელსუნაქსართურთ.
21. **თუესა** სეკდენბერსა რვასა, გალობანი წმიდისა ღმრთისმშობელისა შობისანი
22. **გალობანი** წმიდისა იოვანე ოქროპირისანი
23. **გალობანი** წმიდისა გიორგისნი, ძლისპირძნელობისათჳს ჳპირ დასასწავლენი
24. **გალობანი** ტაძრად მიყვანებისანი
25. **გალობანი** ქრისტეს შობისანი
26. **გალობანი** წმიდისა ბასილისნი
27. **გალობანი** განცხადებისანი
28. **გალობანი** მიგებებისანი

29. **გალობანი** ხარებისანი
30. **გალობანი** ფერისცვალებისანი
31. **გალობანი** მარიამობისანი [354v]
32. **გალობანი** თავისკუეთისანი
33. **გალობანი** სინანულისანი თქემულნი დავით მეფისანი
34. ასეულნი გრიგოლი ღმრთისმეტყუელისანი
35. **იამბიკონი** ხუთთა თუეთანი დასრულებამდე იანვარისა
36. **იბაკონი** მარხვათა და ზატიკთანი
37. **ოხითანი** მარხვათა და ზატიკთანი
38. **გამოავლინენი** საწელიწდონი
39. **გამოავლინენი** სამსგვესონი რვათავე წმადთანი
40. **წმიდა** არსნი რვათავე წმადთანი
41. **გალობანი** წმიდისა იოვანე ნათლისმცემლისანი, წმიდისა იოანეთანი სხუათანიცა სამთავე ზიარნი; იოანე მახარებლისანი და იოვანე ოქროპირისანი ჩემგან შემატებულინი, ამითურთ ამას ქუემოფთი ყუელად
42. **იამბიკონი** ახალნი ოთხთა თუეთანი
43. **მეორესა** კვრიკესა მენელსაცხებლეთა ხუედრნი და სამნი სხუანი ხუედრნი, ზატიკთანი და კვრიანი დღენი განზოგებითურთ, ამაღლებითურთ და სულთა შაბათითურთ დიდი მარტკლიისად
44. **უფალო** ღაღადყავი ხატისა უხილავისად, სამითა გალობითა ახალთქმულითა
45. **უფალო** ღაღადყავი წმიდისა გიორგინი და გალობანი მისითა წარდგომითა და იბაკოდთა
46. **გალობანი** წმიდისა დიმიტრისნი და მეორენი წმიდისა თეოდორესნი მათითა უფალო ღაღადყავებითა, წარდგომებითა და იბაკოდებითა
47. **ქრონიკონი** სრული მისითა საუწყებელითა განგებითა
48. **კვკლოსი** ასურული შავთელისაგან თქემულითა განგებითა-იამბიკონითა [355r]
49. **გალობანი** მწვალელებელთა შეჩუენებისანი
50. ახალნი სასწაულნი წმიდისა გიორგისნი“.
 <ზანდუკის დამატება (აშიაზე მიწერილი):>
51. „საგალო[ბელნი] ...თი წმიდათა ეკატერინესი, [ბარ]ბარადსი და [მარ]ინადსი და ...სი დ[ა] წმიდათა მა[ხარ]ებელთა იოვანესი და ლუკადსი და წმიდათა მოციქულთა [პეტრე]სი და პავლესი ამას ქუემო[ფთ] სწერია დ[ა] წმიდისა ნიკოლოზისი
52. • და ჭრელთ[თა] მუჭლებსა გ[ერთა]ა და უფალო ღაღადყავი[სთა] და საწელიწ[დო]თა სტიქარ[ონ]თა შინა მოჰ[ნა]ხვედით.
53. და [გა]ლობანი წმიდისა [ღმრთი]სმშობელ[ისანი] მართლისა ს[ა]რწმუნოებისათჳს“.

83. **გალობანი** წმიდისა ეკატერინესნი, ქალწულმონამისნი. ჳმად ბ (2) გუერდი. უგალობდითსა. გალობად შევნი. – სიბრძნე ყოვლად წმიდისა სულისად დაჰწერგე გონებასა ჩემსა... 355r-357r.

შენიშვნები: 1. წმ. ეკატერინეს 8-ოდიანი „გალობანი“ გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (**აღწერილობა 1979: 186**), რომლის შემდეგაც „უფალო ღაღადყავის“ არასრული ტექსტია მოცემული. ეს ორი გარემოება („უფალო ღაღადყავის“ „გალობათა“ შემდეგ გადატანა და სტიქარონთა სიმცირე) რედაქტორის კომენტარებშია განმარტებული:

ა) **ტბელ აბუსერისძის პირველი კომენტარი** (მთლიანად სინგურითაა შესრულებული): „უფალო ღაღადყავი“ წმიდისა ეკატერინესი ზემოთ არ დაეტეოდა, ვინაგან ამა სხუათაცა ქალწულმონამეთათჳს ფურცელნი უმატენით, არცაღა ამისი „უფალო ღაღადყავი“ დავაგდეთ“ (357r).

ბ) **ტბელ აბუსერისძის მეორე კომენტარი:** „ჭრელნი მუჭლნი სამთავე ქალწულთანი გერთა და სტიქარონთა შინა მონახეთ ამას ზემოთ და გამოავლინენი ყოველთა წმიდათანიცა სწერიან“ (357r).

84. **უფალო ღაღადყავი** წმიდისა ეკატერინადსი ... თუესა ნოენბერსა **ჳე** (25), ჳმად ა (1). „შენ, სიტყუად და“. – დღეს განშუენდების ქალაქი ალექსანდრიელთად, მონამეო... 357r-358r.

შენიშვნა: წმ. ეკატერინეს „უფალო ღაღადყავში“ შედის: ჳმად ა, „შენ სიტყუად“ (სამი ტროპარი), „მწენონი“ (სამი ტროპარი). ტბელ აბუსერისძის კომენტარის თანახმად, „უფალო ღაღადყავის“ სხვა მასალა („ჭრელნი მუჭლნი“) წარმოდგენილია „გერებში“ („უფალო ღაღადყავის“ ირმოლოგიონში, ძლისპირებთან ერთად) და

„სტიქარონებში“ (ანუ „ჯელსუნაქსარში“). მათგან წმ. ეკატერინესადმი მიძღვნილი მუხლი („ცხოვრებად უნივთოდ გქონდა“) მხოლოდ სტიქარონებშია შეტანილი (A-85, 134r).

85. ამასვე დღესა წმიდისა კლემენტოს ჰრომთა პაპისად. ჴმად **ბ** (2). „მამისაგან“. – ვაზად ვენაჴისა ცხოველისა... – 358r-v.

შენიშვნა: წმ. კლემენტოს ჰრომთა პაპის ჰიმნოგრაფიული ციკლი („უფალო ღალადყავი“, ჴმად **ბ** (სამი მუხლი); „გიხაროდენი“, ჴმად **ა** გუერდი; „ნარდგომად“ **გ**) გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (*აღწერილობა* 1979: 186).

86. თუესა დეკენბერსა **დ** (4), წმიდისა ბარბარაჲსი და წმიდისა იოვანე დამასკელისად. [უფალო ღალადყავსა. ჴმად] **ბ** (2). „მამისაგან შობ“. – რაჴუმს იხილა სამჴაჴროსა მას საშინელსა ივლია მონამე ბარბარა... 358v-363r.

შენიშვნა: წმ. ბარბარეს ჰიმნოგრაფიული ციკლი („უფალო ღალადყავი“, „მჴნეონი“, „ნარდგომად“), რომელსაც მოსდევს წმ. იოანე დამასკელისადმი მიძღვნილი „სხუად **ა** გუერდი“, წმ. ბარბარეს „იბაკოჲ“ და „იკოსი“, დასახელებულია „ოხითად“: ქალწულმონამისა და წმიდისა, წარმოდგენილია „წმიდა ბარბარეს გალობანი, ჴმად **ბ**“) და „გამოავლინე“, ტექსტების უმრავლესობა – გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“ (*აღწერილობა* 1979: 189).

87. თუესა ივლისისა **იზ** (17), წმიდისა მონამისა მარინაჲსი. ჴმად **ა** (1). „წმიდანო მარტვილნო“. – მარინა დიდებულო, მტკიცეთა ღუანლთა მიერ დაეცა ჴახებად მტერისად... 363r-366r.

შენიშვნა: წმ. მარინას ჰიმნოგრაფიული ციკლი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“, რომელშიც შედის: „უფალო ღალადყავი“, „მჴნეონი“, „გიხაროდენი“, „ნარდგომად“ და 8-ოდიანი „გალობანი“ (მდრ.: *აღწერილობა* 1979: 215). ახლავს **ტბელ აბუსერისძის შენიშვნა**, რომელიც აღარ იკითხება: „.....ნი“ (384v).

88. თუესა სეკდენბერსა **კვ** (26), გარდაცვალებად წმიდისა იოვანე მახარებელისა და ღმრთისმეტყუელისად. – 366v-371r.

შენიშვნები: ჰიმნოგრაფიული ციკლი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“: 1. უფალო ღალადყავსა, ჴმად **ა**. „შენ სიტყუად“. – მოციქულსა ქრისტესსა, მოვედით, ერნო, პატისცემდეთ... 2. [სხუანი **დ** გუერდი]. „შ, სასნაული“. – შ, სანატრელო იოვანე... 3. სტიქარონი [ა]. „ნათელი ნათლი“. – ნერგი უკუდავებისად... 4. [იოვანე. სხუად]. – მდინარენი ღმრთისმეტყუელებისანი... 5. [თეოფანე. სხუად **დ** გუერდი]. „არად დააკლდი“. – ღმრთისმეტყუელი იოვანე... 6. [აქებდითსა]. „შენ სიტყუად“. – მხილველმან გამოუთქუმელთა... 7. [სხუად]. „ედემი“. – სამოთხედ სულიერად გამოჴნდი... 8. ნარდგომად **ბ**. – უფროჲს შუყუარებულო იოვანე... 9. ოხითად **ბ**. – მოციქულო ქრისტეს ღმრთისაო... 10. იბაკოჲ. – დიდებულებანი შენნი... 11. „გალობანი“. **ა**. უგალობდითსა. „მხილველი ღმრთისად“. – ღმრთისმეტყუელსა... 12. გამოავლინე. **ა**. – მეთევზურთაგან გამოჴნდი...

2. წმ. იოანე მახარებლის ჰიმნოგრაფიული ციკლი გამოცემულია (*თვენი* 2007: 351-361). A-85 ნუსხაში საგალობლის ცალკეული სეგმენტები გამოცემული ტექსტისგან განსხვავებული რედაქციისაა.

89. თუესა ოკდონბერსა **იჭ** (18), წმიდისა ლუკა მახარებელისად. უფალო ღალადყავსა, ჴმად **ა** (1). „შენ სიტყუად“. – სიტყუათა შენთა ბადითა საცთურისა სიღრმით აღმომიყვანენ კაცნი... 371r-374r.

შენიშვნა: წმ. ლუკა მახარებლის ჰიმნოგრაფიული ციკლი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“, რომელშიც შედის: „უფალო ღალადყავი“, „სხუანი“, „გიხაროდენი“, „მჴდომარე“, „ოხითად“, „ნარდგომად“, „იბაკოჲ“, „გალობანი“, „გამოავლინე“ (მდრ.: *აღწერილობა* 1979: 174).

90. თუესა დეკენბერსა **ვ** (6), წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკოლოზისი. უფალო ღალადყავსა, ჴმად **ა** (1). „შენ სიტყუად“. – ეკლესიისა შვილნი სწავლითა აღაფრინვენ, ვითარცა მართუენი ზეცისა ბუდისანი... 374v-378r.

შენიშვნა: წმ. ნიკოლოზის ჰიმნოგრაფიული ციკლი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“: „უფალო ღალადყავი“, სტიქარონი, „ოხითად“, „ნარდგომად“, „იბაკოჲ“, „გალობანი“ და „გამოავლინე“ (მდრ.: *აღწერილობა* 1979: 189-190).

91. თუესა იენისსა **კთ** (29), წმიდათა და ყოვლად ქებულთა თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი. [ჴმად] **ბ** (2). – ეჴა, გვრგვნო ქებისანო, შემკობილნო თჴუენ, პეტრე და პავლე... 378r-381v.

შენიშვნა: წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულების ჰიმნოგრაფიული ციკლი გიორგი მთაწმიდელის „თვენიდან“: „უფალო ღაღადყავი“, სტიქარონი, „იბაკოჲ“ და „გალობანი“ (მდღ.: **აღწერილობა 1979: 210**).

92. გალობანი წმიდისა ღმრთისმშობელისანი სარწმუნოებისათჳს მართლისა. ჳმად (4) გუერდი. უგალობდითსა... 382r-385r.

92.1. „გალობანი წმიდისა ღმრთისმშობელისანი სარწმუნოებისათჳს მართლისა“ ტბელ აბუსერისძის თხზულებაა და იბეჭდება წინამდებარე წიგნში.